

Nr. 33

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 1999-2000

15 februari 2000

HANDELINGEN

PLENAIRE VERGADERING

Inhoud

Nr. 33

Dinsdag 15 februari 2000

Berichten van verhindering	1
Mededeling van het uitgebreid Bureau	1
Voorstel van decreet Indiening en verwijzing	1
Voorstellen van resolutie Indiening en verwijzing	1
Advies van de Raad van State Indiening en verwijzing	2
Verslagen Indiening	2
Met redenen omklede moties Indiening	2
Mededelingen van het Raadgevend Comité voor Bio-Ethiek Indiening	3
Arresten van het Arbitragehof Indiening	3
Kennisgevingen van het Arbitragehof Indiening	3
Beleidsnota Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen 1999-2004, ingediend door mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen – 150 (1999-2000) – Nr. 1 Bespreking	4
Sprekers : mevrouw Sonja Becq, mevrouw Patricia Ceysens, de heren Luc Martens en Eric Van Rompuy, mevrouw Marijke Dillen, de heer Ludo Sannen, mevrouw Riet Van Cleuvenbergen, mevrouw Ria Van Den Heuvel, de heren Francis Vermeiren en Jan Van Duppen, mevrouw Simonne Janssens-Vanoppen, mevrouw Ingrid van Kessel, de heren André Denys, Koen Helsen, Wilfried Aers en Guy Swennen, mevrouw Ann De Martelaer en minister Mieke Vogels	
Regeling van de werkzaamheden	47

VOORZITTER : De heer Johan De Roo, eerste ondervoorzitter

– *De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.*

– *De vergadering wordt geopend om 14.04 uur.*

De voorzitter : Dames en heren, de vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

Norbert De Batselier, Niki De Gryze, Mark Van der Poorten : gezondheidsredenen ;

Aenny Demaght-Aelbrecht : buitenslands ;

Freddy Feytons, Veerle Heeren : familieverplichtingen.

MEDEDELING VAN HET UITGEBREID BUREAU

De voorzitter : Dames en heren, het uitgebreid Bureau heeft op 31 januari 2000 beslist een subcommissie voor Onderwijs op te richten.

De subcommissie bestaat uit zeven leden, met name één lid van elke fractie en de voorzitter van de commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid, die ook de subcommissie voorziet.

De opdracht van de subcommissie bestaat erin enerzijds de betaalbaarheid van het onderwijs, zowel voor leerlingen als voor studenten, te bespreken en indien nodig aanbevelingen te formuleren, en anderzijds andere dossiers die de commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid doorverwijst, te bespreken en indien nodig aanbevelingen te formuleren.

De subcommissie vergadert conform de artikelen

22 en 27 van het Reglement van het Vlaams Parlement.

VOORSTEL VAN DECREET**Indiening en verwijzing**

De voorzitter : Het volgende voorstel van decreet werd ingediend :

- Voorstel van decreet van de heer Ludwig Caluwé c.s. houdende de voor het publiek bestemde mededelingen en voorlichtingscampagnes van de Vlaamse overheid
  - 197 (1999-2000) – Nr. 1.
 Verwezen naar de Commissie voor Institutionele en Bestuurlijke Hervorming en Ambtenarenzaken.

VOORSTELLEN VAN RESOLUTIE**Indiening en verwijzing**

De voorzitter : De volgende voorstellen van resolutie werden ingediend :

- Voorstel van resolutie van de heren Pieter Huybrechts, Wilfried Aers en Felix Strackx betreffende het aanpasbaar wonen en de toegankelijkheid van de openbare gebouwen en het openbaar vervoer voor mindervaliden en bejaarden
  - 200 (1999-2000) – Nr. 1.
 Verwezen naar de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gelijke Kansen.
- Voorstel van resolutie van de heren Felix Strackx en Frans Wymeersch betreffende het besluit van de Vlaamse regering van 1 juni 1995 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne (Vlarem II), en meer specifiek het annuleren van de verplichting zwembadwater te ontsmetten door middel van chloor
  - 201 (1999-2000) – Nr. 1.

Voorzitter

Verwezen naar de Commissie voor Leefmilieu, Natuurbehoud en Ruimtelijke Ordening.

Jacques Timmermans houdende wijziging van het decreet van 23 januari 1991 inzake de bescherming van het leefmilieu tegen de verontreiniging door meststoffen
– 130 (1999-2000) – Nr. 5.

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE**Indiening en verwijzing**

De voorzitter : Het volgende advies van de Raad van State werd ingediend :

- Advies van de Raad van State over het voorstel van decreet van mevrouw Riet Van Cleuvenbergen, mevrouw Mieke Van Hecke en mevrouw Brigitte Grouwels houdende de ondersteuning van Vlaamse politieke vrouwengroepen
– 83 (1999-2000) – Nr. 2.
Verwezen naar de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting.

- Verslag namens de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden uitgebracht door de heer Patrick Hostekint over de hoorzitting met de heer Shaul Amor, ambassadeur van Israël in België, over de huidige stand van het vredesproces in het Midden-Oosten
– 198 (1999-2000) – Nr. 1.

- Verslag namens de Commissie voor Openbare Werken, Mobiliteit en Energie uitgebracht door de heer Carl Decaluwe over de gedachtewisseling over de objectieve behoefteanalyse met de administratie Wegen en Verkeer (AWV) van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap
– 199 (1999-2000) – Nr. 1.

VERSLAGEN**Indiening**

De voorzitter : De volgende verslagen werden ingediend :

- Verslag namens de Commissie voor Leefmilieu, Natuurbehoud en Ruimtelijke Ordening uitgebracht door de heer Joachim Coens over hoorzittingen over het voorstel van decreet van de heren Patrick Lachaert en Bruno Tobback, mevrouw Isabel Vertriest en de heren Jos Bex, André Denys en Jacques Timmermans houdende wijziging van het decreet van 23 januari 1991 inzake de bescherming van het leefmilieu tegen de verontreiniging door meststoffen
– 130 (1999-2000) – Nr. 4.
- Verslag namens de Commissie voor Leefmilieu, Natuurbehoud en Ruimtelijke Ordening uitgebracht door de heer Joachim Coens over het voorstel van decreet van de heren Patrick Lachaert en Bruno Tobback, mevrouw Isabel Vertriest en de heren Jos Bex, André Denys en

MET REDENEN OMKLEDE MOTIES**Indiening**

De voorzitter : De volgende met redenen omklede moties werden ingediend :

- Met redenen omklede motie van de heren Eddy Schuermans, Johan Weyts, John Taylor en Gerald Kindermans tot besluit van de op 2 februari 2000 in plenaire vergadering besproken beleidsnota Energie 1999-2004
– 162 (1999-2000) – Nr. 4.
- Met redenen omklede motie van de heren Jacques Laverge, Patrick Hostekint en Frans Ramon en mevrouw Simonne Janssens-Vanoppen tot besluit van de op 8 februari 2000 in plenaire vergadering besproken beleidsnota Buitenlands Beleid 1999-2004
– 163 (1999-2000) – Nr. 2.
- Met redenen omklede motie van de heren John Taylor en Eric Van Rompuy en mevrouw Wivina Demeester-De Meyer tot besluit van de op 9 februari 2000 in plenaire vergadering besproken beleidsnota Financiën en Begroting 1999-2004
– 166 (1999-2000) – Nr. 2.

Voorzitter

- Met redenen omklede motie van de heren Marc Van den Abeelen, Lucien Suykens, Ludo Sannen en Chris Vandebroeke tot besluit van de op 9 februari 2000 in plenaire vergadering besproken beleidsnota Financiën en Begroting 1999-2004
– 166 (1999-2000) – Nr. 3.
- Met redenen omklede motie van de heren Jacques Laverge en Robert Voorhamme, mevrouw Isabel Vertriest en de heer André-Emiel Bogart tot besluit van de op 10 februari 2000 door de heer Jef Van Looy in commissie gehouden interpellatie tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de betrokkenheid van de Vlaamse regering bij de vergoeding van marktschade ten gevolge van de dioxinecrisis aan landbouwbedrijven
– 202 (1999-2000) – Nr. 1.
- Met redenen omklede motie van de heren André Denys, André Van Nieuwkerke, Frans Ramon, Kris Van Dijck en Luc Martens tot besluit van de op 10 februari 2000 door de heer André Denys in commissie gehouden interpellatie tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over het invoeren van een flexibele opdracht voor de leerkrachten lichamelijke opvoeding
– 203 (1999-2000) – Nr. 1.
- Met redenen omklede motie van de heren Eddy Schuermans, Luc Martens, Gilbert Vanleenhove en Jos De Meyer tot besluit van de op 10 februari 2000 door de heer Eddy Schuermans in commissie gehouden interpellatie tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over het toekennen van een monopolie aan de VDAB voor het beheer van de vervangingspools voor jonge leerkrachten
– 204 (1999-2000) – Nr. 1.
- Met redenen omklede motie van de heer John Taylor tot besluit van de op 10 februari 2000 door de heer John Taylor in commissie gehouden interpellatie tot de heer Patrick Dewael, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Buitenlands Beleid en Europese Aangelegenheden, over het SERV-advies betreffende het begrotingsbeleid 2000 van de Vlaamse Gemeenschap
– 205 (1999-2000) – Nr. 1.

MEDEDELINGEN VAN HET RAADGEVEND COMITÉ VOOR BIO-ETHIEK**Indiening**

De voorzitter : De volgende mededelingen van het Raadgevend Comité voor Bio-Ethiek werden ingediend :

- Activiteitenverslag 1999 (DOC 62/1999-2000) ;
- Algemeen activiteitenverslag voor de mandaatsperiode 1996-1999 (DOC 63/1999-2000).

Deze mededelingen van het Raadgevend Comité voor Bio-Ethiek liggen ter inzage op de afdeling Decreetgevend Secretariaat van het Vlaams Parlement.

ARRESTEN VAN HET ARBITRAGEHOF**Indiening**

De voorzitter : De volgende arresten van het Arbitragehof liggen ter inzage op de afdeling Decreetgevend Secretariaat van het Vlaams Parlement :

- Arrest nr. 10/00 van 2 februari 2000 ;
- Arrest nr. 11/00 van 2 februari 2000 ;
- Arrest nr. 12/00 van 2 februari 2000 ;
- Arrest nr. 13/00 van 2 februari 2000 ;
- Arrest nr. 14/00 van 2 februari 2000 ;
- Arrest nr. 16/00 van 2 februari 2000 ;
- Arrest nr. 17/00 van 9 februari 2000 ;
- Arrest nr. 18/00 van 9 februari 2000.

KENNISGEVINGEN VAN HET ARBITRAGEHOF**Indiening**

De voorzitter : De volgende kennisgevingen van het Arbitragehof betreffende beroepen tot vernietiging en prejudiciële vragen liggen ter inzage op

Voorzitter

de afdeling Decreetgevend Secretariaat van het Vlaams Parlement :

- Rolnummer 1835 ;
- Rolnummer 1857 ;
- Rolnummer 1858.

BELEIDSNOTA

Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen 1999-2004, ingediend door mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen

– 150 (1999-2000) – Nr. 1

Bespreking

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is de beleidsnota Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen 1999-2004, ingediend door mevrouw Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen.

Minister Vogels wordt over enkele minuten verwacht. Ik stel voor de vergadering gedurende vijf minuten te schorsen. (*Instemming*)

- *De vergadering wordt geschorst om 14.06 uur.*
- *De vergadering wordt hervat om 14.09 uur.*

Mevrouw Becq heeft het woord.

Mevrouw Sonja Becq : Mijnheer de voorzitter, collega's, minister Vogels heeft een symfonie aangekondigd. Ik moet erkennen dat de eerste tonen van haar symfonie veelbelovend klinken. Heel af en toe weerklinkt een gedurfde toon, maar over het algemeen blijft dit muziekstuk een onvoltooide symfonie. Op sommige momenten is het zelfs een kakofonie.

De beleidsnota zou op vijf notenbalklijnen gestroomlijnd moeten zijn. Jammer genoeg wordt die notenbalk soms gewoonweg onderbroken. Vaak is het moeilijk om het geheel te overschouwen en in zijn geheel te bekijken en beoordelen. Het euvel van de begroting wordt herhaald : vaagheid en onduidelijkheid. De transparantie van beleid, waar

deze regering zo hoog mee oploopt, wordt met deze beleidsnota niet bereikt.

Nochtans wilden wij ons aansluiten bij velen die op het eerste zicht vinden dat dit een degelijk werkstuk is. Veel problemen worden aangehaald en sommige knelpunten worden niet uit de weg gegaan. Mevrouw de minister, u schrijft over de relatie tussen de openbare en de privé-initiatieven, over de leeftijdsdiscriminatie, over de heroriëntering van het Vlaams Fonds voor Gehandicapten, over de integratie en participatie van ouderen en personen met een handicap in onze maatschappij, enzovoort.

We zijn echt verheugd een aantal aandachtspunten in de beleidsnota terug te vinden. Ik denk hierbij aan de rol van preventie, de waarde van het vrijwilligerswerk, de nadruk op de rechten en de vragen om hulp van gebruikers, opvoedingsondersteuning, het persoonsgebonden assistentiebudget, enzovoort. Een en ander was overigens reeds aangekondigd in de begroting en de regeringsverklaring. Jammer genoeg is deze nota vaak niet meer dan een herhaling daarvan, zonder dat de problematiek verder wordt uitgediept of geconcretiseerd.

Deze beleidsnota zou ons dan ook als muziek in de oren moeten klinken, maar ze heeft een valse ondertoon. Het is geen symfonie of een swingend geheel, maar een werkstuk met vele dissonanten. Het zijn wel degelijk wanklanken, want het gaat om aspecten die onduidelijk, onvoldoende concreet en onvoldoende uitgediept zijn. Ze creëren onzekerheid op het terrein, of nog erger, ze stimuleren de antipolitiek : men hoort veel mooie woorden, maar men ziet geen concrete resultaten.

Ik wil samen met u een aantal van deze dissonanten overlopen. De eerste dissonant is de vaagheid en de dubbelzinnigheid van de tekst. Mevrouw de minister, u moet dit nochtans weten : als men vliegt moet men ook eens landen. En als men niet alleen vliegt, is het belangrijk goed te bespreken waar men naartoe vliegt. Ik geef enkele voorbeelden. U hebt het over de vermarkting, één van de lijnen van uw notenbalk. 'De oude kant-en-klare modellen voor particuliere en tegen openbare initiatieven, of omgekeerd, brengen ons geen stap vooruit. Daarom moeten er beleidskeuzes gemaakt worden', zo schrijft u. Maar over die keuzes schrijft u niet.

Het blijft een hoofdstuk vol vragen. Wat bent u van plan in het algemeen welzijnswerk, of in de gehandicaptensector, of in het gezondheidsbeleid ? Enkel inzake het zorgaanbod voor ouderen maakt u een duidelijk onderscheid tussen een basiszor-

Becq

gaanbod en de dienstverlening die ouderen – die het kunnen betalen – daar bovenop nog wensen. Daar mag de vrije markt volledig spelen. Op het eerste gezicht gaat het om een prachtig voorstel. Maar, mevrouw de minister, dat kan nu toch ook al ? Wat bedoelt u bovendien met een basisaanbod ? We vragen u om kleur te bekennen, om duidelijkheid te scheppen.

U hebt het over de overgang van een aanbod- naar een vraaggestuurd beleid om de gebruiker beter tot zijn recht te laten komen. De kiem van dit beleid werd gelegd tijdens de vorige legislatuur via het experiment persoonsgebonden assistentiebudgetten en via de zorgverzekering. Blijkbaar wilt u hier snel mee verdergaan. Wie zal echter de vraag of de behoefte bepalen ? Zal dit gebeuren via zorgindicatie ? Zal de gebruiker daarbij worden begeleid of geholpen ? Wat is de impact van de vraag van de gebruiker ? Hoe zal de vraag worden afgestemd op het aanbod ? Moeten de rechten en de mogelijkheden van die gebruiker zelf niet worden versterkt ? U zegt daar weinig over. Het decreet dat we namens de CVP hebben ingediend op de gebruikersrechten voorziet in duidelijke rechten van gebruikers, zowel individueel als collectief, en bepleit een recht op zorg.

U legt de klemtoon op de gebruiker, het middenveld en de vrijwilliger als spelers in uw beleid. Hoe staan die in relatie tot elkaar ? Wie zijn die gebruikers en volgens welke criteria zullen ze worden erkend ? U geeft de indruk dat voorzieningen en de daarin hardwerkende, gemotiveerde werknemers enkel zichzelf instandhouden. Nochtans komt veel zorgvernieuwing en aandacht voor gebruikers tot stand vanuit de voorzieningen zelf – denk maar aan het Miniorius-project in de bijzondere jeugdzorg. U wilt uw beleid opbouwen met alle partners samen, inclusief het middenveld. Wie is dat middenveld ? Wie komt in aanmerking om te participeren in het beleid en hoe zult u dat organiseren ? Ik stel immers vast dat u zowel de gezins- en welzijnsraad als de gezondheidsraad in uw beleidsnota doodzwijgt.

Deze regering lanceert het Sociaal Huis. Iedereen is het erover eens dat onze dienstverlening zodanig moet worden uitgebouwd dat niemand door de mazen van het net kan vallen. Iedereen moet weten waar hij de juiste informatie kan krijgen en door wie hij best kan worden geholpen. Het OCMW is nu reeds een knooppunt van informatie en communicatie. Dit kan echter verder worden

verfijnd en uitgebouwd, in relatie met andere partners op het terrein.

Mevrouw de minister, ik heb de indruk dat u niet achter het fameuze Sociaal Huis staat zoals dat in het regeerakkoord wordt vermeld. In het regeerakkoord was sprake van de omvorming van het OCMW tot een loket waar elke burger terecht kan met administratieve en sociale dossiers, premies, uitkeringen en tegemoetkomingen. Het functioneert als een informatie- en doorverwijzingsloket. In deze beleidsnota gaat het onder meer om een beter samenwerkingsverband tussen de eerstelijnspartners voor een beter sociaal huishouden. Minister Sauwens heeft het over één samenhangend lokaal bestuur, bij minister Landuyt is sprake van een virtueel loket. Wat wordt nu precies bedoeld met dat Sociaal Huis ?

Mevrouw de minister, als dirigent laat u uw stokje nogal eens vallen, waardoor een aantal stiltes vallen in uw symfonie. Tijdens de begrotingsbesprekingen hebt u beloofd in uw beleidsnota concrete acties te koppelen aan een aantal prioriteiten. Voor een aantal prioriteiten bent u dit duidelijk vergeten. Ik denk dan aan de oprichting van het Sociaal Huis, opvoedingsondersteunende maatregelen voor kinderen boven de 3 jaar buiten de bijzondere jeugdzorg, concrete cliëntenrechten, acties over ouderen mishandeling, enzovoort. We wachten terzake nog steeds op uw concrete voorstellen.

Ook met de zorgverzekering staan we nog altijd niet verder dan de belofte van een stappenplan voor een gefaseerde uitvoering die door de kabinetten en de administratie wordt voorbereid. Wij wachten nog altijd op uw concrete voorstellen. Hoe langer u wacht, hoe groter de onduidelijkheid over de vraag of u wel daadwerkelijk wilt uitvoeren wat we tijdens de vorige regeerperiode hebben goedgekeurd.

Wij kiezen voor een solidaire zorgverzekering. Die moet zowel door de overheid worden gefinancierd als door bijdragen van de bevolking. Hierbij moet wel rekening worden gehouden met financiële draagkracht en met leeftijd. Het is niet onze bedoeling om de mensen een rad voor de ogen te draaien. Dat wilden wij tijdens de voorbije regeerperiode niet en dat willen wij nu ook niet. Het is niet onze bedoeling om te schermen met de kosteloze zorgverzekering. Gratis voorzieningen moeten uiteindelijk ook worden betaald. Wij wachten op uw concrete voorstellen in dit parlement, en niet op uw verklaringen in de pers.

Becq

Mevrouw de minister, op het vlak van de Bijzondere Jeugdzorg belooft u al sinds het afsluiten van het regeerakkoord om de resolutie van het Vlaams Parlement door een strategisch meerjarenplan uit te voeren. U neemt de principes van deze resolutie in uw beleidsnota over, maar u zet geen enkele stap om ze te operationaliseren. Ook hier wachten wij op concrete voorstellen. Wij zijn alleszins bereid om dit werk ook in de commissie voort te zetten. Dit moet echter op een constructieve wijze kunnen gebeuren, los van de tegenstelling meerderheid en oppositie. Mevrouw Merckx-Van Roey zal straks overigens nog op de Bijzondere Jeugdzorg terugkomen.

De nota bevat ook geen concrete acties inzake het ouderenbeleid. Wij hebben alleszins niets gevonden inzake het wonen voor ouderen of het nieuwe rusthuisconcept. Uw eigen beleidsnota, mevrouw de minister, bevat interne tegenstrijdigheden. Enerzijds wilt u discriminatie op basis van leeftijd tegengaan, anderzijds beperkt u een aantal programma's inzake borstkanker- en baarmoederhalskankerscreening tot 65 of tot 70 jaar. Ondanks het feit dat dit onderdeel van de beleidsnota aange-naam om lezen is, stellen wij toch een aantal inconsequenties vast.

U stelt, mevrouw de minister, dat u de coördinerende minister voor het ouderenbeleid bent. U trekt die horizontale interpretatie van uw bevoegdheid, waarvan u in het begin van de nota een belangrijk aandachtspunt maakt, spijtig genoeg niet door naar de andere beleidsnota's. Wij vinden het aandachtspunt ouderenbeleid niet terug in de beleidsnota's Werkgelegenheid, Ruimtelijke Ordening, Cultuur of Sport. Minister Stevaert geeft de ouderen wel een cadeau, maar dan enkel die ouderen voor wie een bus van De Lijn beschikbaar is.

De beleidsnota toont ook weinig bekommernis voor de betaalbaarheid van het gezondheids- en welzijnsbeleid. Ze vermeldt geen enkel cijfer over de financiële repercussies van de plannen. Ik vraag me dan ook af of er wel in extra middelen is voorzien voor het operationaliseren van het persoonsgebonden assistentiebudget. De nota zegt hierover alleszins niets.

De verschillende akkoorden in uw symfonie zijn overigens niet steeds op elkaar afgestemd. Het al dan niet beschikken over een bevoegdheid speelt voor u blijkbaar niet zo een grote rol. U blaast

daarbij bovendien tegelijkertijd warm en koud. De ene keer getuigt de nota van een grote expansiedrang, de andere keer van een te grote bescheidenheid. Soms lijkt het wel of u de federale regering wilt overstemmen. Uw benadering van de combinatie tussen gezin en arbeid, waarbij de aandacht zowel naar de onthaasting en het zorgkrediet als naar de uitbreiding van het dienstenpakket gaat, is positief. Ze ligt trouwens in het verlengde van het reeds jaren gevoerde beleid.

Heel wat aspecten van dit beleid ontsnappen evenwel aan uw bevoegdheid. De nieuwe term zorgkrediet slaat op een idee dat al jaren door de federale overheid wordt uitgebouwd. Ik heb het dan over maatregelen die door voormalig minister Smet zijn uitgewerkt, zoals de verschillende systemen van loopbaanonderbreking en de uitbreiding van het familiaal verlof. Het recht op 10 betaalde dagen verlof om dwingende redenen zou trouwens meer betekenen dan een volledig jaar zorgverlof. De problemen terzake zijn overigens niet uitsluitend het gevolg van de afwezigheid of de onvolkomenheid van de regelgeving, maar vooral bij de concrete mogelijkheden om dit verlof op te nemen. Verfijningen en aanpassingen blijven uiteraard mogelijk. Op het arbeidsrechtelijk vlak is de federale overheid echter bevoegd en niet u of minister Landuyt. Die laatste zou anders zeker al cheques hebben beloofd.

Ik vraag me af waarom u, mevrouw de minister, de rondetafelconferentie van voormalig minister Martens voor gezin en arbeid niet voortzet. U zou uw federale collega's hierop kunnen uitnodigen en op deze conferentie verdere stappen kunnen zetten.

Iets gelijkaardigs doet zich voor op het vlak van het vrijwilligerswerk. Wij appreciëren ten zeerste dat u de vrijwilligers op het voorplan plaatst. U verklaart op elke bladzijde wat te willen doen aan het statuut van de vrijwilligers. Het fiscaal statuut werd tijdens de vorige zittingsperiode door de federale overheid geregeld. Ook het sociaal statuut vergt maatregelen op federaal en niet op Vlaams vlak. Het is echter jammer dat u zedig zwijgt over het ingebouwd vrijwilligerswerk, iets waarvoor u wel bevoegd bent. Vrijwilligers zijn er immers in de hele sector, ook in de gezondheidssector. We hebben de indruk dat u die laatste categorie vrijwilligers vergeten bent. Een regeling voor het ingebouwde vrijwilligerswerk, met bijbehorende financiering, zou pas echt aantonen dat u er wat voor wil doen.

Becq

Mevrouw de minister, anderzijds laat u uw beleid toch ook wel dicteren door die federale overheid. Ik mis uw gedrevenheid om op een aantal terreinen uw stempel te drukken op het beleid. Uw aandacht voor een beleid inzake jeugddelinquentie is positief, maar u rept met geen woord over uw mogelijkheden om de federale overheid te overtuigen van uw ideeën. U laat minister Verwilghen dicteren welke bewegingsruimte u krijgt inzake de preventie van jeugddelinquentie. Mag u op dezelfde wijze meespelen in diens orkest, uiteraard op voorwaarde dat zijn beleidsnota kan worden besproken in Kamer of Senaat ? Nu dat blijkbaar toch wordt afgeremd, is dit wellicht het ogenblik om uw ideeën terzake naar voren te brengen. U wilt een Vlaams gezins- en gezondheidsbeleid uitwerken, en u wilt wat doen aan de rol van huisarts en de preventieve gezondheidszorg, en daar uw stempel op drukken. Maar hoe kan dat indien u blijft accepteren dat de kinderbijslag federaal is ? U zegt al evenmin iets over de gezondheidszorg. We wensen duidelijkheid op dit vlak.

Niet alleen heeft uw muziekstuk een valse ondertoon, we missen ook een aantal duidelijk uitgewerkte akkoorden. Ik wil hier slechts ingaan op gezinsbeleid, kinderopvang en opvoedingsondersteuning. In het raam van de begrotingsbesprekingen onderstreepte u dat u coördinerend minister bent voor het gezinsbeleid. Een uitgewerkte visie en een stappenplan, ontbreekt echter volkomen. U stelt dat deze beleidsnota op vele plaatsen verwijst naar de plaats van kinderen en gezinnen in het welzijns- en gezondheidsbeleid. Waarom vind ik er dan niets in over gezins- en relatievorming ? Een volledig nieuwe cel worden uitgebouwd voor het forensisch welzijnswerk – wellicht terecht – , maar nergens lezen we dat de opdracht van dit welzijnswerk gezins- en relationeel werk omvat. En dan heb ik het zeker niet alleen over scheidingsbemiddeling, maar ook en vooral over huwelijks- of relatiebemiddeling en -begeleiding. Als we bedenken dat vele gezinnen te maken hebben met echtscheiding, dat vele koppels het niet evident vinden om een boeiende relatie uit te bouwen, dat ook jongeren het niet meer zo evident vinden om een partner te vinden en dus een beroep doen op huwelijksbureaus, lijkt het me de realiteit miskennen door hier niet op in te gaan.

Het verhaal van de kinderopvang ligt enigszins anders. Terzake wordt reeds enkele maanden een be-

leidsbrief in het vooruitzicht gesteld. We worden steeds nieuwsgieriger naar de inhoud ervan. Jammer genoeg vertelt u hier niets, of toch heel weinig, over in uw beleidsnota. Ik stel vast dat minister Landuyt meer zegt over kinderopvang dan u dat doet. Of u het dan nog eens kunt worden met elkaar is me niet steeds duidelijk. Overigens mengt ook minister Sauwens zich nu in dit debat : hij wil de buitenschoolse kinderopvang sportief maken.

Eén ding is me sinds enige tijd echter wel duidelijk : vernieuwing staat gelijk aan het uitdelen van cheques. Vroeger deelde men soep uit aan de armen, nu deelt men cheques uit om soep te kopen. Wat is het verschil ? De mensen mogen nu kiezen welke soep ze willen eten, maar soep zal het in elk geval zijn. Minister Landuyt heeft het over cheques, maar zelf bent u veel onduidelijker. U hebt het over een transparante subsidiestructuur waarbij de subsidies voor de kinderopvang van de overheid veeleer gaan naar de gebruiker dan naar de voorzieningen. Ik wil hier in het parlement wel eens een enquête houden over wat daar dan wel mee wordt bedoeld. Bovendien slaagt u erin om met geen woord te reppen over de herkomst van de middelen en de stroomlijning van de financiering inzake kinderopvang. Dit is nochtans een essentieel probleem. U wilt een uitbreiding van het aanbod, en u hebt dat ook bij de begrotingsbesprekingen gezegd. Het aantal plaatsen waarin is voorzien en het bijbehorende budget zijn echter ruimschoots onvoldoende. Ik heb begrepen dat een van de partijen van de meerderheid dat ook vindt. Het is jammer dat ze dat bij de opmaak van de begroting niet duidelijker hebben gezegd.

Bovendien hebt u, wat de uitbreiding van plaatsen betreft, nog steeds niet duidelijk gemaakt om welk soort plaatsen het gaat. Betreft het onthaalgezinnen, crèches of kleinschalige opvangdiensten ? Hoe zult u die multifunctionaliteit, met onder meer flexibele, occasionele en acute opvang, concreet vorm geven ? Wij hebben een voorstel van decreet ingediend ter regeling van de opvang van zieke kinderen. Op welke wijze zal dit concreet worden ? Hoe zult u het tekort aan onthaalouders oplossen ? Er is ook een tekort aan personeelsleden voor de buitenschoolse kinderopvang. Hierover rept u met geen woord. Hoe ziet u de verhouding tussen de privé-kinderopvang – onder toezicht – en de gesubsidieerde erkende kinderopvang ? Hierover zouden we graag meer weten.

Becq

Ook de opvoedingsondersteuning, een van de thema's waarvan we het belang tijdens de bespreking van de situatie in de bijzondere jeugdzorg hebben ontdekt en die we ook hier en daar in uw beleidsbrief vinden, is onvoldoende uitgewerkt. Die opvoedingsondersteuning heeft dus onvoldoende inhoud. De mededeling dat Kind en Gezin als coördinator wordt aangeduid en een beschrijving van de preventieve kinderzorg zijn ruimschoots onvoldoende. Ouders hebben niet enkel vragen over hun peuters tot drie of zelfs tot zes jaar. Het succes van de brieven aan ouders van tieners van de BGJG getuigt daar duidelijk van.

Onze visie op opvoedingsondersteuning impliceert dat eerst wordt gewerkt aan een klimaat waarin opvoeding opnieuw ter sprake kan worden gebracht. Opvoeding moet een beleidsthema worden, net als verkeersveiligheid, agressie, stress en het lawaai op Zaventem. In een dergelijk klimaat moet eerst en vooral de opvoedingscapaciteit van ouders worden versterkt. Dit moet niet gebeuren door er therapeuten op af te sturen, maar wel door het natuurlijk netwerk tussen mensen te steunen en te stimuleren. Dit alles veronderstelt wel een geïntegreerde visie en aanpak, waarin de verschillende partners hun plaats krijgen. Daarbij moet er dus ook plaats zijn voor het jeugdwerk, het onderwijs, de bijzondere jeugdzorg en het algemeen welzijnswerk. We zouden graag op korte termijn een concreet uitgewerkt plan zien dat de ernst aantoonde waarmee u een en ander wilt aanpakken.

Hetzelfde geldt voor alle vragen die er zijn inzake de socialprofitsector. Het aandeel hiervan in uw beleidsnota is bijzonder mager. Bovendien krijg ik bij de lectuur ervan de indruk dat de oplossing voor heel deze problematiek gewoon wordt doorgeschoven naar de sociale partners. Tot op heden ontbreekt elke verbintenis vanwege de regering. In de begroting 2000 is niets opgenomen inzake de overheveling van de DAC'ers. Dat geldt eveneens voor mogelijke maatregelen inzake het wegwerken van de loonverschillen in deze sector. Dat is nochtans een dringende vraag. De werkgevers kunnen deze meerkosten in ieder geval niet volledig dragen. Daarnaast is er nog een even belangrijke vraag. Welke stappen zult u ondernemen voor de herwaardering van deze sector en van de diverse zorgberoepen? Als u personeel en werkgevers – naast de gebruikers en het middenveld – mee ach-

ter uw beleid wilt krijgen, zult u dienaangaande toch snel duidelijkheid moeten scheppen.

Mevrouw de minister, zoals ik bij de aanvang reeds stelde, klonk uw beleidsbrief als achtergrondmuziekje wel harmonisch en zelfs een tikkeltje nieuw. Om dit muziekstuk echter in harmonie te brengen, zal er nog heel wat moeten worden bijgeschaafd en verduidelijkt. Of dit nu uw dertiende ambitie wordt, naast de twaalf die u al aan de pers hebt voorgesteld, is mij niet duidelijk. Naast het feit dat uw beleidsnota nogal onduidelijk is, heb ik ook de indruk dat uw doelstellingen nogal eens wijzigen. Bij de aanvang van deze regeerperiode las ik dat u tien jaar beleid wilde voeren als minister van Welzijn. Eergisteren las ik dat u met vijf jaar tevreden was. Vandaag moet ik begrijpen dat u eigenlijk nog liever burgemeester van Antwerpen zou worden.

In elk geval zult u nieuwe instrumenten nodig hebben om dit muziekstuk verder uit te werken. We zijn bereid om u daarbij te helpen, en om er ons instrumentje toe bij te dragen. Zo niet vrees ik dat uw eerst volgende concert zal worden onthaald op boe-geroep. We zullen over deze beleidsbrief een motie indienen. (*Applaus bij de CVP*)

De voorzitter : Mevrouw Becq, u zult uw motie ook schriftelijk moeten aankondigen.

Mevrouw Ceysens heeft het woord.

Mevrouw Patricia Ceysens (*Op de tribune*) : Mevrouw de minister, in onvervalste Rob Van Oudenhovenstijl stelde u aan de media uw beleidsnota voor als 'De twaalf werken van Mieke Vogels'. Ook onze fractie is echter 'back in full force'. In Vlaamse Bond-stijl hebben we ervoor gekozen deze bespreking op te hangen aan het getal zeven. We ontdekten in uw beleidsnota immers uw zeven deugden en uw zeven ondeugden. Ik zet ze voor u op een rijtje.

De eerste deugd is opvoedingsondersteuning. Het zal u niet verwonderen dat we applaudisseren voor de aandacht die opvoedingsondersteuning in uw beleidsnota eindelijk krijgt. Opvoedingsondersteuning is gericht op het voorkomen van opvoedingsproblemen, en omvat voorlichting over processen en factoren in verband met de opvoeding, het geven van adviezen aan ouders, en het beïnvloeden van de sociale en fysieke context waarin kinderen zich kunnen ontwikkelen. Ze is gericht op de participatie van kinderen in het gezin, als basis voor hun participatie in andere sociale contexten.

Ceysens

Het is belangrijk dat kinderen zo vroeg mogelijk in hun ontwikkeling hun participatiemogelijkheden kunnen benutten. Opvoedingsondersteuning is dan ook bij uitstek een vorm van preventie, waarin een aantal concrete modi kunnen worden aangeboden, zoals praktische steun, voorlichting over opvoeding om opvoedingscompetentie en opvoedingsattitude te verbeteren, en sociale steun voor gezinnen. We kijken met belangstelling uit naar het debat. Onze fractie heeft overigens een voorstel van decreet ingediend, dat perfect in overeenstemming is met de diverse mogelijkheden die uw beleidsnota voor opvoedingsondersteuning biedt.

De eerste ondeugd is dat u niet goed weet hoe om te gaan met de vermarkting van het aanbod. U maakt er een thema van, en dat vinden we goed, maar u benadert dat thema nogal defensief en stelt er alleen wat vragen over. U zult het de liberale fractie niet kwalijk nemen dat ze deze aarzeling als een ondeugd bestempelt. Het VEV stelt terecht in zijn bespreking van uw beleidsnota: 'De minister reflecteert over de wijze waarop moet worden omgegaan met de vermarkting van het zorgaanbod. Het komt evenwel naar voren dat de vermarkting als een fenomeen wordt aanzien, veeleer dan als een instrument om te komen tot een zorgaanbod dat een goede dienstverlening combineert met een efficiënte besteding van de middelen. Een plaats geven aan de markt zou nochtans een logische stap zijn in een beleid dat ervoor kiest behoeftegestuurd te werken. Gereguleerde concurrentie prikkelt immers niet alleen de zorgverleners om de middelen efficiënt te besteden, maar komt tegelijkertijd tegemoet aan de specifieke behoeften van de gebruiker.' Tot daar het VEV. Dit is natuurlijk wat we ook willen.

In afwachting van wat het beleid inzake kinderopvang ons zal brengen, wil onze fractie de aandacht toespitsen op het concrete geval van de particuliere kinderopvang. De noodkreet van de privé-kinderopvang is in onze fractie niet in dovemansoren gevallen. Precies in deze sector is de vermarkting het meest doorgedreven. Er bestaat onmiskenbaar een vraag en er is een goed privé-aanbod, alleen treedt de overheid, in het bijzonder Kind en Gezin, hier jammer genoeg marktversturend op. Kind en Gezin bepaalt de vraagprijs waaraan het particulier aanbod is gebonden, maar de vraagprijs dekt de kosten niet. Kind en Gezin past bij voor de gesubsidieerde diensten. De particuliere diensten gaan financieel evenwel kopje onder.

Deze foto in de krant, mevrouw de minister, toont een kinderverzorgster uit Leuven. Ze wuift wel naar ons, maar ze wuift ons uit. Ze stopt ermee, niet bij gebrek aan klantjes of kwaliteit, maar omdat ze kapot gaat aan de gesubsidieerde kinderopvang.

Tweede deugd, de steun voor de mantelzorgster. Mede onder druk van de VLD werd tijdens de vorige regeerperiode de mantelzorgster expliciet opgenomen in het decreet op de zorgverzekering. De minister verheft thans de mantelzorgster tot één van de natuurlijke partners voor menselijk welzijn en terecht. Veldwerkers weten immers dat men goed praten heeft over levenskwaliteit voor ouderen, gehandicapten, zieken of terminale patiënten. Zonder mantelzorgster biedt men zorgbehoevenden alleen professionele organisaties die de noodzakelijke dienstverlening aanbieden. Hoe goed bedoeld, hoe goed uitgewerkt het ook mag zijn, hoe creatief we ook zijn, kwaliteit, ingeschreven in handboeken en plannen, vervaagt heel vaak bij een kus op de wang.

Tweede ondeugd, het sociaal huis. Het is een ambitieus element uit het regeerakkoord. De uitvoering ervan vergt een duidelijke aanpak, gefaseerd over meerdere jaren. Stellen dat de lokale besturen en de OCMW's partners zijn in een lokaal zorgbeleid, zal niet volstaan. In de beleidsnota zou een soort stappenplan moeten worden opgenomen waarin de Vlaamse regering de bestaande OCMW's zal omvormen tot een sociaal huis waar elke burger terecht kan voor alle administratieve en sociale dossiers, voor premies en uitkeringen – een sociaal huis dat als informatieloket kan fungeren en doorverwijzen naar andere dienstverlenende instellingen.

Derde deugd, herwaardering van de vrijwilliger. Net als voor de mantelzorgster zijn we blij met de duidelijke stelling over de positie van de vrijwilliger. Mantelzorgers en vrijwilligers zijn immers de scharnieren van een goed welzijns- en gezondheidsbeleid. Ze doen deuren draaien, ze openen nieuwe mogelijkheden door hun frisheid en ze maken werk van integratie door banden te leggen met de buitenwereld. Ik heb niets dan lof voor de uitvoerige beschrijving hiervan in de beleidsnota.

Derde ondeugd, inburgering. Terwijl het regeerakkoord zeer duidelijk spreekt over inburgering langs twee sporen, met name de individuele benadering door een inburgeringscontract en dialoog en ontmoeting via zelforganisaties die meer verantwoordelijkheid krijgen, schuift de minister alles af op het gebrek aan aanbod. In de beleidsnota lezen we dat kansarmen en migranten elkaar vaak vinden in

Ceysens

dezelfde oude stadswijken. Letterlijk is dat zo, fi-guurlijk 'vinden' ze elkaar juist niet. Een doorge-dreven investering in het aanbod mag dan ook niet los worden gezien van de door het regeerakkoord voorgeschreven inburgering. Daarbij komt dat se-dert het regeerakkoord de discussie in het Vlaams Parlement al enigszins is aangewakkerd. Overleg met de federale overheid omtrent afdwingbaarheid van een en ander werd voorgesteld. Gelukkig kondigde de minister een afzonderlijke beleidsbrief aan. Dit is zeker nodig, gezien het korte stuk in de beleidsnota.

Vierde deugd. De keuze voor een meer individuele aanpak in de gehandicaptenzorg en dus voor een persoonsgebonden budget kan een liberale partij alleen maar verheugen. De heer Helsen zal er straks wat langer bij blijven stilstaan.

Vierde ondeugd. Ik merk op dat in het punt over gehandicapten de uitvoering van de resoluties be-treffende personen met een auditieve handicap en autisme niet meer expliciet werden opgenomen.

Vijfde deugd, veiligheid. Dit is geen verboden wel-zijnsthema en komt terecht uitvoerig aan de orde in de beleidsnota. Dit is nieuw en het verheugt ons dat de Vlaamse regering, in aansluiting op het fede-rale veiligheids- en strafuitvoeringsbeleid, een om-vattend welzijnsgericht beleid over criminaliteit, onveiligheid en slachtofferzorg zal voeren. De uit-werking van het forensisch welzijnswerk verdient waarlijk een pluim. Slachtofferhulp, dienstverle-ning aan gedetineerden en geïnterneerden, alterna-tieve straffen – u gaat niets uit de weg.

Vijfde ondeugd, het feit dat er van een steunpunt voor de bijzondere jeugdzorg geen sprake meer is. Zowel het regeerakkoord als de beleidsnota stellen dat de uitvoering van de motie van aanbeveling een prioriteit is, maar het steunpunt bijzondere jeugdzorg krijgt niet dezelfde vermelding als bij-voorbeeld de beleidsondersteunende cel Criminali-teit en Samenleving. Dit wakkert onze waakzaam-heid aan.

Zesde deugd, het ouderenbeleid. De beleidsnota is onovertroffen op het vlak van het ouderenbeleid, iets waarop de heer Helsen straks dieper zal in-gaan.

De zesde ondeugd is iets dat de minister me hope-lijk niet kwalijk zal nemen. Deze ondeugd slaat op de quota die ik steeds als een artificiële opdeling

van onze maatschappij heb aangevoeld. Ik blijf me ertegen verzetten en rangschik deze dan ook onder de ondeugden.

Zevende en laatste deugd, uw aanpak van het VIPA. Tijdens de hele vorige regeerperiode bleef dit voor ons een weinig transparante aangelegen-heid. Het was absoluut niet duidelijk waarom som-mige van de persoonsgebonden aangelegenheden wel een beroep konden doen op de VIPA-midde-len, maar andere dan weer niet. In de bekende re-geerstijl van de vorige coalitie was een regeringsbe-sluit plotseling goed om de poorten van het VIPA te openen voor sommige gegadigden. U kondigt hier gelukkig meer doorzichtigheid aan en u aar-zelt niet om aanbevelingen uit het parlement mee op te nemen in een studie over het VIPA. Daar-voor onze dank.

Tot slot de laatste ondeugd, de zorgverzekering. Anders dan in het regeerakkoord vermeldt de be-leidsbrief, ik citeer : 'stapsgewijs zullen we de zorg-uitkeringen, dan gekoppeld aan de invoering van de persoonlijke bijdrage, uitbreiden naar andere doelgroepen.' De tekst van uw persconferentie was zelfs nog duidelijker. Daarin konden we lezen, ik citeer : 'stapsgewijs en volgens een programmatie zal de verdere uitwerking volgen, met inbegrip van de inning van de solidaire en inkomensgebonden bijdragen'. Dit is dus niet – zoals de beleidsnota stelt – 'in uitvoering van het regeerakkoord'. Dit wijkt enigszins af van het regeerakkoord en van het decreet op de zorgverzekering.

De voorzitter : De heer Martens heeft het woord.

De heer Luc Martens : Maar het is wel overeen-komstig wat ook uw fractie tijdens de vorige re-geerperiode heeft goedgekeurd. Ik neem aan dat u een goed geheugen hebt en u kunt dit trouwens in het verslag nakijken. Ik herinner me nog goed onze discussie van toen. Alle fracties – dus ook de uwe – hebben er toen mee ingestemd dat er bijdragen zouden zijn naar draagkracht.

Mevrouw Patricia Ceysens : Uiteraard ! Ik besef dat het hier om een moeilijke passage gaat en zal ze daarom even hernemen. In de beleidsnota staat, ik citeer : 'stapsgewijs zullen we de zorguitkerin-gen, dan gekoppeld aan de invoering van de per-soonlijke bijdrage, uitbreiden naar andere doel-groepen'. Dit betekent dus dat we starten zonder bijdrage. Dit is niet wat het regeerakkoord zegt en evenmin wat in het zorgendecreet staat. U had het dus verkeerd begrepen.

Ceysens

Als parlementsleden moeten we de verworvenheden van dat decreet bewaken. Het zelfs maar tijdelijk starten zonder het innen van bijdragen – en daar kunnen politieke redenen voor zijn – is een dermate vertekening van het ingeschreven principe van de zorgverzekering dat dit een minidcreet vergt. Het recente OESO-rapport is op dat vlak veelzeggend.

De voorzitter : Mevrouw Becq heeft het woord.

Mevrouw Sonja Becq : Bent U het ook eens met een uitbreiding van het VIPA voor de buitenschoolse kinderopvang ?

Mijn tweede bedenking heeft te maken met de zorgverzekering. In het decreet wordt geen uitsluitsel gegeven over het tijdstip en de gelijktijdigheid van overheidsfinanciering en bijdragen. In de bespreking hebben we wel altijd gezegd dat beide noodzakelijk zullen zijn.

Mevrouw Patricia Ceysens : Het is nog steeds niet tot iedereen doorgedrongen wat de principes van het VIPA zijn, en waarom sommigen wel kunnen rekenen op middelen en anderen niet. We hebben daarover een debat gevraagd. De minister heeft ons beloofd dat ze zal uitzoeken hoe de vork aan de steel zit. U weet dat een deel van de werkingskosten van sommige, maar niet van alle organisaties onder de post voor infrastructuur valt. Eerst moet alles op een rijtje worden gezet. Onze fractie zal daarna een heel duidelijk standpunt innemen over wat afzonderlijk moet worden betoelaagd en wat niet. Het gaat over gemeenschapsgelden, en daarover moeten wij blijven waken.

Voor onze fractie was de bijdrage voor de zorgverzekering niet onbelangrijk. Het is echter goed mogelijk dat er een gegronde politieke reden bestaat om die bijdrage niet te vragen. Ik herhaal dat het OESO-rapport vernietigend is voor ons land wegens de vele belastingen die op de schouders van de burgers terechtkomen. Iedereen moet even stilstaan bij zijn eigen verantwoordelijkheid terzake. Ons land scoort het hoogste in het rapport. We innen bijzonder veel bijdragen. We moeten daarom de bril op het puntje van de neus durven zetten en goed nadenken over wat met de bijdrage voor de zorgverzekering moet gebeuren. Als de meerderheid vindt dat de reden om de bijdrage niet te innen zwaarwichtig genoeg is, dan legt onze fractie zich daarbij neer.

Onze fractie vraagt wel uitdrukkelijk aan de regering om een minidcreet over de zorgverzekering aan het parlement voor te leggen. We mogen niet toelaten dat de zorgverzekering via uitvoeringsbesluiten zal ingevoerd worden op een andere wijze dan werd vastgelegd in het decreet. Daardoor zou het immers te moeilijk zijn om die trein ooit nog van spoor te doen veranderen. We vragen de regering dus een minidcreet waarin ze de puntjes op de i zet. Wij zijn van oordeel dat het reserveren en kapitaliseren in de startfase moet blijven gebeuren. De oprichting van het zorgfonds moet dus een feit zijn. Dit jaar zal de pot ongeveer 12 miljard frank bedragen, maar dit bedrag dient voor de collectieve kapitalisatie. Zolang er geen basisbijdragen zijn starten we niet met de individuele kapitalisatie. We vragen dus een minidcreet waarin de regering het systeem dat van start gaat in 2001, voorlegt aan het parlement.

De voorzitter : Mevrouw Becq heeft het woord.

Mevrouw Sonja Becq : Mevrouw Ceysens, mag ik uit uw woorden afleiden dat u tijdens de vorige regeerperiode onder druk van de verkiezingen voor een decreet hebt gestemd dat u nu wilt aanpassen ?

Mevrouw Patricia Ceysens : Mevrouw Becq, ik kan u een gelijkaardige vraag stellen want u hebt net brandhout gemaakt van de zorgcheques. Mag ik u eraan herinneren dat die in uw decreet werden voorgesteld ? (*Applaus bij de VLD en AGALEV*)

Mevrouw Sonja Becq : Ik heb geen enkel probleem met het schrappen van de zorgcheques uit het decreet. We hebben altijd heel duidelijk gesteld dat de zorgcheque slechts een term was, niet dat het om een cheque op zich ging. (*Rumoer*)

De heer Luc Martens : Mijnheer de voorzitter, sta me toe even te spreken als voormalig bevoegd minister. Ik weet dat het verslag geen kracht van wet heeft, maar het beschrijft hoe moeilijk de discussie is verlopen. Toen ik meer uitleg moest geven over de betekenis van de cheque, heb ik steeds gesteld dat het om trekkingsrechten ging. Slechts één fractie, de SP, bleef obstinaat vasthouden aan de zorgcheque. Iedereen weet dat het niet de Vlaamse christen-democraten waren die voorstander waren van de term. Ik heb bij herhaling gezegd dat het niet om een cheque de facto ging. Mevrouw Ceysens, dit alles kunt u makkelijk vinden in het verslag.

Mevrouw Patricia Ceysens : Mijnheer Martens, ik zal de vraag van mevrouw Becq aan u stellen. Was

Ceysens

het onder druk van de verkiezingen dat de zorgcheques in het decreet werden opgenomen ?

De heer Luc Martens : Neen, ik zeg enkel dat de SP hardnekkig vasthield aan de cheques. Wij beschouwden ze als een lege doos. Indien we er verder aan hadden kunnen werken, dan had de praktische uitvoering er zeker anders uitgezien. (*Opmerkingen van de heer Gilbert Bossuyt*)

Neen, mijnheer Bossuyt, op dat vlak kwam ik bijzonder goed overeen met mevrouw Demeester-De Meyer. (*Gelach*)

Het is iets te makkelijk om steeds te verwijzen naar die zogezegde ruzie. Af en toe verschilden we van mening, maar dat heeft steeds geleid tot krachtige en goede besluiten, die veel duidelijker waren dan wat nu voorligt.

De voorzitter : Mevrouw Ceysens heeft het woord.

Mevrouw Patricia Ceysens : Valentijn is voorbij, de liefde is bekoeld. Daarom vragen we dat de Vlaamse regering een minidecreet zou voorleggen aan het Vlaams Parlement.

De heer Luc Martens : Als u dat doet, dan wil ik u graag steunen om de term zorgcheque te schrappen.

De voorzitter : De heer Van Rompuy heeft het woord.

De heer Eric Van Rompuy : Vanmorgen heeft het VEV verklaard dat het van oordeel is dat een zorgverzekering op een individueel verzekeringsstelsel gebaseerd moet zijn. De heer Muysers heeft ook de OESO-studie aangehaald om te bewijzen dat er al te veel belastingen en sociale bijdragen worden betaald. Het VEV pleit voor een vrijwillig systeem op basis van een verzekering. Is dat ook uw standpunt ?

Mevrouw Patricia Ceysens : We hebben de vrijwilligheid uit onze visie geschrapt. We staan achter een verplichte zorgverzekering. We hebben dat systeem ook mee goedgekeurd. We pleiten wel voor een minidecreet. Zo niet krijgen we de uitvoering via uitvoeringsbesluiten en zal de trein op een spoor naast dat van de zorgverzekering vertrekken. We willen ook vermijden dat bij de start van de zorgverzekering handenvol geld gaat naar nieuwe meetinstrumenten, nieuwe administratie, enzovoort voor een uiterst beperkte doelgroep.

De heer Eric Van Rompuy : Het is op termijn onvermijdelijk dat de hele bevolking solidair moet bijdragen. Het VEV creëert vandaag de illusie dat er een zorgstelsel kan worden opgebouwd zonder bijdragen. U verwijst ook naar de OESO-studie en zegt dat de sociale bijdragen erg hoog liggen. U moet echter ook zeggen dat de sociale uitkeringen in percent van het bruto nationaal product in België 2,5 percent hoger liggen dan het gemiddelde. We hebben dus ongeveer 200 miljard frank meer sociale uitgaven dan in andere OESO-landen en dat moet worden gefinancierd. Ik verheug me er wel over dat u niet de demagogie van het VEV volgt.

De voorzitter : De heer Martens heeft het woord.

De heer Luc Martens : We moeten inderdaad geen rookgordijn optrekken dat dit gratis is. Het wordt hoe dan ook betaald uit de algemene middelen. Als we doorgaan met het creëren van illusies dat men alles gratis kan krijgen, zal op het einde nog een link ontbreken : het gratis werken.

Mevrouw Patricia Ceysens : Het VEV moet natuurlijk voor zichzelf spreken. Ik spreek voor de VLD. Het systeem blijft uiteraard verplicht, we willen dezelfde draagkracht behouden. We willen een democratische zorgverzekering. De charme van de bijdrage is dat men individueel kan kapitaliseren en dat is juist de sterkte van het systeem. Er zit geen verborgen agenda achter.

We vinden een minidecreet wel beter dan 6 of 7 uitvoeringsbesluiten met de optie om terug te keren naar het maxidecreet. Dit is het aanbod van mijn fractie aan de regering. We zullen de zorgverzekering immers absoluut nodig hebben, nog niet morgen, maar tegen 2010.

Mevrouw de minister, zeven deugden, zeven ondeugden, u zou kunnen denken dat de uitslag onbeslist is. Dat is hij niet, want u bent een deugd op zich. (*Gelach*)

U komt graag naar de commissievergaderingen. U legt de zaken klaar en duidelijk uit. Uw manier van werken was en is een verademing. U komt niet zomaar uw antwoorden voorlezen, u bent er zelf bij betrokken. Het komt authentiek over. Voor ons zit er genoeg muziek in uw nota, onze fractie zal een duchtig partijtje meeblazen. (*Applaus bij de VLD, de SP, AGALEV en VU&ID*)

De voorzitter : Mevrouw Dillen heeft het woord.

Mevrouw Marijke Dillen (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, als minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen hebt u een reuzenpakket aan bevoegdheden. Dat moet een grote uitdaging vormen voor een minister met de ambitie om Vlaanderen grondig te veranderen. U hanteert mooie symbolen om uw nota te illustreren. Op het eerste gezicht lijkt ze vol muziek te zitten, inhoudelijk klinkt echter een andere toon.

Ik blijf op mijn honger als ik bedenk wat een Vlaming zou mogen verwachten van een minister met een superministerie. Uw nota telt net geen honderd bladzijden. Ik ben de eerste om te erkennen dat kwaliteit boven kwantiteit gaat, maar dan moet die kwaliteit ten volle aanwezig zijn. In een aantal hoofdstukken kan onze fractie zich terugvinden. Er zitten verschillende goede ideeën in. Ik heb zeker geen moeite om dit te erkennen, maar rekening houdend met de vrij beperkte omvang, durf ik stellen dat voor het geheel de kwaliteit niet de bovenhand heeft. Ik mis een aantal essentiële zaken.

Er staan veel algemeenheden in, ook vele – niet allemaal – ambitieuze doelstellingen, maar helaas blijft het vrij vaag en zonder concrete inhoud. Hoe u uw model-Vlaanderen wil realiseren is moeilijk te achterhalen. Ik ben er in elk geval niet van overtuigd dat u met dit plan de toon zet voor ‘een ander, minder bitter en verbeterd, minder agressief Vlaanderen’

‘Een voorkomingsbeleid schreeuwt om een inclusieve aanpak.’ Dat is juist. Dat kunt u onmogelijk realiseren. Ik zeg niet dat u dat niet wilt, ik heb niet de pretentie dat te beweren. We zijn het op vele punten niet eens en zitten vaak op een andere golfhoogte, maar ik wil erkennen dat u de ambitie hebt om iets te veranderen. Maar u kunt dit vandaag onmogelijk, omdat Vlaanderen niet alle bevoegdheden heeft. Voor vele terreinen waarover u zeggenschap heeft, blijft u afhankelijk van uw federale schoonoeder. Door de beperkte bevoegdheden zijn ook de mogelijkheden beperkt. Dat is zo voor het gezinsbeleid.

Door de verdeling van de bevoegdheden is een coherent gezinsbeleid onmogelijk. In afwachting van een onafhankelijk Vlaanderen dat in volle vrijheid en in volle onafhankelijkheid zelf kan beslissen, blijven we ervoor pleiten om alle bevoegdheden die tot het gezinsbeleid kunnen worden gerekend maar vandaag nog federaal zijn, over te hevelen naar de gemeenschappen. Enkel op die manier kunnen we in Vlaanderen een eigen doeltreffend

en samenhangend gezinsbeleid ontwikkelen. Dit moet absoluut prioritair zijn. Een Vlaams gezinsbeleid dat behoeftegestuurd wil werken wordt vandaag immers gekortwiekt doordat het financieringsinstrument bij uitstek voor een dergelijke aanpak, de kinderbijslag, een federale bevoegdheid is. Homogene bevoegdheidspakketten dringen zich dan ook op.

Ik heb niet de pretentie elke letter en elk woord uit de beleidsnota te weerleggen, te minimaliseren of te ridiculiseren. Er staan inderdaad een aantal voorstellen in waarin onze fractie zich volledig kan terugvinden en waarvoor wij u zullen steunen als u overgaat tot een concrete uitvoering, althans op voorwaarde dat de ontwerpen waarmee u naar het parlement komt dezelfde inhoud hebben als wat u vandaag voorstelt in deze beleidsnota.

Bij een grondige lectuur van de beleidsnota deed ik twee vaststellingen. Een, er zijn een aantal bijzonder grote leemtes. Twee, een aantal dossiers krijgen bijzonder, zelfs overdreven veel aandacht. Voor de Vlaams-Blokfractie is de grootste leemte in de beleidsnota het gezinsbeleid. Ik mis een volledig gezinsbeleid. Bij het aantreden van deze regering zonder minister bevoegd voor het gezin was ik weinig hoopvol, maar toch hoopte ik dat u in uw project de nodige aandacht aan het gezin zou besteden. Misschien ben ik wel naïef. Ik hoopte een grondig uitgewerkt, gedetailleerd en volledig gezinshoofdstuk te mogen vinden. Ik blijf helaas op mijn honger. Nochtans is een volledig en grondig gezinsbeleid geen overbodige luxe. Integendeel, we mochten dit vorige week zelfs vernemen van collega's uit de meerderheid. Ook de heer Vandenbroeke heeft vorige week een oproep in deze zin gedaan. Hij waarschuwde voor de gevolgen van de steeds toenemende vergrijzing en vooral voor het feit dat de bevolking vanaf 2010 zal dalen.

Nadat ik het antwoord van de minister-president over de prestaties van de Vlamingen in het echtelijk bed aanhoorde, waarbij de ernstige en terechte waarschuwingen van de heer Vandenbroeke gewoon belachelijk werden gemaakt, weet ik met zekerheid dat Vlaanderen van deze regering op het vlak van het gezinsbeleid niet veel moet verwachten. Integendeel, we zullen steeds op onze hoede moeten zijn. Trouwens, veel maatregelen die deze regering reeds heeft genomen, getuigen inderdaad niet van een echt gezinsvriendelijke ingesteldheid. Nochtans is het gezin bijzonder belangrijk voor onze samenleving.

Dillen

Mevrouw de minister, u vertrekt van het standpunt dat het gezin vandaag niet meer beantwoordt aan het beeld van de duurzame relatie tussen een man en een vrouw en dat het gezin van de 21ste eeuw een labiel gebeuren is. Het is een juiste maar spijtige vaststelling dat het aantal echtscheidingen toeneemt, dat kinderen steeds vaker opgroeien in een-oudergezinnen en dat in de steden de helft van de gezinnen uit één persoon bestaat. Net zoals u heb ook ik niet de pretentie hierover een waardeoordeel uit te spreken. Integendeel, jammer genoeg word ik beroepshalve geregeld met deze problematiek geconfronteerd. Ik besef hoe moeilijk dit voor vele gezinnen is, zowel materieel en financieel als psychologisch en emotioneel. Voor veel koppels is het immers vaak een lang proces vooraleer ze beslissen tot scheiding over te gaan.

Berusten in deze evolutie en voor het beleid uitgaan van dit nieuwe en zeer gevarieerde gezinspatroon is echter ook niet de juiste werkwijze. We mogen het nieuwe en gevarieerde gezinspatroon niet stigmatiseren en moeten maatregelen uitwerken die hiermee wel degelijk rekening houden. Omgekeerd kan deze evolutie misschien opnieuw worden omgebogen indien Vlaanderen een beleid voert dat de gezinnen wel degelijk ondersteunt op elk gebied. Het is de plicht van de overheid duidelijke en krachtige stimulansen te geven om deze tendens opnieuw om te buigen.

De heer Eric Van Rompuy : Mevrouw Dillen, u pleit voor het gezin en voor de bescherming van kinderen, maar uw partij is voorstander van een maatregel om de kinderbijslag af te schaffen voor gezinnen met meer dan drie kinderen.

Mevrouw Marijke Dillen : Ik heb uw laatste zin niet goed verstaan.

De heer Eric Van Rompuy : Ik citeerde uit het zeventigpuntenprogramma van het Vlaams Blok. Daarin staat dat als men drie kinderen heeft, het vierde kind geen kinderbijslag krijgt als het een migrant is. Staat u hierachter ?

Mevrouw Marijke Dillen : Dat staat daar nergens in.

De heer Eric Van Rompuy : Dat staat daar wel in. U staat hier dus niet achter ?

Mevrouw Marijke Dillen : Dat staat daar niet in, dus ik moet hier ook niet op antwoorden.

De heer Eric Van Rompuy : Er staat dat iemand die zes maanden werkloos is zijn uitkering verliest en het land wordt uitgezet en men na drie kinderen geen kinderbijslag meer krijgt. Ik vind het ongehooflijk hypocriet dat u hier een toespraak houdt over het gezin als u dergelijke dingen niet publiek toegeeft. U ontkent dit dus ?

Mevrouw Marijke Dillen : De discussie over de werkloosheid is een andere discussie die nu niet aan de orde is, maar de kinderbijslag geldt voor alle kinderen, of het nu het derde, vijfde of zevende kind is. Ik daag u uit aan te tonen dat wat u zei over de kinderbijslag in ons programma staat. Ik ben duidelijk.

De heer Eric Van Rompuy : Ik zal het boekje gaan halen. Ik ben over vijf minuten terug.

Mevrouw Marijke Dillen : Ik herhaal dat het een verkeerde ingesteldheid is om hierin te berusten. Een volledig, grondig en inclusief gezinsbeleid blijft dringend noodzakelijk. Het is de plicht van de overheid een gunstig klimaat te scheppen waarin elk gezin de kans krijgt om zijn taken en verantwoordelijkheden op te nemen, alle gezinsleden tot ontplooiing kunnen komen en alle discriminatie van gezinnen omdat ze gezin zijn, worden uitgesloten.

Mevrouw de minister, gezinnen hebben recht op een zo groot mogelijke ondersteuning. Door te investeren in kinderen, investeert u rechtstreeks in de toekomst van Vlaanderen. Terecht wordt gezegd dat kinderen een collectieve factor zijn waarvoor de hele maatschappij verantwoordelijkheid draagt. Het is dan ook belangrijk dat we voldoende middelen vrijmaken om op een sociaal rechtvaardige wijze deze investering in de toekomst financieel te ondersteunen. De solidariteit van alle Vlamingen is hierbij noodzakelijk. We zijn er dan ook voorstander van om een bepaalde bijzondere tegemoetkoming te verlenen aan gezinnen die het financieel moeilijk hebben. Vlaanderen is hiervoor bevoegd. Artikel 5 van de bijzondere wet van 1980 geeft ons die mogelijkheid. Welnu, ik pleit dan ook voor de invoering van een tegemoetkoming aan gezinnen.

Men moet ook luisteren naar gezinnen. In tal van relevante beleidssectoren die rechtstreeks met het gezin hebben te maken, moet de gezinsdimensie aanwezig zijn. En deze beleidssectoren zijn talrijk, zowel op economisch als op sociaal vlak. Ik denk aan milieu, onderwijs, huisvesting, enzovoort. Vele maatregelen en beslissingen hebben een grote weerslag op gezinnen. Aandacht voor deze dimensie en het binnenbrengen van een gezinsreflectie in

Dillen

het volledige beleidsproces op alle beleidsniveaus, is absoluut noodzakelijk en van groot belang bij de voorbereiding en bijsturing van het beleid. Ik blijf dan ook met overtuiging pleiten voor een gezinseffectenrapportering als onderdeel van het beleidsproces.

Mevrouw de minister, in uw beleidsnota staat een uitvoerig pleidooi voor een verdraagzaam Vlaanderen, een Vlaanderen waar men niet discrimineert. Maar dan moet u volledig consequent zijn. In dit land heeft men het voortdurend over allerlei vormen van discriminatie van zogenaamde minderheidsgroepen. Uw antidiscriminatiebeleid mag zich hiertoe niet beperken. Elke vorm van discriminatie moet worden aangepakt.

Reeds meer dan een halve eeuw worden het gezin en het huwelijk in dit land gediscrimineerd. Men tracht dit steeds goed te praten en toe te dekken. Helaas is deze materie niet de uitsluitende bevoegdheid van Vlaanderen. Ik verwijs naar de grote fiscale discriminatie van gehuwden en het gezin. Het is uw taak om dit te verhelpen door dit voortdurend onder de aandacht te brengen van uw federale collega's, en door in Vlaanderen een beleid uit te bouwen dat het gezin financiële en materiële stimuli geeft.

Een degelijk uitgewerkte gezins- en opvoedingsondersteuning is geen overbodige luxe, wel integendeel. Maar het mag zich niet beperken tot ondersteuning bij de opvoedingstaak. Dit moet zeer ruim worden uitgebouwd. Terecht schenkt u aandacht aan de kwaliteit van het gezinsleven. 'Onthaasting' en 'gezinstijd' zijn hierbij twee sleutelwoorden. Ik treed u daarin bij. Het is essentieel dat men maatregelen uitwerkt om een harmonieuze combinatie van gezin en arbeid te bewerkstelligen. Er zijn ook maatregelen nodig om in het belang van het gezin de ouders een echte keuzevrijheid te geven. In dit korte tijdsbestek kan ik daar nu niet op ingaan. Ik hoop wel dat we daarover later uitvoerig van gedachten kunnen wisselen.

Een evenwichtige gezinspolitiek moet ook aandacht hebben voor de thuiswerkende ouder. Hij of zij heeft recht op steun. De Vlaamse regering schenkt geen aandacht aan het werkende individu, maar ook de aandacht voor de thuiswerkende ouder ontbreekt. Gezinsarbeid is geen vrijetijdsbesteding: het is volwaardige arbeid. Maar nog steeds wordt de gezinsarbeid niet gewaardeerd in de vorm van een eigen statuut en een financiële vergoeding.

De overheid heeft nochtans de plicht om ook de keuze voor thuisarbeid te steunen.

Onze fractie blijft pleiten voor een eigen statuut voor de thuiswerkende ouder. Het is onze plicht de opvoedende taken van de thuiswerkende ouder de erkenning te geven die zij verdienen. Het heeft geen zin enkel de kinderopvang te organiseren, te subsidiëren en financieel haalbaar te maken voor ouders die er bewust voor kiezen om buitenshuis te gaan werken. Ik ben daar voorstander van. Maar terzelfder tijd moet men de thuiswerkende ouder steunen die er vrij voor kiest de opvoedende taken en de zorg voor de kinderen op zich te nemen.

Mevrouw de minister, ik wil het nu hebben over een ander hoofdstuk van uw beleidsnota. U pleit voor een verdraagzaam Vlaanderen. Integratie en racismebestrijding zijn hoofdprioriteiten. Met deze beleidsnota worden echter nieuwe vormen van discriminatie geïnstitutionaliseerd. Ik waarschuw u: als u nieuwe vormen van discriminatie doordrukt, dan scheidt u juist een voedingsbodem voor andere vormen van discriminatie en zelfs racisme. Ik kom daar nog uitgebreid op terug.

Gezinnen blijven in de kou staan. Dat kan echter niet worden gezegd van andere groepen in de samenleving. De afwezigheid van een inclusief en volledig gezinsbeleid contrasteert met de grote aandacht voor allochtonen, asielzoekers, zigeuners en mensen zonder papieren. Zij krijgen hun plaats in de nota. Zo wilt u de lokale besturen nog meer steunen bij het voeren van een lokaal minderhedenbeleid.

U wilt werken aan impulsprogramma's voor allochtone jongeren. U zult voor hen een concreet tewerkstellingsplan uitwerken. U wilt stimuli geven voor de interculturalisering van de instellingen en bijzondere aandacht schenken aan het onthaal- en integratiebeleid voor nieuwkomers. U kondigt bijvoorbeeld aan dat u meer geld wilt vrijmaken voor die onthaalprogramma's. Als ik het goed lees, wilt u een bedrag van 1,3 miljard frank uitgeven. U hebt onderzoeken besteld om beter te weten wie de nieuwkomers zijn, welke verwachtingen ze hebben, wie nog niet wordt bereikt en welke trajectbegeleiding de beste integratiekansen biedt.

Zult u ook dergelijke onderzoeken laten uitvoeren over de verwachtingen van de gezinnen en van de vierde wereld in ons eigen Vlaanderen? Dat heb ik nergens in uw beleidsnota kunnen lezen. (*Opmerking van de heer Ludo Sannen*)

Dillen

Ik wil ook de problemen van onze armen in de grootsteden oplossen.

De voorzitter : De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen : Ik ga akkoord dat alle problemen moeten worden aangepakt. Maar u reageert tegen het feit dat men aandacht heeft voor zaken die als een maatschappelijk probleem worden ervaren. Het stoort u dat men daarvoor middelen uittrekt en dat men ze probeert de wereld uit te helpen. Dat stoort u, want u leeft van deze problemen.

De voorzitter : Mevrouw Van Cleuvenbergen heeft het woord.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen : Mevrouw Dillen, u maakt een amalgaam van alle mogelijke groepen. Als we het hebben over allochtonen, dan hebben we het over Belgen van een andere afkomst. Misschien zijn we wel allemaal allochtonen van de tweede, derde, vierde, of n-de generatie. Er zijn zoveel verschillende groepen die u op één hoopje gooit ; u creëert voortdurend verwarring. Ons standpunt staat lijnrecht tegenover het uwe.

Mevrouw Marijke Dillen : Mevrouw Van Cleuvenbergen, ik heb me niet inhoudelijk uitgesproken over de voorstellen zelf. Ik klaag enkel aan dat deze groep van mensen bijzondere aandacht krijgt in de beleidsnota van de minister, terwijl dit niet zo is voor de gezinnen en drugsverslaafden. Ik zal hier straks nog een aantal leemtes aan toevoegen. Nergens wordt specifieke aandacht besteed aan de problematiek van de vierde wereld. De aandacht gaat telkens opnieuw uit naar de allochtonen, de zigeuners, enzovoort.

De voorzitter : Mevrouw Van Den Heuvel heeft het woord.

Mevrouw Ria Van Den Heuvel : Ik denk dat u er de beleidsnota nog eens moet op nalezen. Er wordt wel degelijk aandacht besteed aan kansarmoede, het stedenbeleid, enzovoort. U hebt de nota blijkbaar door een welbepaalde bril gelezen.

Mevrouw Marijke Dillen : Dat is niet waar. Welk hoofdstuk handelt specifiek over bijvoorbeeld de gezinnen of de kansarmen uit de vierde wereld ?

Mevrouw Ria Van Den Heuvel : In de beleidsnota wordt zelfs melding gemaakt van de kansarmoede-

atlas en het armoedeverslag. U hebt dus wel degelijk iets over het hoofd gezien.

Minister Mieke Vogels : Ik heb de beleidsnota bij me. Misschien beschikt u over een onvolledig exemplaar. Onder punt 5.3 staat een hoofdstuk van vier bladzijden met als titel : Armoede niet meer van deze tijd ? !

Het is inderdaad een schande dat we in een actieve welvaarstaat nog steeds dulden dat 5 tot 7 procent van de bevolking arm is. Het speelt geen enkele rol of het dan gaat om allochtonen of autochtonen. Het is een schandvlek op onze samenleving, waaraan ik iets wil doen. Dat staat heel duidelijk in de beleidsnota.

Mevrouw Marijke Dillen : U hebt het over iedereen samen. U besteedt echter geen bijzondere en exclusieve aandacht aan de eigen armen, terwijl u dit wel doet voor de groepen van onder meer nieuwkomers.

Minister Mieke Vogels : Wilt u dan een afzonderlijk hoofdstuk over de blanke armen ?

Mevrouw Marijke Dillen : Ik wil een hoofdstuk waarin u expliciet zegt op welke manier u de vierdewereldproblematiek in de grootsteden zal oplossen zonder er één pot nat van te maken. U gooit zowel de eigen Vlaamse kansarmen, als de allochtonen, nieuwkomers en vluchtelingen op één hoop. Voor deze groep wilt u dan maatregelen treffen. Ik ben zeer goed op de hoogte van de problematiek in Antwerpen, en ik kan me dan ook voorstellen naar wie de SIF-gelden zullen gaan.

De voorzitter : De heer Van Rompuy heeft het woord.

De heer Eric Van Rompuy : Mevrouw Dillen, ik heb hier het zeventigpuntenprogramma van het Vlaams Blok bij me. Onder punt 54 staat : niet-Europese vreemdelingen zullen slechts van een kinderbijslagvergoeding kunnen genieten voor de eerste drie kinderen. Punt 55 draagt als titel 'Afschaffen van kinderbijslag voor kinderen opgevoed in het buitenland'. Punt 56 gaat over de verplichte terugkeer na 5 maanden werkloosheid. Jongeren die meer dan 5 maand werkloos zijn, worden dus het land uitgezet.

Mevrouw Dillen, u schuift hier het gezin als morele waarde naar voren – en daar ben ik ook voorstander van. Dit geldt echter voor alle mensen in heel de wereld. Eigenlijk liegt u. U weet dat in uw programma staat dat niet-Europese vreemdelingen

Van Rompuy

slechts voor de eerste drie kinderen kinderbijslag kunnen krijgen, maar u beweert dat dat niet waar is. Ofwel bent u totaal onbekwaam en kent u uw eigen programma niet, ofwel – en daar ben ik meer van overtuigd – staat u gewoon te liegen. U probeert de gezinspolitiek in Vlaanderen te gebruiken, niet omwille van een ethische bekommernis maar omwille van partijpolitieke redenen en van onverdraagzaamheid. De andere partijen in dit parlement doen tegenwoordig onvoldoende moeite om te reageren op wat u eigenlijk zegt. Vandaag bijvoorbeeld bent u gewoonweg aan het liegen. (*Opmerkingen bij het VB*)

Mevrouw Marijke Dillen : Ik lieg niet. Als we hier spreken over Belgen, gaat het ook om alloctonen die Belg zijn geworden. Zij hebben, onafgezien van het aantal kinderen in hun gezin, uiteraard ook recht op kinderbijslag. De discussie gaat hier over de niet-Belgen.

Als ik morgen naar de Verenigde Staten of naar Marokko verhuis, krijg ik voor mijn drie kinderen ook geen kinderbijslag.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen : Dat is niet waar. Indien u nu recht hebt op kinderbijslag en u verhuist omwille van werkomstandigheden naar het buitenland, dan neemt u het recht op kinderbijslag mee naar het buitenland.

Mevrouw Marijke Dillen : U moet eens naar de Zwitserse situatie kijken. Als ik daar als vreemdeling gedurende meer dan zes maanden werkloos ben, word ik het land uitgezet.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen : U hebt daar net andere voorbeelden dan Zwitserland gegeven.

De heer Eric Van Rompuy : Mevrouw Dillen, u vindt met andere woorden dat er geen kinderbijslag meer mag worden gegeven vanaf het derde kind.

Mevrouw Marijke Dillen : Ik vind dat dit moet gelden voor de niet-Belgen. Het is voor de niet-Europese vreemdelingen die aan de voorwaarden voldoen heden ten dage zeer makkelijk om de Belgische nationaliteit te krijgen. Als zij van onze voordelen willen genieten, moeten ze maar Belg worden en moeten ze er de nadelen maar bijnemen. Dat is een kwestie van eerlijkheid.

De heer Eric Van Rompuy : Dit betekent dat een niet-Belg die hier werkt en die hier sociale zekerheidsbijdrage betaalt geen uitkering mag krijgen.

Mevrouw Marijke Dillen : Als mensen van ons Belgisch systeem willen genieten, moeten ze maar Belg worden. Ze krijgen die mogelijkheid overigens zeer makkelijk. Ik denk dat niemand in dit halfroond nog zal ontkennen dat het tegenwoordig zeer makkelijk is om de Belgische nationaliteit te verkrijgen. (*Opmerkingen*)

De voorzitter : Minister Vogels heeft het woord.

Minister Mieke Vogels : Dit is een bijzonder hypocriete uitspraak. Een ander punt in het 70-puntenprogramma stelt duidelijk dat de nationaliteit van iedereen die na de migratiestop Belg is geworden opnieuw in vraag moet worden gesteld.

Mevrouw Marijke Dillen : Niet enkel het Vlaams Blok pleit hiervoor, ik heb hieromtrent ook al bij andere partijen stemmen horen opgaan. (*opmerkingen*)

Minister Mieke Vogels : Uw redenering maakt een mooie cirkel. Het krijgen van kinderbijslag heeft niets te maken met de nationaliteit, maar met het betalen van de patronale bijdragen.

U zegt dat al die mensen maar Belg moeten worden en dat het verkrijgen van onze nationaliteit toch wel gemakkelijk is geworden. Een ander punt van het 70-puntenprogramma stelt evenwel dat iedereen die na 1982 Belg is geworden zijn nationaliteit moet teruggeven. Hij of zij kan onze nationaliteit vervolgens slechts terugkrijgen na het succesvol afleggen van een examen dat de kennis van het Nederlands en van de Vlaamse geschiedenis test.

Iemand die op die wijze zijn identiteitskaart verliest en toevallig tegelijkertijd gedurende vijf maanden werkloos is, wordt met andere woorden naar zijn land van herkomst verdreven. Als men de punten in dit programma met elkaar verbindt, blijken de mogelijke gevolgen ervan zeer gevaarlijk.

Mevrouw Marijke Dillen : Mevrouw de minister, u zou hierover beter met een van uw coalitiepartners overleggen. De VLD heeft bij monde van haar voorzitter nog niet zolang geleden voor een herziening van de nationaliteitswetgeving gepleit.

De voorzitter : De heer Vermeiren heeft het woord.

De heer Francis Vermeiren : Mijnheer de voorzitter, ik heb echt geen zin om in deze discussie tussenbeide te komen. Ik weet uit ervaring en uit overtuiging dat mevrouw Dillen toch niet naar onze argumentatie wil luisteren.

Ik zou haar echter een directe, recht uit het leven gegrepen vraag willen stellen. In mijn gemeente leeft een Pakistaans gezin met vier prachtige kinderen. Zij komen in aanmerking om zich daar definitief te kunnen vestigen. De vier kinderen lopen school in twee onderwijsnetten in mijn gemeente. Zij zijn alle vier de eerste van hun klas. Ze zijn geliefd, ze nemen deel aan het verenigingsleven en ze maken deel uit van onze gemeenschap.

Durft u, mevrouw Dillen, hic et nunc te zeggen dat het vierde kind van dit gezin de voordelen niet meer mag genieten waarop ieder kind in ons land een beroep kan doen ? Durft u dat ? (*Opmerkingen van mevrouw Marijke Dillen*)

En als u dat zegt, mevrouw, dan bekennt u kleur ! Ik zou dus graag hebben dat u kleur bekennt. Men moet hier geen toneel spelen. We weten allemaal hoe gevoelig deze materie ligt. We onderschatten deze problematiek ook niet : we erkennen ze. Maar sommigen zoeken oplossingen.

Ik benader dit diepmenselijk. U bent wellicht zelf moeder van kinderen. Durft u hier hic et nunc te beweren dat we dit vierde kind moeten uitsluiten ?

Mevrouw Marijke Dillen : Neen, en ik ga zelfs nog verder. Het voorbeeld dat u aanhaalt is er een van een gezin dat perfect in aanmerking komt voor regularisatie. Dat zijn mensen die het bewijs leveren dat ze echt ingeburgerd zijn en zich aanpassen aan onze Belgische gewoonten.

De heer Francis Vermeiren : Zegt u nu dat u een voorstander bent van regularisaties ?

Mevrouw Marijke Dillen : Neen, maar wel van dat gezin waarnaar u verwees. Als u onze standpunten terzake eerlijk wilt lezen, dan zult u beseffen dat we geen probleem hebben met mensen die bereid zijn zich te onderwerpen aan de Belgische wetgeving.

De heer Francis Vermeiren : Regularisatie is dus per definitie mogelijk voor u ?

Mevrouw Marijke Dillen : Voor een aantal gevallen, ja, en heel mijn fractie zal me daarin steunen. Maar dan gaat het wel om het voorbeeld dat u aanhaalt. Want het is wel een mooi voorbeeld, maar u

weet dat in werkelijkheid de zaken vaak heel anders liggen.

De heer Eric Van Rompuy : Mevrouw Dillen, u pleit hier voor zorgverzekering en een sociaal welzijnsbeleid. Bent u voorstander van een gesplitst socialezekerheidssysteem op Vlaams vlak, met enerzijds een systeem voor Europese gerechtigden en anderzijds een systeem voor niet-Europese vreemdelingen ? Als er een zorgverzekering komt, moet men daar dan een onderscheid maken tussen niet-Europeanen en Europeanen ?

Mevrouw Marijke Dillen : We blijven in dezelfde discussie vervallen. Ik heb daarnet reeds op uw vraag geantwoord. Wie al die voordelen wil genieten en zich wil aanpassen krijgt heel vlot de mogelijkheid om Belg of – wanneer men het heeft over een onafhankelijk Vlaanderen – Vlaming te worden. Wil men dat niet doen, dan moet men er de gevolgen van dragen.

De heer Eric Van Rompuy : In een onafhankelijk Vlaanderen zullen er, net als in elke moderne welvaartsstaat in het hart van Europa, toch ook nog steeds vreemdelingen zijn ? Maar ik heb geen antwoord gekregen op mijn vraag : trekt u dat door op het Vlaamse niveau ?

Mevrouw Marijke Dillen : Ik blijf bij wat ik heb gezegd. Ik denk dat ik duidelijk ben geweest.

De heer Eric Van Rompuy : Neen, dat bent u niet geweest.

Mevrouw Marijke Dillen : Ik ben zeer duidelijk geweest. Ik heb ook een zeer duidelijk antwoord gegeven aan de heer Vermeiren.

De heer Eric Van Rompuy : U moet ophouden met die hypocrisie. We zullen u daar systematisch op wijzen.

Mevrouw Marijke Dillen : Dat mag u gerust doen.

De minister stelt in haar beleidsnota dat er 'over het minderhedenbeleid uiteenlopende opvattingen bestaan en het doelpubliek van dit beleid niet altijd en overal welkom is.' Ze heeft de bedoeling om voortdurend met de bevolking te communiceren. Deze geplande communicatie kan ik alleen maar een positief initiatief noemen.

Ik juich dit dus toe, maar dan op drie voorwaarden. Ten eerste moet de communicatie ook betrekking hebben op de noden, verwachtingen, en verzoeken van de Vlaming. Ten tweede moet het een

Dillen

eerlijke, open en volledige communicatie zijn, waarbij gegevens niet worden achtergehouden en statistieken op een duidelijke wijze worden gegeven. U moet ook durven zeggen dat ook de allochtonen en de asielzoekers moeten worden gewezen op hun plichten. Ten derde moet u ook willen luisteren naar de bevolking, naar haar kritiek en haar opmerkingen. Vandaag gebeurt dit niet. Communicatie is tweerichtingsverkeer. De overheid mag haar standpunten niet op een pedante en dictatoriale wijze opleggen. Integendeel, ze moet naar de bevolking luisteren.

Mevrouw de minister, u zegt dat u dit beleidsdoel zo belangrijk vindt dat u hierover een afzonderlijke beleidsnota zult opmaken, die u in het voorjaar van 2001 in het parlement zult voorstellen. Als ik me niet vergis, is dit de enige afzonderlijk aangekondigde beleidsnota. Op die manier worden nieuwe vormen van discriminatie, waarvoor ik daarnet al heb gewaarschuwd, in de hand gewerkt.

Ik ben tegen discriminatie. Degenen die me kennen, weten dat ik dit oprecht meen. Ik ben tegen elke vorm van discriminatie. Dat betekent natuurlijk ook dat ik vind dat er een einde moet komen aan het systeem van positieve discriminatie voor bepaalde groepen in onze samenleving. Ik waarschuw u. Als er geen onmiddellijke stopzetting van de positieve discriminatie komt, zult u het beoogde resultaat niet halen. De eigen mensen in de kansarme wijken zullen u niet begrijpen. Ze zullen niet begrijpen waarom zij blijkbaar niet de moeite waard zijn om aandacht te krijgen in een afzonderlijke beleidsnota.

De voorzitter : Mevrouw Van Den Heuvel heeft het woord.

Mevrouw Ria Van Den Heuvel : Mevrouw Dillen, u vergist zich in uw uitspraken over het aanbieden van aparte beleidsnota's of aparte plannen. Heel binnenkort is er een aparte nota inzake de kinderopvang. De minister heeft dat trouwens al aangekondigd. Er werd ook al een strategisch plan aangekondigd om de armoede te bestrijden.

Mevrouw Marijke Dillen : Dat staat niet in de beleidsnota.

Mevrouw Ria Van Den Heuvel : Dat staat wel degelijk in de beleidsnota. U moet die heel dringend nog eens lezen.

Mevrouw Marijke Dillen : Ik heb het in de pers gelezen, maar niet in de nota.

Mevrouw Ria Van Den Heuvel : U vergist zich. U mag niet spreken van discriminatie.

Mevrouw Marijke Dillen : Voor de gezinnen zou er bijvoorbeeld toch ook een aparte nota mogen komen. Dat vind ik niet terug in deze beleidsnota.

Mevrouw Ria Van Den Heuvel : U hebt net gezegd dat er maar één aparte beleidsnota wordt aangekondigd. Daarin vergist u zich.

Mevrouw Marijke Dillen : Waar blijft de beleidsnota voor de gezinnen in Vlaanderen ? Dat is toch ook een belangrijke bevoegdheid van de minister ?

Ik denk ook aan de ouders van drugverslaafde kinderen, die vandaag hulpeloos en hopeloos met de handen in het haar zitten. Ze weten niet hoe ze dat probleem moeten aanpakken. Mevrouw de minister, ik twijfel er niet aan dat u die problematiek kent. Die ouders zullen niet begrijpen waarom ze niet voldoende aandacht krijgen in uw beleidsnota.

De voorzitter : Mevrouw Dillen, mag ik u verzoeken om af te ronden ?

Mevrouw Marijke Dillen : Mijnheer de voorzitter, er zijn heel wat onderbrekingen geweest.

De voorzitter : Voor alle duidelijkheid wil ik zeggen dat bij onderbrekingen uw spreektijd alleen loopt als u aan het woord bent.

Mevrouw Marijke Dillen : Ik zal zo meteen afronden. Mevrouw de minister, uw volgende belangrijke opdracht is de preventie. U hebt de bevoegdheid om een preventief beleid te voeren. Daarbij twijfelt u aan het nut van preventieve gezondheids campagnes. U zegt dat de burger hier niet naar wil luisteren. Dat is inderdaad zo. Ik denk echter dat we hieraan iets kunnen doen als we niet te betuttelend optreden in die campagnes. Daarom blijf ik pleiten voor de noodzaak van dergelijke campagnes.

U besteedt terecht aandacht aan kankerpreventie. Twee vormen van kanker, waar met een goede preventie veel leed kan worden voorkomen, krijgen de nodige aandacht in uw beleidsnota. Dat verheugt me. Ik pleit er echter voor om ook aandacht te besteden aan andere vormen van kanker. Ik denk dan zeer specifiek aan huidkanker. Op dit ogenblik is in de Verenigde Staten huidkanker de grootste doodsoorzaak bij jongeren. Wat vandaag in de Ver-

Dillen

enigde Staten het geval is, kan morgen jammer genoeg ook naar hier overwaaien. Nochtans kan met een goede preventie heel veel worden bereikt. Uw beleidsnota zwijgt hierover, maar toch hoop ik dat u daarover zult willen nadenken.

De voorzitter : De heer Van Duppen heeft het woord.

De heer Jan Van Duppen : Mevrouw Dillen, ik wil u graag bijstaan in uw angst, en in uw bezorgdheid over huidkanker in de Verenigde Staten. In Australië is het trouwens nog erger. De stijging van die vorm van kanker houdt echter verband met de zon. De blanken die daar wonen, zijn niet aangepast aan zo een mooi klimaat. Wij zullen daar minder last van hebben, tenzij we de zonnebanken beginnen te subsidiëren.

Mevrouw Marijke Dillen : Mijnheer Van Duppen, ik heb gisteren uitvoerig gesproken met een van de meest gerenommeerde huidspecialisten in Antwerpen. Ik heb immers geen medische opleiding, dus ik heb me hierover geïnformeerd. Deze specialist zei me dat het probleem zeker niet mag worden onderschat, en dat het op dit ogenblik bij jongeren al een belangrijk probleem is, zij het gelukkig niet zo erg als in de Verenigde Staten. Hij wees echter op een enorme toename in de laatste jaren. Wuif dit dus alstublieft niet weg.

Over zwaarlijvigheid werd al uitvoerig gesproken naar aanleiding van de begroting. U hebt woord gehouden, want we vinden er een en ander over terug in uw nota. Ik ben verheugd te mogen vaststellen dat u wenst af te stappen van de louter kwantitatieve benadering van het ideale gewicht, en dat u zult werken aan programma's om jongeren te leren omgaan met hun lichaam. Uw slogan is 'rond is gezond.' Toch zou ik ervoor willen waarschuwen dat het probleem veel complexer is. 10 percent van de kinderen heeft op dit ogenblik last van overgewicht. We moeten dus niet alleen kinderen leren omgaan met hun eigen lichaam ; er is dringend een volledige aanpak nodig. Ik wil dit probleem ook koppelen aan het rookprobleem. Ook daarover is weinig of niets terug te vinden in uw nota.

Ik heb zonet al gesproken over het gebrek aan aandacht voor de gezinsproblematiek. Ik betreur ook dat er weinig aandacht gaat naar drugpreventie. De drugproblematiek bij jongeren neemt angstaanjagende vormen aan. Hetzelfde geldt ook voor de aids-problematiek. Het aantal besmettingen neemt

opnieuw toe. Jongeren onderschatten het risico. Ook hieraan besteedt u te weinig aandacht.

Ik ben wegens tijdgebrek niet kunnen ingaan op verschillende hoofdstukken, die nochtans de moeite waard zijn. Enkele van mijn collega's zullen daar straks nog op terugkomen. Ondanks een aantal goede initiatieven blijven de leemtes te groot. Een aantal groepen krijgen in vergelijking met andere groepen uit de samenleving te veel aandacht. Deze beleidsnota zal onze steun niet krijgen. (*Applaus bij het VB*)

De voorzitter : De heer Van Duppen heeft het woord.

De heer Jan Van Duppen (*Op de tribune*) : Mevrouw de minister, ik heb getracht om uw symfonie te beluisteren in perfecte harmonie, want dat hebt u ons gevraagd. U vroeg ook om opmerkingen daarover. U beschrijft uw beleidsnota als een partituur die de kwaliteit van het leven in Vlaanderen wil verhogen, en de spelers van ons welzijnsorkest wil motiveren om dit de volgende vijf jaar waar te maken. Uw harmonische symfonie leek me echter veeleer een atonaal muziekstuk van Arnold Schönberg. Daarbij kan moeilijk van harmonie worden gesproken, ook al weet ik persoonlijk de schoonheid van de scherven en van de onvolmaakte spiegeling te appreciëren. Die heb ik in uw bouwstuk ook gevonden.

Atonaal is uw muziekstuk, omdat het naar mijn gevoel te weinig is gebaseerd op strategische planning. Ik vind te weinig omschreven doelstellingen en te weinig effectenanalyse. Dat heeft te maken met coaching en situationeel leiding geven. Ik zeg u dit, omdat ik er zelf een cursus over volg bij het Interuniversitair Centrum voor Huisartsenopleiding ; anders had ik het zelf ook niet geweten. Niet alleen wij hebben dat gekregen, maar ook jullie, bij de voorbereiding van de beleidsnota's.

Een dergelijke coaching omvat een duidelijke missie en visieformulering, waarbij u als minister in uw beleidsnota de strategische doelstellingen formuleert die voor vijf jaar tellen. Ik hoop echter dat u er geen Stalinistisch vijfjarenplan en mentaliteit van wil maken. Dan bepaalt u de kritische succesfactoren, stuurt u de hoofdlijnen bij, volgt u de beleidseffecten en evalueert u de beleidsresultaten. Tenslotte gaat uw begroting over het niet onaardige bedrag van 350 miljard frank gedurende de hele regeerperiode. Dat is niet niks.

Een tweede gevoel besloep me bij het beluisteren van uw symfonie. U verscheen mij 's nachts als de

Van Duppen

Wilde Weldoenster. U lijkt op Lambik in het album van Suske en Wiske waarin hij gul schenkend het land rondvloog. Het is u gegund, meer nog : het is u op het lijf geschreven. De vraag is echter of op de markt van welzijn en geluk niet veeleer vaardige vingers nodig zijn die rooien, snoeien en leiden, om alle wildgroei in de tuin op te ruimen en een goedgericht plant- en teeltbeleid op te zetten om een overvloedige productie van allerlei lekkers en moois te krijgen. Met de weggesnoeide takken en planten kunt u dan als volwaardige compostmeesteres royaal bemesten om tot slot als 'Zingende zaaister' een nieuw album van de Studio Vandersteen te sieren. Ik gun het u.

Nu wordt het iets minder leuk. In deel vier van uw partituur hebt u het over preventieve gezondheidszorg. Hierbij zijn tal van initiatieven en vrijwilligers betrokken, en globaal komt er komt nauwelijks wat van in huis. Naar mijn ervaring is heel deze sector van preventieve publieksvoorlichting ziek van de goedbedoelde en goedwillende druppels op een gloeiende plaat. De LOGO's veranderen daar door hun loodzware structuren nauwelijks wat aan, zij zijn nog verder verwijderd van de dagelijkse realiteit. De communicatietechnieken zijn primitief te noemen, en spijtig genoeg lijken vele al dan niet papieren initiatieven een vorm van bezigheidstherapie, waarmee de markt van welzijn en geluk zichzelf in stand tracht te houden.

Op het vlak van de secundaire preventie – de vaccinaties en dergelijke – zit u met een structureel foute versnippering. Kind en Gezin functioneert naast en soms ook tegen de eerste lijn. Het resultaat is een demotivatie van de eerste lijn. Die is perfect op te vangen door het invoeren van een preventieboekje, waarbij couponnetjes – of in het nieuwe taalgebruik preventiecheques – door de ouders van het kindje kunnen worden gebruikt om de gestandaardiseerde zorgen, onderzoeken en vaccinaties te laten verrichten waar zij het wensen, namelijk bij de raadpleging van Kind en Gezin, de huisarts of de pediater. Die kunnen dan de cheques op hun beurt verzilveren. Kind en Gezin zou dan een intensieve controle kunnen uitoefenen op het gebruik van deze preventiecheques en kan bij nalatigheid de ouders en het kindje via hun verpleegkundigen thuis opzoeken.

Een soortgelijk systeem bestaat reeds jaren met succes in Duitsland. De mobiliteit maakte dat daar blijkbaar nodig. Mensen en vooral jonge gezinnen hebben niet de gewoonte zich meteen te settelen, wat controle, begeleiding en het volgen veel moei-

lijker maakt. Deze oplossing leidde tot een redelijke tevredenheid.

In de toekomst wordt dit alles nog moeilijker omdat er de volgende jaren steeds meer noodzakelijke vaccinaties zullen komen. Met het huidige antibioticabeleid zowel in de veevoeding als in de geneeskunde, ontstaat er immers steeds meer resistentie. De enige oplossing zal meer vaccineren zijn, waardoor er nog een grotere administratieve rompslomp zal volgen, tenzij we het op deze manier organiseren.

Op het vlak van preventie bij de door u als 'natuurlijke partners voor menselijk welzijn' genoemde categorieën mis ik een bijzonder actueel thema. Ik kan u dit moeilijk kwalijk nemen, vermits het pas van dit weekend dateert. Ik heb het over de organisatie 'Een hart voor kinderen' die dit weekend werd ingericht in de kerk van de Westelse deelgemeente Voortkapel om kinderen van ouders met relationele problemen uit de vuurlijn te houden. De organisatie kwam tot stand naar aanleiding van het herdenken van het meisje dat één jaar geleden door de rottweiler van haar vader werd doodgebeten. Een verplichte kinderbegeleiding bij echtscheidingsprocedures door gespecialiseerde therapeuten via Kind in Nood is een zinvolle opdracht die u kunt uitvaardigen.

Op het vlak van die eerste lijn bent u met handen en voeten gebonden. Ik weet dit en ik betreur het. Het is de hoogste tijd dat in dit land maatregelen worden genomen om de organisatie én de financiering van de gezondheidszorg tot de verantwoordelijkheden van de respectievelijke gemeenschappen te maken. U haalt zelf vier bijzonder pijnlijke knelpunten aan in de relatie met de federale overheid : de beperkte mogelijkheden van de Vlaamse overheid om het beleid te sturen, bijvoorbeeld met betrekking tot borstkankerscreening, omdat de financiering grotendeels federaal vastligt; de programmering en normering van de ziekenhuizen die evenzeer tot de bevoegdheid van de federale minister van Volksgezondheid behoren; het Vlaamse kwaliteitsdecreet en de federale reglementering op het vlak van de kwaliteit; de federale en de Vlaamse inspectie.

Mevrouw de minister, als u – en met u zowat heel weldenkend Vlaanderen – pleit voor een geëchelonnerde organisatie van de gezondheidszorg, gesteund op wetenschappelijke gegevens en argumenten, dan moet dit ook kunnen. U hebt wel de macht om een aantal zaken te beslissen en te organiseren, maar u beschikt daartoe helaas niet over de nodige centen. Het invoeren van het verplichte

Van Duppen

en patiëntgebonden medische dossier is daarbij door u terecht aangehaald als een eerste voorwaarde. Evenzeer merkt u op dat in het huidige financieringssysteem per prestatie de huisarts niet gehonoreerd wordt voor zijn of haar inzet voor preventie, dossierbeleid en dies meer.

U wilt voorrang geven aan ziekenhuizen die zich bij voorkeur op één campus inplanten. Ik kan dit begrijpen, maar ik moet u wel wijzen op de noodzaak van fusie van kleinere regionale ziekenhuizen die hun diensten rationeel verdelen over bestaande infrastructuur. Daarbij wordt vermeden dat patiënten vijftig of meer kilometer rondgezeuld worden op zoek naar de juiste campus, zoals nu in Nederland het geval is. Lokale beperkte afdelingen van het Algemeen Streekziekenhuis verlagen ook de drempel voor kansarmen die minder mobiel zijn en door de huisartsen naar een ziekenhuis verwezen worden voor tweedelijnevaluatie en behandeling. Het psychiatrische aanbod van de Algemene Ziekenhuizen kan dan ook dichter bij de potentiële patiëntenpopulatie staan.

Verder ben ik van mening dat de overheid, en zeker ook de Vlaamse, een veel grotere rol moet spelen bij de fusie van regionale ziekenhuizen in plaats van dit – zoals nu het geval is – over te laten aan lokale inspiratie en belangenstrijd. Een beleid in de gezondheidszorg eist een visie en die is moeilijk te formuleren door mensen die er met hun neus op zitten en zelfs belanghebbende partij en dus bijziend zijn. Dat moet beleidsmatig door de overheid worden gestuurd en gestimuleerd.

We missen ook duidelijkheid in uw libretto over 'Ethisch verantwoorde keuzes in de zorg': therapeutische hardnekkigheid, euthanasie en een waardig levenseinde en respect voor de overtuiging en de inzichten van iedere patiënt en zorgverlener in deze sector komen niet ter sprake, hoewel dit zeer heikele en pijnlijk actuele thema's zijn en dit nog vele jaren zullen blijven.

Ik wil het ook nog even hebben over het concept van het Sociaal Huis waarmee u de toegankelijkheid tot de gezondheidszorg wilt verbeteren. Het komt me voor dat dit naast bestaande OCMW's, CAW's en ziekenfondsen zou moeten functioneren. Ofwel betekent dit dat die diensten niet naar behoren werken en dan moet dit worden aangepakt, ofwel creëert u een zoveelste entree naast de bestaande toegangsmogelijkheden waardoor mijns inziens de verwarring alleen maar zal vergroten voor bijvoorbeeld de vierdewereldmensen. Tegelijk

komt zo een Sociaal Huis mij behoorlijk stigmatiserend en drempelverhogend over. Het is beter om de bestaande diensten en loketten te beoordelen op hun kwaliteit en om pas daarna te snoeien of bij te sturen. Het is zinvoller om al deze diensten online te verbinden, zodat als het ware een virtueel sociaal huis ontstaat waartoe alle diensten van maatschappelijk werk, OCMW's en dergelijke behoren. Op die manier kunt u ook de ziekenfondsen integreren.

Het zijn immers net de ziekenfondsen die ik mis in uw beleidsnota. Nochtans zijn de ziekenfondsen historisch gegroeide belangrijke organisaties met een lage drempel voor hun leden. Ze beschikken bovendien over de nodige knowhow, ervaring en infrastructuur. De ziekenfondsen zouden zich heel makkelijk en graag integreren in uw virtueel sociaal huis. Dat huis zou via het internet alle nodige diensten kunnen optimaliseren voor de potentiële klanten.

Uw hoofdstuk over het forensisch welzijnswerk deed me iets. U weet dat de commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gelijke Kansen onder voorzitterschap van mevrouw Ceysens, reeds grote inspanningen heeft geleverd om de vreselijke toestanden van geïnterneerden onder de aandacht te brengen. Vele geïnterneerden kunnen niet uit de gevangenissen, ook al zouden ze dat mogen, omdat er geen opvang is in de psychiatrie en er geen gedegen forensisch netwerk bestaat. Het is heel knap dat u hier zoveel aandacht aan besteedt in uw beleidsnota. Ik hoop dat we de komende maanden resultaten zullen merken, zowel in de OPZ's als in andere psychiatrische instellingen.

Mevrouw de minister, om te besluiten serveer ik u graag een epiloog om over na te denken. Om de door u getekende symfonie echt te laten klinken is meer nodig dan een gulle geefster, een zingende zaaister of een wilde weldoenster. Ik bedoel dit goed. Ik heb vroeger reeds gepleit voor handelen in mededogen. Dat vereist een totaal andere visie op de social-profitsector. Verpleegkundigen, sociale werkers, thuisbegeleiders, leraren en onderwijzers – zeker in het beroepsonderwijs -, straathoekwerkers, opvoeders, maatschappelijk werkers, artsen en tal van anderen die in de social-profitsector werken, doen gevaarlijk, ongezond maar levensnoodzakelijk werk voor de toekomst en de waardigheid van onze maatschappij. Het spreekt dan ook voor zich dat zij eenzelfde hooggewaardeerd statuut dienen te krijgen als de mijnwerkers dertig jaar geleden.

Van Duppen

Het is essentieel dat nieuwe, jonge mensen de sector vervoegen, dat zij zin krijgen in het sociaal werk en de zorgende omgang met andere mensen, zoals zwakkeren, zieken, ouderen en andersvaliden, dat zij een sociaal hooggewaardeerde status verwerven, en dat hun toch behoorlijk zwaar en stresserend werk als verpleegkundige, thuisverpleegkundige, onderwijzer in het beroepsonderwijs of opvoeder, kan uitlopen in een uitgroei baan. Op latere leeftijd kunnen zij worden ingeschakeld bij de opleiding van jongeren. Of ze kunnen worden ingezet in meer administratieve functies, waarbij hun kennis en ervaring optimaal benut worden.

Mevrouw de minister, u weet heel goed dat een verpleegkundige na 20 jaar nauwelijks nog een rug overhoudt. Toch moet die rug daarna nog 20 jaar mee. Omdat later een beroep zal moeten worden gedaan op bijkomende externe werkkrachten, moet dit aspect nu reeds worden gepland. Er moet worden gewaakt over een gecontroleerde immigratie van mensen die in deze sector willen en kunnen werken. De komst van die mensen zal hoogst noodzakelijk zijn, gezien de demografische ontwikkelingen waarover de heer Vandenbroeke het had. We moeten een degelijke integratie in onze maatschappij aanbieden. Zorgen voor en verzorgen van zieken en bejaarden vraagt immers heel wat meer communicatieve vaardigheden en taal- en cultuurkennis, dan steenkool kappen of ander ongeschoold en smerig werk doen, waarvoor onze autochtone arbeidskrachten in het verleden trouwens feestelijk bedankten. (*Applaus bij de SP, de VLD, AGALEV en VU&ID*)

De voorzitter : Mevrouw Van Den Heuvel heeft het woord.

Mevrouw Ria Van Den Heuvel (Op de tribune) : Mevrouw de minister, mijnheer de minister, dames en heren, ik ben zelf helemaal niet zo muzikaal. Ik lees geen partituren. Ik zing veel en graag, maar meestal is dat niet erg zuiver. Sommigen noemen het zelfs behoorlijk vals. Wel kan ik echt genieten van mooie muziek en een mooie uitvoering. Mij zal je dus veeleer vinden in de publiekszetel als consument en klant, en daar heb ik me ook neergevlid om uw beleidsnota te lezen.

Bovendien heb ik geprobeerd me in te plaats te stellen van telkens iemand anders, iemand die door uw symfonie zal worden beroerd. Ik heb me in de plaats gesteld van jongeren en kinderen, ouderen en allochtone medeburgers. Vanuit hun positie doe ik u een aantal extra aanbevelingen die geen of

weinig geld kosten, maar wel inspanningen en een duidelijke visie vergen.

Ik heb niet de ambitie om volledig te zijn in mijn bespreking. Uw bevoegdheidsdomein bevat zo ontzettend veel facetten dat ik die onmogelijk binnen dit korte tijdsbestek kan bespreken. Bovendien bent u erin geslaagd om voor drie apart uitgewerkte beleidsdomeinen een consistent beleid te maken. Misschien gaat het nog niet ver genoeg, maar we hebben het wel op de sporen gezet. Ik kan u verzekeren dat we volledig achter de vijf grote prioriteiten – de lijnen van uw notenbalk – staan. Het zijn en blijven bijzonder grote uitdagingen.

Ik wil het eerst hebben over de jongeren. Worden ze voldoende betrokken bij uw gezondheids- en welzijnsbeleid, en vinden ze zich erin terug ? Als u stelt dat preventie de ereplaats krijgt in uw beleidsnota, dan vind ik dat niet meer dan terecht. Voorkomen is altijd beter dan genezen. Genezing kost veel meer, vooral aan menselijk leed. Preventief werken, waardoor er liefst van jongs af aan een gezonde levensstijl op na wordt gehouden, krijgt absoluut onze steun.

Het Ottawa Charter voor gezondheidsbevordering stelt bovendien dat de mens niet enkel mag worden gezien als een passieve consument van gezondheidszorg, maar als iemand die zelf verantwoordelijk is voor zijn of haar gezondheid. Zonder volwassene uit het oog te verliezen, lijkt het me aangewezen dat er accenten worden gelegd daar waar het meest kwalitatieve effect kan worden gehaald : bij kinderen en jongeren.

Ik stel echter vast – en u hebt dat ook in uw beleidsnota gedaan – dat de preventie-initiatieven die tot nu toe werden genomen geen of weinig aansluiting vinden bij jongeren. Ze gaan bovendien meer uit van de – terechte – zorgen van ouders en volwassen begeleiders. Een eerste aanbeveling die geen belasting is voor uw budget is : geef de jongeren een plaats in het preventielandschap. Ik koppel daar meteen een tweede aan : versterk de positie van jongeren in de jeugdhulpverlening.

We vinden aansluiting bij het jongerenwelzijnscongres, dat in dezelfde richting gaat. Onze samenleving heeft de rol en de betekenis van het gezin in de hulpverlening aanvaard. Vanuit dat congres wordt gevraagd dat ook positieve kracht van vrienden voor jongeren wordt erkend. Vriendschap heeft een preventieve kracht. Vrienden vangen vaak problemen op die hulpverleners niet of nog niet zien. Vriendschap heeft ook een curatieve kracht.

Van Den Heuvel

Daar moet de jeugdhulpverlening veel meer rekening mee houden. Jongeren die hulp vragen, moeten kunnen beslissen of hun vrienden erbij worden betrokken. Ze kunnen bijvoorbeeld een vriend of vriendin meenemen naar een intakegesprek.

Projecten waarin jongeren worden aangemoedigd om elkaar te ondersteunen, kunnen een aanvullende rol spelen. Op internationaal vlak staat de methodiek van peer education in de gezondheidszorg al sterk op de voorgrond. Ondanks enkele goed uitgebouwde werkingen staat deze methodiek in Vlaanderen nog in haar kinderschoenen. Verdere ondersteuning van de theoretische en praktische onderbouw is zeker nodig. Deze benadering geeft een ander beeld van de jongeren : ze kunnen aantonen dat ze wel geëngageerd zijn en niet onverschillig blijven voor wat rondom hen gebeurt. Zo vormen ze een tegengewicht voor de dikwijls negatieve afbeelding van jongeren.

We willen erover waken dat de ondersteuning niet vertrekt vanuit de probleemdefinities van volwassenen, maar vanuit de noden van jongeren zelf. Tot nu toe werden jongeren niet of nauwelijks betrokken bij de afbakening van preventiethema's. Het lijkt me aangewezen, mevrouw de minister, dat u de baan opgaat en de jongeren zelf aanspreekt. Wat vinden ze problematisch ? Welke gezondheidsthema's zijn alarmerend ? Hoe willen zij worden benaderd ? De betrokkenheid van de doelgroep is een absolute prioriteit. We zullen u steunen in de uitbouw van die permanente lijn voor preventie.

Hoe zouden de ouderen uw beleidsnota evalueren ? Voelen zij zich aangesproken ? Een menswaardige oude dag betekent meer dan een prima verzorging, u geeft dat ook aan. Het is blijvend rekening houden met zelfwaarde en -respect. Graag wil ik de voorzitter van de Nederlandse Vereniging van Particuliere Ouderenvoorzieningen citeren. 'Toekomstige generaties ouderen zullen niet meer pikken dat we zelfgenoegzaam blijven voortborduren op een structuur die ooit door goedwillende nonnen, leken en priesters in gang is gezet.'

We zullen nieuwe vormen van voorzieningen moeten bedenken en definitief afstappen van elke vorm van betutteling of wegsteken aan de rand van of net buiten de samenleving. Individuele cliëntrechten zijn ook in de ouderenzorg op zijn plaats. We hebben daarvoor al het initiatief genomen.

De vergrijzing van de bevolking en de veranderende familiale en arbeidsomstandigheden zullen de

vraag naar formele zorg in de komende decennia hoe dan ook doen toenemen. Uw keuze voor de uitbreiding van niet-overdraagbare zorgrechten voor werkende mannen en vrouwen en voor de uitbouw van een zorgkrediet, is ook onze keuze. Dit maakt het mogelijk dat kinderen of familie voor de ouderen zorgen.

Daarmee zijn we er nog lang niet. We staan voor de zware taak de zorgverzekering uit te bouwen tot een werkbaar instrument, werkbaar en betaalbaar, zonder ingebouwde uitsluitingsmechanismen van welke aard ook. U maakt het onderscheid tussen een basiszorgaanbod en extra hulp en dienstverlening. Daarmee probeert u de toegankelijkheid van de zorg voor iedereen te garanderen. U krijgt daarvoor onze steun. De uitwerking van die instrumenten vraagt echter veel extra middelen, die niet enkel uit uw budget kunnen komen. Hierin draagt de voltallige regering een zware verantwoordelijkheid.

Naast de budgettaire uitdagingen zie ik nog een heel grote uitdaging die enkel lef en vasthoudendheid kost, maar zo ken ik u. De tegenstand zal groot zijn als ik u vraag om de lat voor alle voorzieningen gelijk te leggen. We zouden daarmee kunnen beginnen in de gezins- en bejaardenhulp. De uitwerking van een voorstel tot objectivering van de toekenning van contingent-uren, is naast het doorvoeren van een positieve inhaalbeweging niet alleen een verwachting van mijn fractie en mijn collega's, maar ook van de sector.

Dat u met voorstellen komt, is trouwens niet meer dan noodzakelijk om zowel de gelijke toegankelijkheid te garanderen als in het basispakket ook op levensbeschouwelijke hulpvragen te kunnen ingaan. Ik reken er dus op dat u de objectief vaststelbare scheefftrekking wilt aanpakken en het Mattheuseffect ongedaan zult maken. We verwachten van u ook dat u een duidelijke stap zult zetten voor de uitbouw van zowel intern als extern pluralistisch uitgebouwde voorzieningen. Vele niet meer zo jonge ouderen maar ook oudere jongeren rekenen op u.

Ten slotte wil ik de nieuwkomer, de allochtoon naar voren schuiven. Hij is al aanwezig geweest in dit debat, maar de manier waarop het debat over de inburgering en de inburgeringsplicht wordt gevoerd, vind ik pijnlijk en bijzonder eng. Enerzijds is het blijkbaar ook voor de democratische politici eenvoudiger en lonender om de migratie en vluchtelingenstroom als een probleem te betitelen en de slachtoffers ervan als daders die aan een hele reeks verplichtingen moeten voldoen vooraleer ze enige

Van Den Heuvel

rechten krijgen. Anderzijds denken en handelen te veel politici nog steeds alsof het overgrote deel van de bevolking geen deel uitmaakt van de samenleving. Een hier geboren kind van Turkse ouders moet samen met alle kinderen naar school kunnen gaan en overmorgen evenveel kansen krijgen op de arbeidsmarkt als autochtone jongeren. Enkel dit is de echte inburgeringstest die door alle maatschappelijke actoren moet worden afgelegd. De politieke debatten over onthaal en integratie zijn openlijk of onderhuids te veel gestoeld op uitsluiting en op de ontkenning van de werkelijkheid. Zolang men dit thema blijft gebruiken om zich te profileren, is een sereen en respectvol debat onmogelijk.

Ik wil hier een pleidooi houden voor een toekomstverkenning van de sociale samenhang van onze samenleving en haal binnen dit korte tijdsbestek slechts twee redenen aan om dat nieuwkomersdebat uitvoerig en op een eerlijke wijze en zeker niet overhaast te voeren. Ten eerste is het mijn overtuiging dat een cultuur die geen aansluiting zoekt bij de objectief vaststelbare leefwereld gedoemd is folklore te worden. Deze uitspraak van Yvan Wolffers in zijn boek 'Gekleurd Nederland, Over de ondraaglijke eenzijdigheid van de westerse cultuur' geldt uiteraard ook voor Vlaanderen, waar in 1997 24.000 nieuwkomers en in 1998 25.000 nieuwkomers door het NIS werden opgetekend. Voor alle duidelijkheid, in 1998 spreken we over een goede 11.000 nieuwkomers uit de andere lidstaten van de EU, een 2000 uit andere Europese landen en nog eens 2000 uit Azië, Afrika en iets minder uit Amerika.

Ik wil graag het debat aangaan met de leden van de andere democratische fracties. Voor wie wensen we een onthaaltraject uit te werken? Meer nog, voor wie van die 25.000 nieuwkomers in Vlaanderen op jaarbasis zullen we dit verplichtend maken?

Een tweede reden om eerst een debat te voeren, is een rapport van het VN-bevolkingsbureau dat begin januari uitlekte. Daarin staat dat om het westerse welvaartspeil in stand te houden, een massale arbeidsimmigratie nodig is. Europa heeft 135 miljoen nieuwe immigranten nodig om de beroepsbevolking op peil te houden. Er wordt vooropgesteld dat we in onze actieve welvaartsstaat om een zeker welvaartsniveau te handhaven, migraties zullen nodig hebben en zelfs moeten aanmoedigen. In de bedrijfswereld gaan nu reeds stemmen op om in het licht van het nakende arbeidstekort de arbeidsstop ter discussie te stellen. Wanneer het dringend

wordt dat we vreemdelingen, waarschijnlijk enkel de hogergeschoolden, uit de armere landen binnenhalen om ons redelijk luxueus welvaartssysteem in stand te houden, kan ik u garanderen dat de nieuwkomersdebatten anders zullen klinken en met andere argumenten zullen worden gevoerd. Voorlopig lijkt dit perspectief nog niet te passen in de huidige politieke discussie over onthaal en integratie. Dat is toch raar. Mijn fractie wenst niet met twee maten en gewichten te meten. Vooraleer over nieuwe decreten wordt gestemd, wensen we een uitvoerig en eerlijk debat over het onthaal van nieuwkomers. Het klopt niet dat er ondertussen niets zal kunnen gebeuren. Het huidig uitgetekende decretaal kader laat perfect toe dat er een onthaalbeleid wordt gevoerd. Alleen zal deze regering de nodige middelen ter beschikking moeten stellen. Want dat is, ondanks het uitgetekende kader, tijdens de vorige regeerperiode onvoldoende gebeurd.

Mevrouw de minister, u stelt een afzonderlijke beleidsnota over het onthaalbeleid in het vooruitzicht. We mogen die nota verwachten in het voorjaar van 2001. Dat lijkt me een wenselijke en haalbare timing. Ondertussen kan op uw initiatief de Vlaamse regering de uitdaging aangaan om tegen de volgende begrotingsjaren in totaal minimaal 1,4 miljard frank vrij te maken voor de uitwerking van het zo gevraagde onthaalbeleid. Het parlement kan dan ondertussen zonder electoraal opbod het onthaal van nieuwkomers vorm geven.

Ik had het ook nog graag gehad over de plaats van kinderen in onze samenleving en over de wenselijkheid om een actieplan op te zetten om kinderen beter te beschermen tegen bijvoorbeeld milieuvervuiling, over de werking van het KER, over een holistische benadering in het gezondheids- en welzijnsbeleid en uw kans om die twee eindelijk via één spoor te laten verlopen. Ook wilde ik dieper ingaan op de taak van de lokale bestuurder en de veelheid aan opdrachten die hij of zij heeft en hoe we het welzijnsbeleid kunnen decentraliseren door bestuurlijke complementariteit. Mijn spreektijd is echter op.

Uw beleidsnota is voor onze fractie én een inspirerend kader voor beleidsvoorstellen én een prikkelend document om discussies en de uitklaring over de verdere uitwerking aan te gaan. Er is veel werk aan de winkel. Op ons kunt u rekenen. (*Applaus bij de meerderheid*)

De voorzitter : Mevrouw Janssens heeft het woord.

Mevrouw Simonne Janssens-Vanoppen (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minis-

Janssens-Vanoppen

ter, geachte collega's, ons werd de partituur ter hand gesteld die welzijn, volksgezondheid en gelijke kansen op vijf notenbalken heeft gezet. Aan de lijn geen sol- of andere muzieksleutel. Wel de sleutel 'preventie' die alles overstemt. Mathematisch steekt de partituur goed in mekaar : alles is in vijf herkenbare delen netjes uitgeschreven.

Zelf ben ik wiskundig echter niet zo knap. En bij het lezen heb ik behoefte aan enkele rusttekens in sommige passages. Conform de XII Werken van Mieke Vogels wil ik in twaalf fragmenten eigen adagio's toevoegen. Het eerste is : Als je maar gezond bent ! De gezondheidszorg belangt de mensen erg aan. De nieuwjaarswensen klinken nog na. Men wenst mekaar een goede gezondheid, het kostbaarste bezit dat men aan mensen kan geven. 'Ben je gezond en wel, dan komt de rest vanzelf', plegen de mensen te zeggen. Daar schuilt veel waarheid in.

De vijfdelige symfonie van de minister wordt dus in een andere volgorde gespeeld. Toen ik onlangs een concert bijwoonde, begon La Petite Bande ook met het Vierde Brandenburgs Concerto, het meest bekende. De gezondheidszorg is het vierde concerto van de minister. Enige vergelijking met het Bachjaar kan toeval zijn, maar is toch mooi meegenomen. De duidelijk optie om het preventief gezondheidsbeleid in Vlaanderen een stevige duw in de rug te geven, kan er op termijn voor zorgen dat de kosten voor de gezondheidszorg worden gedrukt. Dat zal nodig zijn.

De betaalbaarheid van de zorgsector in het algemeen en van de gezondheidssector in het bijzonder is een enorme uitdaging voor het toekomstige beleid van België en Vlaanderen. Vlaanderen telt enkele giganten van de geneesmiddelenindustrie. Dat is een feit om trots op te zijn. Het verbruik van geneesmiddelen heeft niet altijd nog met het curatieve te maken. Mensen consumeren geneesmiddelen alsof het snoepjes zijn, en het voorschrijfgedrag van sommige artsen werkt dat in de hand. Het zal niet eenvoudig zijn daarin verandering te brengen. Het is echter wel de moeite waard eraan te beginnen. Nu reeds gaan in huisartsenverenigingen stemmen op om op een moderne manier met patiënten in dialoog te treden. De patiënt wordt gevraagd om zijn of haar medewerking. Arts en patiënt moeten afspraken maken. Er moet een nieuwe attitude tot stand komen.

Volgens mij past deze huisarts-patiëntrelatie volkomen in wat we lezen op de eerste notenbalk van de

partituur : 'Van diagnose tot dialoog, of van een aanbod- naar een behoeftegestuurd beleid.' Via de LOGO's moet het mogelijk zijn om dit proces te begeleiden of te sturen. De LOGO's staan dicht bij de mensen. Ze moeten modellen ontwikkelen en acties ondernemen om de preventie te organiseren. Toch moet men erop toezien dat het werken in grotere regio's het kleinschalige niet verplettert. Wellicht moeten de LOGO's in die zin op korte termijn worden bijgestuurd. Kiezen voor een gezonde levensstijl moet in al zijn facetten worden gepromoot. Afspraken met de minister van sport en van jeugd passen in dat kader. Ze veruitwendigen de integrale aanpak van een goed gezondheidsbeleid in Vlaanderen. Werken met gezondheidsdoelstellingen is nodig. De continue bewaking van de relatie tussen milieu en gezondheid, als onderdeel van het preventiebeleid, is onontbeerlijk. Daarbij is wetenschappelijke ondersteuning noodzakelijk. Het is wenselijk een decreet uit te werken om de voorzieningen die actief zijn op het vlak van gezondheids promotie en ziektepreventie een goede juridische basis te verschaffen.

'Een louter monodisciplinair zorgbeleid is achterhaald', zo lezen we in de nota. Vanuit diverse disciplines pleit men voor complementariteit. Een mens mag men niet louter medisch bekijken en begeleiden. De eerstelijnszorg heeft zich reeds goed aan dit perspectief aangepast. Maar dat verdient versterking en erkenning in een lokaal gezondheids-overleg. De rol van de huisarts is daarbij van onschatbare waarde. De tanende patiëntentrouw verdient de nodige aandacht. Wellicht moet er een pleidooi komen voor de totstandkoming van één medisch dossier. Toch kunnen we ons niet van de indruk ontdoen dat de minister enige ambitie mist om van het gezondheidsbeleid een duidelijk Vlaamse aangelegenheid te maken. U noemt het een 'onvoltooid deel in de Vlaamse symfonie'. Dat is ten onrechte, als u het ons vraagt. Onvoltooid symfonieën bestaan trouwens enkel als componisten vroegtijdig de notenbalken onbeschreven achterlaten.

Het tweede punt zijn de nieuwe evolutie en de nieuwe trends. Als ik me niet vergis, introduceerde Jacky Claeys in 1987 de term 'inclusief beleid'. Met mensen uit het maatschappelijke werkveld mocht ik meewerken aan een project in opdracht van de Koning Boudewijnstichting. In een aantal publicaties werd de problematiek van personen met een handicap belicht, en werden aanbevelingen gegeven. Het gebruik van de term 'inclusie', zoals de heer Claeys dat bedoelde, werkte verhelderend. Met het oog op de gemeenteraadsverkiezingen van 1988 is het begrip geïntroduceerd. Dat was een

Janssens-Vanoppen

nobel initiatief. Jammer genoeg is dat begrip wat in onbruik geraakt, tot het enkele jaren geleden opnieuw de kop opstak. Inclusief beleid lijkt nu een trendsetter te zijn geworden. We zijn daar blij om. We zullen erop toezien dat het in de goede betekenis wordt aangewend en dat het ook in de praktijk wordt gebracht. Het mag geen mooi woord in een lege doos te zijn.

We komen deze term vaak tegen in de beleidsnota. U kent de sector. U was er reeds bij tijdens de eerste acties van de witte woede. Daar hebben we mekaar trouwens voor het eerst ontmoet. Met kennis van zaken wilt u de vele problemen aanpakken. De zin 'het beleid ten aanzien van personen met een handicap wil in de komende jaren resoluut breken met de beperkende categoriale benadering' verdient mijn aandacht. In de nieuwe omschrijving van het begrip handicap door de Wereldgezondheidsorganisatie kan de categoriale benadering misschien als beperkend worden ervaren. Toch heeft ze haar nut. Ze kan tegemoetkomen aan de specifieke zorgvraag van elke persoon met een handicap. Ik denk daarbij aan het belang van de erkenning van bijvoorbeeld mensen met autisme of personen met een andere specifieke handicap. Zolang men verstoken blijft van een juiste diagnose, een label en een categorisering, blijft men wachten op de nodige hulp en begeleiding. Een label is vaak van levensbelang, om niet te zeggen van overlevensbelang. In tegenstelling tot een beperking van de categoriale benadering is dit de eerste deur naar de erkenning. Vervolgens moeten de beperkingen worden overstegen, en moet worden gezocht naar de concrete en individuele bijsluiters die moeten worden toegevoegd. In het belang van personen met een handicap mogen hierover geen misverstanden bestaan.

Punt drie betreft de toegankelijkheid. Het derde deel van de symfonie wordt wellicht het meest gespeelde concerto. Het is immers de toegankelijkheidssymfonie. Wie de nota heeft gelezen, vindt dit het mooiste deel. Straks wonen we immers in een toegankelijke samenleving, die de stoornissen en barricades wil aanpakken en ze stelselmatig wil opruimen. Er zal ruimte, aandacht en toegang zijn voor iedereen, en bijgevolg ook deelname door iedereen. Dit is het absolute sluitstuk van de toegankelijkheid.

De minister vraagt in elk onderdeel van de beleidsnota aandacht voor dit punt, en levert inspanningen om de toegankelijkheid te verhogen. Maar ook de andere beleidsdomeinen moeten op dit punt

worden doorgelicht. Het ondersteunen van provinciale coördinatiepunten om samen met het steunpunt Toegankelijkheid de bestaande, versnipperde inspanningen tot een geheel te brengen, juichen we dan ook toe. Structurele verbeteringen op korte en lange termijn zullen de basisdienstverlening verhogen en bijdragen tot een obstakelvrije toegang die uiteindelijk iedereen ten goede komt.

Men zal in de eerste plaats moeten spelen op de mentaliteitsverandering. Er wordt nog te dikwijls gezegd dat dit teveel zal kosten. Daarbij vergeet men dat aanpasbaar en toegankelijk bouwen vanaf het eerste ontwerp veel problemen voorkomt.

– *De heer André Denys, ondervoorzitter, treedt als voorzitter op.*

De toegankelijkheidsgedachte is een preventieve beleidsgedachte waarbij velen baat zullen hebben. We rekenen erop dat deze beleidlijn wordt doorgetrokken tot in de opleiding van toekomstige architecten, zodat de bouwwerken van de toekomst toonbeelden van toegankelijkheid kunnen zijn.

Uiteraard beperkt toegankelijkheid zich niet tot de fysische toegang alleen. De minister hanteert deze toegankelijkheid in de ruimste zin van het woord. Men moet erop toezien dat deze visie overal wordt gerespecteerd. In dit verband verwachten we veel van het steunpunt Toegankelijkheid en de provinciale coördinatoren. We rekenen echter ook op de lokale besturen opdat het inclusief beleid een vanzelfsprekendheid wordt in elke gemeente. Zo kan iedere persoon zich op alle terreinen van het maatschappelijk, cultureel en sociaal veld volledig ontplooiën.

We komen bij punt vier. De hulpbehoevende gehandicapte persoon wordt in de toekomst steeds meer een cliënt die een beroep doet op een professionele dienstverlening, aldus de beleidsnota. De zorgverlening als markgerichte activiteit is dan ook in opmars. Er wordt echter onmiddellijk aan toegevoegd: 'Toch willen we vermijden dat te marktgerichte en louter op rationele componenten gestoelde zorgsystemen de relationele aspecten van het zorggebeuren onzichtbaar maken.'

Deze oriëntering doet wenkbrauwen fronsen in de sector. Deze ontwikkeling is misschien niet te stuiten en hoeft ook niet perse worden tegengehouden. Wellicht zijn het de voorzieningen die enige argwaan en vrees wekken. Ook ouders voelen zich niet onverdeeld gelukkig met deze ontwikkeling. Wellicht is het veeleer de terminologie die afschrikt dan de inhoud. De moeder van een ernstig

Janssens-Vanoppen

gehandicapte volwassen dochter heeft enkele jaren geleden gezegd dat de zorgsector geen economische sector is en dan ook geen behoefte heeft aan die terminologie. Die vrouw sprak terecht haar bezorgdheid uit.

Er werd daarnet al verwezen naar de evaluatie van de beleidsnota door het VEV. Blijkbaar zitten heel wat leden hier op dezelfde golflengte, want ik had net hetzelfde fragment gekozen. Aangezien iedereen het citaat daarnet al heeft kunnen horen, zal ik het nu niet meer herlezen.

We bevinden ons op de balans van vernieuwing. Enerzijds melden nieuwe trends zich aan, anderzijds wil men het bekende hoedezorgaanbod bewaken en bewaren. Die balans biedt wellicht de sleutel om de deuren van een beleid voor de 21ste eeuw open te breken. De meeste ouders zijn tevreden over de wijze waarop in de verschillende voorzieningen met kinderen, jongeren en volwassenen met een handicap wordt samengewerkt en samengewoond. De regelgeving is te lang stroef en rigide toegepast. Wat het realiseren van nieuwe bouwwerken betreft, hinkt ze zelfs achterop.

De eisen van de hedendaagse hygiëne en de persoonlijke vrijheid vergen een bijstelling van de regels. Binnen de jonge instellingen waar de ouders echt bij de ontwikkelingen worden betrokken, voelt men geen behoefte aan nieuwe trends. Men kijkt er zelfs met enige verbazing naar het voorliggende kwaliteitsdecreet. Er wordt immers kwaliteit geboden. Iedereen is tevreden. Er zijn uiteraard voorzieningen waar men de participatiegedachte zo smal mogelijk hanteert en waar men liever heeft dat de ouders en de gebruikers geen zitting hebben in de raden van bestuur. We mogen echter niet door veralgemeningen tot een verkeerde beeldvorming komen. Een goed onderbouwd vernieuwingsbeleid hoeft zeker niet af te schrikken. De overheid moet de waarborg bieden dat niets van het goede verloren gaat en dat verbeteringen niet worden tegengehouden. Het kwaliteitsdecreet kan voor de zorgbehoevende een paswoord zijn om de juiste voorziening binnen te stappen.

Aandachtspunten dringen zich op. Als het om een welbepaald, afgewerkt product gaat, valt de kwaliteit vrij makkelijk te meten. De relationele aspecten van het zorggebeuren kan men echter veel moeilijker ijken of meten. De subtiliteit van de zorgverlening schuilt net op het menselijk vlak. Waarom klikt het tussen die ene opvoeder en die bewoner? Waarom klikt het niet met die andere,

hoewel die nochtans nauwgezet en met de nodige toewijding de dingen doet, die van hem worden gevraagd? Het is niet duidelijk hoe we dit ooit zullen kunnen meten. Hoe meet men de intensiteit van aandacht en kameraadschap? Met welk instrumentarium kan men dit bij de zorgverlener en bij de zorgvragende meten? Kan eender welk goedbedoeld en goedgeschreven kwaliteitsdecreet daarop een passend, sluitend en aanvaardbaar antwoord geven?

Wij pleiten ervoor om op een ethische wijze met de onafwendbare trend van de vermarkting om te gaan. Daarvoor dient alleszins op ruime basis het advies van de gekende organisaties worden gevraagd. Zij hebben zich uiteindelijk op de sector toegelegd. Zij weten dan ook goed waarover een discussie over kwaliteit, participatie en medebeheer precies dient te gaan.

Mijn vijfde punt betreft het onderscheid tussen betutteling en zelfbeschikking. De minister stelt dat ze zorgverleners en -gebruikers op een gelijke manier in de netwerken vertegenwoordigt. De vraag is hoe gelijk die gelijke manier nu net is. Een kwantitatieve gelijkheid houdt risico's in. De diversiteit onder personen met een handicap is groot. Ieder van hen heeft een geëigende, persoonlijke zorg- en hulpvraag. Men moet een aanbod ontwikkelen dat met al deze specifieke vragen rekening houdt.

Het realiseren van de bedoelde gelijkheid vergt heel wat bijkomende aandacht. Aangezien de geëigende regelgeving de categoriale benadering zal verlaten, kan men niet voorbijgaan aan de persoonlijke ontmoeting met de mens die om hulp vraagt. Dit is een mooie en nobele visie. Als men rekening wil houden met de persoonsgebonden zorgfuncties, moet men opletten dat men niemand vergeet. Dit betekent dat elke persoon met een handicap zal moeten uitmaken aan welke noodzakelijke zorgen hij behoefte heeft.

Maar de minister zegt ook duidelijk dat, als er een dialoog is op basis van gelijkwaardigheid, mensen met een handicap de hefboomen in handen hebben om zich los te maken uit afhankelijkheidsrelaties. Dat betekent dat gunsten worden omgezet in eigen keuzes. Niet iedereen zal evenwel de mogelijkheid hebben om zelf deze verregaande verantwoordelijkheid op te nemen en te dragen. Zelfs in goed lopende Focusprojecten stellen we vast dat er om een zorgbemiddelaar wordt gevraagd. Een goede afhankelijkheidsrelatie die in volstrekt vertrouwen wordt opgebouwd zal in een aantal situaties nodig blijven. Vaak zullen familieleden die taken opnemen. Een beschermingsstatuut is te overwegen

Janssens-Vanoppen

opdat de rechten van gehandicapte personen, hun ouders en familieleden tegenover officiële en privé-instanties zouden worden gewaarborgd. Ook dit is een vorm van betrokkenheid, van participatie die in al haar facetten aanwezig moet zijn. Het Vlaams Fonds staat voor een moeilijke opdracht. Als instelling is dit fonds nog jong, maar in nauwelijks één decennium heeft het reeds enorme aanpassingen en hervormingen moeten verwezenlijken. We hopen dat er voldoende slagkracht en doeltreffendheid zal zijn om op korte termijn de hoge verwachtingen te kunnen inlossen. Het echte dossier wordt een absoluut onmisbaar document dat zowel voor de zorgvrager als voor de zorgverlener van onschatbare waarde zal zijn. Misschien kan ook hier, naar analogie van de gezondheidssector, het principe van de visitatie worden geïntroduceerd.

Dan mijn zesde fragment, met als titel 'Werk aan de winkel'. Wat de tewerkstelling van personen met een handicap betreft, hebben we enkele bedenkingen. In het boek 'De zeven zuilen van de beschaving van de arbeid' van René van Neuss, Gabriël Fragnière en Chantal Delforge bieden de auteurs een overzicht van beelden en opvattingen zoals die in de loop der eeuwen ontwikkeld zijn. Ze hebben het achtereenvolgens over arbeid als dwang en als straf, als instrument van een beloning, als roeping en voldoening, als onpersoonlijke kracht tijdens de industrialisatie, als contractuele relatie of baan, als een deel van de menselijke tijd en als een universeel gegeven. Met betrekking tot de zevende zuil menen de auteurs dat in ons tijdperk alle menselijke activiteiten arbeid kunnen worden, in die mate dat ze worden bekeken in het perspectief van hun sociaal nut. Activiteiten van gehandicapte mensen – al dan niet bezoldigd werk, thuis, in dag-, arbeids- of revalidatiecentra – zien in het perspectief van hun sociaal nut en hun persoonlijke menswording werpt een ander licht op wat werken kan betekenen. Het is de moeite waard om de ethiek van arbeid te bespreken en daardoor de dingen in een humaan perspectief te plaatsen. Inzake de tewerkstelling van personen met een handicap lijkt het ons evenwel geen goede zaak de oriëntering, begeleiding en opleiding binnen te loodsen in de centra voor professionele integratie. Door deze drie componenten te willen samenvoegen in één enkele voorziening gaat het karakter van de onafhankelijke dienst verloren. Naar ons aanvoelen staat dit haaks op de persoonlijke behoeftevraag van de cliënt. Het idee van de inclusieve zorgtrajectbegeleiding is dan weer interessant en zal een hele verbetering betekenen voor de zorgvrager.

Een zo ruim mogelijke doorstroming in het reguliere arbeidscircuit is een aan te bevelen optie. Daartoe zijn begeleidende maatregelen nodig in de zijlijn. De opgestelde wet, zij het zonder uitvoeringsbesluiten, om meer personen met een handicap tewerk te stellen, vraagt om aandacht. In Duitsland bijvoorbeeld worden bedrijven financieel beboet als ze het nalaten een voldoende aantal personen met een handicap tewerk te stellen. Wat op Vlaams niveau kan worden gedaan op dit vlak moet maximaal worden uitgevoerd.

Mijn zevende fragment heeft als titel: 'Ze zijn met duizenden: een massa vrijwilligers'. De optie om op zoveel mogelijk terreinen aandacht te schenken aan vrijwilligers en mensen in de mantelzorg is erg waardevol. Hopelijk zal de Vlaamse regering zelf hier ten volle haar verantwoordelijkheid opnemen en een eigen stempel drukken op het beleid ten aanzien van de vrijwilligers. Vrijwilligers vind je op alle terreinen van het maatschappelijk veld. In de beleidsnota stappen ze doorheen alle hoofdstukken. Al deze vrijwilligers moeten met dezelfde aandacht worden benaderd. Sommige vrijwilligers passen op jonge kinderen, oudere mensen of gehandicapte jongeren. Andere vrijwilligers zetten zich in voor het jeugdwerk of voor ontwikkelingssamenwerking. Allen moeten ze met dezelfde aandacht worden behandeld. Vrijwilligers kunnen zeker niet beperkt blijven tot de welzijns- en verzorgingssector.

Er zijn ook de terechte vragen uit de wereld van de verenigingen en organisaties zelf. De verzekering voor de vrijwilliger en het ondersteunen van de koepels moeten worden bekeken. Wellicht kan het internationaal Jaar van de Vrijwilliger, zoals de organisatie van de Verenigde Naties het jaar 2001 wil noemen, de uitvoering brengen van de in de nota opgesomde beleidsdoelstellingen.

Zo kom ik bij mijn achtste punt. Is de bijzondere jeugdzorg het kind van de rekening? In het najaar van 1998 richtte het vorige Vlaams Parlement een commissie op waardoor een grondige probleemanalyse en een reeks aanbevelingen tot stand kwamen voor een toekomstig beleid inzake bijzondere jeugdzorg. Deze sector is ten onrechte stiefmoederlijk behandeld. Heeft dit te maken met de raakvlakken met justitie? Hoe dan ook, alles schreeuwt om de nodige aandacht voor de populatie in het bijzonder, maar ook voor de hele omkadering en voor structurele voorzieningen. Vanuit de sector zelf bereikten ons alarmerende berichten. Het gaat hier om een aanslepende problematiek, die nochtans genoegzaam bekend is.

Janssens-Vanoppen

Het verbaast ons dat we niets meer terugvinden van de tijdens de begrotingsbesprekingen gevoerde interessante gedachtewisseling over het gesloten internaat dat in Mechelen zou worden ingericht. Het idee van de minst ingrijpende maatregel dient zeker aan kwetsbare jongeren te worden gegeven. De grote instroom kan niet onder controle worden gehouden zonder extra aandacht en middelen voor de sector. Ook hier is preventie sterk aan de orde. Regionale preventieplatforms voeren de projecten uit die door de preventiecel werden uitgetekend. Zoals in de nota staat, dient er orde te worden gebracht in de chaos van het preventieveld. De aangekondigde extra middelen zijn zeker noodzakelijk.

In deze sector kan worden nagedacht over de rol van de vrijwilliger. Toch kunnen we niet alle taken overdragen aan de vrijwilliger. In bijzondere sectoren, zoals die van de bijzondere jeugdzorg, dient een fikse ondersteuning, vorming en opvolging op professionele grond te gebeuren. Dat de bestaande regelgeving geregeld dient te worden getoetst aan het Europees Verdrag van de Rechten van de Mens en de Rechten van het Kind, lijkt ons een evidentie.

Mijn negende punt handelt over de leeftijd van de vervulling. Het hoofdstuk over de senioren, in de nota 'ouderen' genoemd, heb ik met plezier gelezen. Er waaide als het ware een frisse wind doorheen. Dit komt natuurlijk door de visie die vertrekt van de competenties en de kracht van de ouder wordende mens. Op die manier worden deze mensen gewaardeerd zoals het past en krijgen ze hun onnavolgbare rol toegewezen die zij, en zij alleen, kunnen vervullen.

Er zijn meerdere generaties in de populatie van oudere mensen. Iedere groep heeft zijn specifieke mogelijkheden en bekwaamheden om voor zichzelf en de lotgenoten op te komen, zich in te zetten en eventueel zorg te dragen. Daardoor zijn de behoeften van deze bevolkingsgroep over verschillende beleidsdomeinen gespreid. Niemand minder dan de senior zelf kan daarover informeren en de wensen kenbaar maken.

In vele gemeenten zijn er goed draaiende seniorenraden, die model kunnen staan voor samenwerking en het verstrekken van interessant advies. Om een goed behoeftegestuurd ouderenbeleid te voeren zal de invoering van de zorgverzekering noodzakelijk zijn. Het wordt een zware opdracht dat af te werken tegen uiterlijk 2002. Het verzekeringsele-

ment is nodig. Men zal er evenwel over moeten waken dat iedereen zich die verzekering kan veroorloven zonder dat daartoe op een of andere wijze aan kwaliteit moet worden ingeleverd. Ook hier speelt het principe van de 'vermarkting' een rol. Het zal overigens een hele kunst zijn om daarmee in de hele welzijnssector aanvaardbaar en waardig om te gaan.

Ik kom dan zo bij mijn tiende punt : 'Het sociaal huis ? Het sociaal huis !' Door te spreken over een ouderenbeleid zijn we meteen ook op het lokale vlak beland. De minister vindt het goed dat de senior aan één loket terecht kan. Dit geldt echter niet alleen voor de oudere inwoner van de gemeente. Onze fractie wil pleitbezorger zijn voor het ene toegankelijke loket, waar elkeen met alle vragen terecht kan. Natuurlijk moet zo een loket in de gemeente te vinden zijn. Hoewel dit loket in diverse beleidsnota's in het sociaal huis wordt gesitueerd, draagt deze nota weinig concreets aan. De minister verwacht tegen 2002 een samenwerkingsconcept waarvan de Vlaamse overheid de krijtlijnen zal trekken. We blijven alsnog op onze honger omtrent de bouwplannen van het sociaal huis. Wat moeten we ons bij dit huis voorstellen ? Hoe ziet de minister het ? Welke middelen worden ervoor ter beschikking gesteld ? Het blijven onbeantwoorde vragen. Nochtans zal dit huis steunpunt, meldpunt en punt van dienstverlening bij uitstek moeten worden. We rekenen op een ruime gedachtewisseling hierover, met alle partners uit het veld.

Op lokaal vlak kan men zeker niet aan het OCMW voorbijgaan. Tot op heden heeft elk OCMW de organieke opdracht aan elk mens een menswaardig bestaan te garanderen. We vinden dit in de nota niet als een prioritaire opdracht terug. Twijfelt de minister aan de coördinerende taak van het centrum ? De toenemende taken die de OCMW's moeten waarnemen, belasten hen enorm, zowel qua mankracht als qua financiële inspanning. Het Bijzonder Fonds voor Maatschappelijk Welzijn dat de reguliere werking financiert, vraagt om herziening.

De federale overheid moet worden benaderd om de dienstverlening aan vluchtelingen en aan mensen die om politiek asiel verzoeken, op een menswaardige wijze recht te houden. Jaren geleden werd een contingent maatschappelijk werkers ter beschikking gesteld met de specifieke opdracht van budgetbegeleiding. Mijns inziens wordt het hoogtijd dat de federale overheid opnieuw wordt gevraagd haar verantwoordelijkheid niet af te schuiven op de OCMW's, zonder daar de gepaste middelen en mensen tegenover te plaatsen. Wordt het

Janssens-Vanoppen

ook niet de hoogste tijd dat de gemeente- en OCMW-wetgeving wordt overgeheveld naar de gewesten en gemeenschappen ?

Mogen we in de elfde bedenking, over de titel 'Jij en ik, twee apart en toch gelijk', iets kwijt over gelijke kansen ? Aan deze democratische basiswaarde zou niet mogen worden getwijfeld. Toch stellen we vast dat vrouwen niet in dezelfde mate kunnen bogen op dezelfde aanwezigheid in topfuncties als mannen. Er zullen nog jaren nodig zijn om bij te stellen en te tellen, voordat de normale pariteit is bereikt, vooral als het om machtsfuncties gaat. Campagnes en lokale educatieve projecten zijn nog niet aan het eind van hun mogelijkheden. Woorden wekken maar voorbeelden strekken. De minister wil deze wijsheid in acties omzetten. We kunnen daar alleen maar blij om zijn.

Naast de grote, opvallende ongelijke verdeling tussen mannen en vrouwen, zijn er de minder opvallende maar markante verschillen tussen arm en rijk. We kunnen ons de vraag stellen of dit fundamenteel mensonwaardig onderscheid afdoende kan worden bestreden zonder dat een decreet hier toe verplichtingen oplegt en dwingt tot afspraken.

Het twaalfde en laatste stuk van mijn adagio gaat over de witte vlekken. Tot onze grote verbazing missen we een aantal dingen. Het komt ons voor dat de minister het regeerakkoord geweld aandoet door nergens gewag te maken van de fel besproken inburgeringscontracten. Ook vergeten zijn de resoluties met betrekking tot personen met een auditieve handicap en autisme.

De minister noemt de beleidsnota een symfonie in perfecte harmonie tussen welzijn, gezondheid en gelijke kansen. Of de symfonie deze perfectie bereikt, weet ik niet precies, maar dat is wellicht ook moeilijk in het jaar van Johann Sebastian Bach, van wie gezegd wordt dat zijn werken het volmaakte overstijgen. Een symfonie uitvoeren doe je met muzikanten, instrumenten, en een dirigent. Ik neem aan dat de minister de dirigent is, die het groot symfonisch orkest de partituur ter beschikking heeft gesteld. Naar ons aanvoelen blijven enkele stoelen leeg in de bezetting en beschikken niet alle muzikanten over voldoende kwaliteitsvolle instrumenten.

Niets echter belet de minister dit hier alsnog te verhelpen, zodat op het ogenblik van de première alle plaatsen volzet zijn en de muzikanten met schitterende instrumenten de vijfdelige symfonie vanaf

het begin harmonieus tot een goed einde kunnen brengen. Mevrouw de minister, de VU&ID-fractie wenst u dit succes van harte toe. (*Applaus bij VU&ID, de VLD, de SP en AGALEV*)

De voorzitter : Op verzoek van de minister wordt de vergadering voor enkele minuten geschorst.

- *De vergadering wordt geschorst om 16.47 uur.*
- *De vergadering wordt hervat om 16.52 uur.*
- *De heer Johan De Roo, eerste ondervoorzitter, treedt opnieuw als voorzitter op.*

Mevrouw van Kessel heeft het woord.

Mevrouw Ingrid van Kessel (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, ik wil ingaan op het gezondheidsbeleid en het gehandicaptenbeleid. Na een inwerkperiode van bijna negen maanden dacht ik nu eindelijk de mogelijkheid te krijgen om het beleid concreet te kunnen beoordelen. Tijdens het begrotingsdebat werd telkens verwezen naar de beperkte regeerperiode. Nu zien we dat er vele mooie woorden zijn, maar weinig concreet geplande daden. Ik verwacht dat we nu zullen moeten wachten op de uitvoering om concrete opmerkingen te kunnen formuleren. Bij de uitvoering stel ik me overigens vragen omdat nergens gesproken wordt over de financiering.

Mevrouw de minister, er worden in deze beleidsnota heel wat waardevolle initiatieven uit het verleden overgenomen. U legt een aantal eigen accenten, maar tegelijkertijd worden jammer genoeg enkele voor ons essentiële zaken niet ontwikkeld, zoals bijvoorbeeld de federalisering van de gezondheidszorg, het Vlaams drugsbeleid en de palliatieve zorg. Het euthanasiedebat staat vandaag bovenaan de agenda. Iedereen spreekt over de palliatieve zorg en ik vind het dan ook jammer dat we daar in uw beleidsbrief nauwelijks iets over kunnen lezen.

We hebben het in de commissie al vaak gehad over de federalisering. U zult als Vlaams minister ongetwijfeld al aan den lijve hebben ondervonden dat een coherent Vlaams gezondheidsbeleid slechts mogelijk is als de volledige verantwoordelijkheid voor alle relevante gezondheidsgebonden bevoegdheidspakketten bij één overheid liggen. U pleit voor meer coherentie in het gezondheidslandschap, maar ik vrees dat dit een mooie intentie zal blijven zolang de gezondheidssector niet wordt gefederaliseerd. Iedereen die voorstander is van een samenhangend gezondheidsbeleid dat de patiënt centraal stelt, moet inzien dat drie dingen niet lan-

van Kessel

ger verdedigbaar zijn op grond van rationele argumenten. Ten eerste is er een opsplitsing tussen een preventief en een curatief gezondheidszorgbeleid, ten tweede is er een opsplitsing tussen investerings-toelagen van de ene overheid en werkingstoelagen van de andere overheid of zelfs werkingstoelagen vanuit twee overheden, bijvoorbeeld bij de palliatieve netwerken, en ten derde een opsplitsing tussen enerzijds een regelgevende instantie die normen uitvaardigt en anderzijds een toetsende overheid.

Dit kon slechts een tussenstap zijn in de uitbouw van een degelijk gezondheidsbeleid. Ik begrijp niet dat u als bevoegd minister bij de uittekening van uw beleidsnota voor de volgende regeerperiode niet sterker aandringt op homogene bevoegdheidspakketten. Alleen deze homogeniteit maakt, zoals u zelf zegt, de coherentie in het gezondheidsland-schap mogelijk.

Bij het uitstippelen van uw beleid naar een rechtvaardige, toegankelijke, betaalbare en efficiënte organisatie stelt u de patiënt en zijn behoeften centraal. Dat is volledig terecht, maar als we willen vertrekken vanuit de behoeften van de patiënt en hem of haar zelf centraal willen stellen, dan betekent dat ook dat de financiering vertrekt vanuit de noden van de patiënt en niet vanuit het bestaande aanbod. Dit vraagt dan ook een wijziging van de financieringsmechanismen. Ook dit is een element van de federalisering. We hebben deze voormiddag in de Senaat het verslag-Peers besproken, waar wordt aangeduid dat we in de toekomst keuzes zullen moeten maken in de gezondheidszorg. De CVP-fractie wil een degelijk Vlaams gezondheidsbeleid uittekenen en wil die keuzen op Vlaams niveau kunnen invullen.

Mevrouw de minister, bij de aanvang van de Costa werden de federalisering van de kinderbijslag en de gezondheidszorgen in de laatste valies gestoken. Nu horen we er niets meer over, tenzij in de nieuwjaarstoespraak van de heer De Gucht. Aan dit tempo zullen we inderdaad tien jaar nodig hebben.

Mevrouw de minister, ik heb blijkbaar dezelfde krant gelezen als mevrouw Becq : u wilt misschien toch wel burgemeester van Antwerpen worden. *(Opmerkingen van minister Mieke Vogels)*

Het stond zo in de krant en u hebt het ook in een radioprogramma gezegd. Misschien zijn die tien jaar slechts tien maanden.

De heer Eric Van Rompuy : Ik ben mijn parlementaire carrière samen met mevrouw Vogels begonnen in 1985. Mevrouw de minister, toen zei u dat u twee zittingsperiodes zou doen. Nu hebt u al perspectieven om minister te zijn tot 2010. U zult dus een loopbaan van vijftig jaar hebben. Uw elastiek is wel heel rekbaar.

Minister Mieke Vogels : Ik heb woord gehouden. Ik heb twee legislaturen als parlamentslid achter de rug. Dan ben ik even schepen geweest, en nu plan ik twee kabinetsperiodes als minister. In 1985 was het perspectief op een ministerschap er bij Agalev nog niet.

De heer Eric van Rompuy : Dat is een eigenaardige uitleg in het licht van de nieuwe politieke cultuur.

Mevrouw Marijke Dillen : Mevrouw de minister, hebt u niet aangekondigd dat als de Antwerpenaar u roept op 8 oktober, u uw verantwoordelijkheid als burgemeester in Antwerpen zult opnemen ? Zo men ik het begrepen te hebben.

De voorzitter : Na dit intermezzo zullen we het debat voortzetten. Mevrouw van Kessel heeft het woord.

Mevrouw Ingrid van Kessel : Bij de bespreking van een beleidsnota is het natuurlijk belangrijk dat we weten over welke periode de minister haar beleid denkt te kunnen realiseren. *(Opmerking van minister Mieke Vogels)*

De voorbije jaren werd in Vlaanderen het gezondheidslandschap voor de 21ste eeuw uitgetekend. Daarbij stonden onder meer de drie volgende punten op de agenda : de ontwikkeling van het nieuwe ziekenhuisconcept – waarover ik nu haast niets meer hoor, de introductie van een duurzaam kwaliteitsdenken in de verzorgingsvoorzieningen, en de uitbouw van een doelgerichte en performante preventieve gezondheidszorg.

Met betrekking tot de preventieve gezondheidszorg wil ik drie concrete punten aanhalen : de financiering, de kwaliteitstoetsing en de plaats van de huisarts. Ikzelf geloof heel sterk in het belang van een goede gezondheidspreventie, maar ook hier botsen we weer op dat eeuwige bevoegdheidsprobleem. Er is onvoldoende financiering voor de uitbouw van deze preventieve gezondheidszorg.

Preventie staat in schril contrast met de 500 miljard frank voor de ziekteverzekering. Dit is een objectieve vaststelling die trouwens in dezelfde woorden

van Kessel

terug te vinden is in de beleidsnota. Uit de begroting en uw beleidsnota kan ik niet opmaken hoe u de financiering van de preventie denkt te realiseren, laat staan hoe u uw prioriteit 'gezondheid en milieu' denkt waar te maken. U somde een en ander op in drie stappen, met als derde stap het belangrijk wetenschappelijk instituut. Hoe zult u dit instituut financieren? Ik vind dat we in de preventieve gezondheidszorg ook een kwaliteitstoetsing moeten uitwerken. U hebt een preventiedecreet aangekondigd, en ik ben dan ook benieuwd wat we daarover al dan niet zullen kunnen lezen.

Levenskwaliteit is een nog moeilijk te kwantificeren indicator, maar er gaan hoe langer hoe meer stemmen op om deze indicator mee op te nemen in de evaluatie van een gezondheidsbeleid. Op dit vlak kan de Vlaamse Gezondheidsraad een belangrijke rol spelen. De expertise is in huis. Laat deze mensen dan ook hun rol spelen. Ik heb de indruk dat de raad momenteel geen rol krijgt in het orkest van de minister. De Vlaamse regering heeft gezondheidsdoelstellingen geformuleerd. Nu is het tijd om deze te vertalen naar de lokale actoren.

Ik wil hier ook een lans breken voor de huisarts als het gaat over gezondheidspromotie en ziektepreventie. En ook dat is iets waarover wel veel wordt gepraat, maar waaraan eigenlijk weinig aandacht wordt besteed. Ik meen trouwens begrepen te hebben dat de voorzitter van de commissie een uitnodiging had gestuurd naar de federale commissie omdat we dit wel allemaal belangrijk vinden.

De voorzitter : Mevrouw Ceysens heeft het woord.

Mevrouw Patricia Ceysens : Mevrouw van Kessel, in de commissie heb ik gezegd dat minister Aelvoet bereid was om het in de commissie over de eerste lijn te hebben. Maandag heeft het Bureau dit initiatief compleet gekelderd. Vroeger mochten ze komen, maar wilden ze niet. Nu willen ze wel komen, maar mogen ze niet. We zullen ons daar donderdag moeten over beraden.

De voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer André Denys : Mevrouw Ceysens, ik juich elk initiatief van een commissievoorzitter toe, maar dat initiatief moet wel enigszins passen in de grondwet. (*Opmerking van mevrouw Marijke Dillen*)

Door een federale minister uit te nodigen, creëert men ons inziens het risico op controle op een mi-

nister van een ander niveau. De beslissing die maandag eenparig door het Bureau werd genomen, is een goede beslissing.

Die beslissing houdt in om problemen van interregionaal overleg via de interparlementaire commissiesamenwerking op te lossen. Voor dit concrete initiatief lijkt de goede oplossing er volgens mij in te bestaan een discussie te organiseren tussen uw commissie en uw commissie alter ego in het federale parlement. Ik stel dan ook voor dat u hen een uitnodiging zou sturen. Zo hebben we in het Bureau eenparig afgesproken.

De voorzitter : De heer Denys geeft inderdaad de visie van het Uitgebreid Bureau weer.

Mevrouw Ingrid van Kessel : De plaats van de huisarts in de gezondheidszorg vinden we zowel op Vlaams als op federaal niveau heel belangrijk. Ik betreur dat we hierover geen gesprek mogen voeren met de federale minister. De heer Denys suggereert de bijeenkomst van een interparlementaire commissie. Ik vind dat een uitstekend idee. Een dergelijk gezondheidsbeleid kan immers niet anders worden uitgestippeld dan over de parlementsgrazen heen. Telkens opnieuw merken we in de commissie hoe moeilijk het is om iets te realiseren omwille van de gedeelde bevoegdheden.

De voorzitter : Mevrouw Ceysens heeft het woord.

Mevrouw Patricia Ceysens : Mevrouw van Kessel, tijdens de vorige regeerperiode hebben we een interparlementair overleg voorgesteld. Toen behoorde ook dat niet tot de mogelijkheden omdat er geen sprake was van een conflictprocedure. Ik dacht dat een gedachtewisseling met een federaal minister wel mogelijk was, want de heer Van Miert kwam hier ooit uitleg geven over het Europees beleid. Als een gedachtewisseling niet meer mogelijk is, kunnen we de interparlementaire commissie voorstellen.

De heer Eric Van Rompuy : De heer Van Miert werd tweemaal uitgenodigd in het Vlaams Parlement. De eerste keer kwam hij in verband met de scheepskredieten, omdat Europa had gezegd dat subsidiëring niet mocht. De tweede keer kwam hij uitleg verschaffen over de opheffing van het monopolie in de mediawet. Het ging bijgevolg tweemaal over een bevoegdheid van de heer Van Miert die van toepassing was op Vlaamse wetgeving of op de Vlaamse subsidiëring. Ik sluit me dus aan bij de heer Denys.

Mevrouw Ingrid van Kessel : Ik wil nog twee aspecten aanhalen van het gezondheidsbeleid : het drugbeleid en de palliatieve zorgen.

Mevrouw de minister, ik weet niet wat uw intenties precies zijn op het vlak van drugbeleid, want daarover vind ik bitter weinig terug in uw beleidsnota. Ik krijg de indruk dat op Vlaams niveau een afwachtende houding wordt aangenomen. Juist op dit moment heeft de federale regering op basis van het rapport 'Het Belgisch drugbeleid anno 2000 : een stand van zaken' een werkgroep gevormd, die binnen drie maanden conclusies aan de federale regering moet voorleggen.

Ik vind de Vlaamse houding hoogst ongewoon. Ik las immers dat op federaal niveau aanbevelingen zullen worden geformuleerd over onder meer : 'preventie met betrekking tot het probleemgebruik van legale en illegale drugs', 'nazorg, waarbij de hulpverlening zowel voor de gebruiker als de ouders en de familie van de gebruiker een belangrijke rol vervult' en 'integratie, waarbij er onder meer gepleit wordt voor de uitwerking van een lokaal drugbeleid'.

Waar blijft Vlaanderen ? De bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap omvat zowel de hulpverlening als de preventie. Het is inderdaad zo – zoals in de beleidsnota wordt vermeld – dat een convenant werd afgesloten met de Vereniging voor Alcohol en andere Drugproblemen, de VAD. Voor alle Vlaamse veldwerkers is het toch spijtig dat Vlaanderen hen niet meer ondersteunt en apprecieert in woord en daad. Preventie en hulpverlening zijn complementair en hebben raakvlakken met andere beleidsdomeinen zoals veiligheid, justitie en verkeer.

Een doeltreffend drugbeleid vergt een geïntegreerde aanpak over de niveaus heen. In de toenmalige federale drugwerkgroep heeft de CVP sterk aangedrongen op de oprichting van een drugcel, die over de niveaus heen zou werken. Ik hoop dat Vlaanderen niet wacht tot de federale overheid conclusies heeft getrokken. Vlaanderen moet zijn plaats aan de gesprekstafel opeisen.

Een tweede pijnpunt is de palliatieve zorgcultuur in Vlaanderen. Ook die ligt me na aan het hart. Iedereen heeft er momenteel de mond van vol. De CVP vindt dit punt bijzonder belangrijk. Huisartsen, thuisverpleegkundigen, kinesitherapeuten, gezins- en bejaardenhelpsters en niet in het minst familieleden van de patiënt worden geconfronteerd met de verzorging van terminale patiënten. Zij

pogen dit zo goed mogelijk te doen vanuit hun discipline of ervaring.

De beleidsmatige aandacht die hieraan de voorbije jaren is gegeven, heeft geleid tot de structurering van het palliatief landschap in België en Vlaanderen. Nu komt het erop aan de bestaande structuren te optimaliseren en te verfijnen. Ik vind daar heel weinig van terug.

Mevrouw Becq had het daarnet over de zorgcheques. Het zou toch bijzonder erg zijn dat we ouderen een gratis busticket geven, alvorens de palliatieve zorgverlening is gerealiseerd. Dit is van een totaal andere orde. Als we keuzes moeten maken, dan gaat die van mij uit naar de financiering van wat levenskwaliteit brengt. Voor de CVP is palliatieve thuiszorg prioritair. Het gezin dat een ziek familielid opvangt en verzorgt, wordt daarin ondersteund door de zorgverstrekkers, zoals huisarts, verpleegkundigen, kinesist enzovoort. Ook op de palliatieve teams kan een beroep worden gedaan om de noden van de terminale zieke op te vangen en om de nabestaanden te ondersteunen bij de organisatie van de zorg en het begeleiden van de zieke. Dit model moet verder worden ondersteund en uitgebouwd.

De palliatieve teams moeten beter worden gefinancierd, ook vanuit Vlaanderen. Er moet meer afstemming komen tussen de federale en Vlaamse wetgeving. Ook in de RVT's moet palliatieve zorgverlening veel beter worden uitgebouwd. Het is spijtig dat in de beleidsnota dit probleem nauwelijks wordt vermeld.

Ik wil mijn betoog afsluiten met het persoonlijk assistentiebudget voor de gehandicapten. Men heeft tijdens de vorige regeerperiode dit project op poten gezet, het was een experiment. De minister wil dit nu vrij snel op grote schaal toepassen. Principieel vind ik het persoonlijk assistentiebudget een goede zaak, maar het nu reeds op grote schaal brengen, houdt ook gevaren in. In de beleidsnota is er geen duidelijkheid over de juiste afbakening en relatie met andere voorzieningen, en over het statuut van de door de assistent geleverde prestaties. Er moet ook duidelijkheid komen over de verhouding tot het decreet vrijwilligerswerk met fiscale vrijstellingen, tot het thuiszorgdecreet met onder andere erkende mantelzorgorganisaties, en laat ik ook de uitbouw van de zorgverzekering niet vergeten. Dat zijn allemaal nog openstaande vragen.

Dit is zowat een rode draad in uw partituur : het is te opsommend, maar er zijn weinig concrete actie-

van Kessel

punten of voorstellen. Ik blijf voorlopig op mijn honger zitten. (*Applaus bij de CVP*)

De voorzitter : De heer Helsen heeft het woord.

De heer Koen Helsen (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, dames en heren, bij de bespreking van deze partituur wil ik me beperken tot enkele aspecten. Er ontbreken nog enkele noten, en er zijn een aantal halve of minder muzikaal klinkende noten. Mijn collega, mevrouw Ceysens, heeft al de zeven deugden en ondeugden van het beleid genoemd. Ik zal me beperken tot twee aanzienlijke deugden, ouderen- en gehandicaptenzorg, en enkele kleine ondeugden zoals de omzetting van de nepstatuten in reguliere arbeid en de omvorming van de OCMW's naar echte Sociale Huizen.

Mevrouw de minister, het ouder worden afhelfen van zijn negatieve imago, is naar mijn mening de samenvatting van uw beleid. Dat betekent dat we eindelijk beseffen dat bejaarden in de eerste plaats mens zijn en dat ze dan pas oudere mensen zijn. Leeftijd doet geen afbreuk aan de intrinsieke kwaliteiten en noden van de mens. De minister doet een aantal interessante suggesties voor de promotie van dat positieve imago. We moeten de ouderen vertrouwd maken met de nieuwe media en hen informeren over de hulpmogelijkheden. We mogen de rol van ouderen als vrijwilligers en mantelzorgers niet vergeten. Ze stellen hun tijd en kennis ter beschikking van anderen, zorgen voor zorgafhankelijke ouderen en nemen de zorg voor de kleinkinderen op zich, regelmatig of bij ziekte. Velen zetten zich dagelijks in voor het rijke Vlaamse verenigingsleven. De verspreiding van dit imago mag niet alleen een taak zijn voor de welzijnssector, andere sectoren moeten eraan meewerken, zoals bijvoorbeeld de volksontwikkeling.

De zorgafhankelijke bejaarden vragen uiteraard om bijzondere aandacht. Vlaanderen besteedde de afgelopen jaren veel tijd aan de zorg op maat. Ook deze minister huldigt dit principe. Ze voegt er zelfs nog een zinvolle nuance aan toe : zorg op maat is niet meer verantwoord als de bejaarde vijf keer van instelling moet veranderen. De VLD kan dit ten volle onderschrijven.

Mevrouw de minister, u wilt het huidige beleid evalueren, en dat is een deugd. Wat zijn de noden ? Hoe kunnen we de voorzieningen daarop afstemmen ? Zijn de verblijfruimtes van 24 vierkante meter nog van deze tijd ? Wat is de rol van de rust-

huizen in het landschap van de seniorenverenigingen ?

De VLD vraagt zich af of de evolutie van het landschap tot uiting komt in uw wens om het ouderenbeleid te decentraliseren. U wilt welzijnsregio's afbakenen en per regio vraag en aanbod afwegen. Betekent dat ook een evaluatie van het bestaande aanbod en een toetsing aan de bestaande nood ? Uiteindelijk stond in het regeerakkoord toch ook dat de residentiële voorzieningen moeten worden geëvalueerd. Naar wie zal het bejaardenbeleid worden gedecentraliseerd ? Wellicht wordt dat de zogenaamde welzijnsregio. De VLD heeft daar twee opmerkingen bij. Vlaanderen moet een totaalbeeld behouden om ook de kosten beheersbaar te houden. Een welzijnsregio moet een bovengemeentelijke omvang aannemen. Alle opvangvormen per gemeente organiseren is onhaalbaar.

Decentralisatie houdt een aantal gevaren in. De bejaardenzorg wordt in aanzienlijke mate gefinancierd door de federale overheid. Het Riziv financiert de dagforfaits in de rust- en verzorgingstehuizen en de thuisverpleging en komt sinds kort tussen bij de opvang van bejaarden in dagcentra. Een decentralisatie van het bejaardenbeleid waarbij aanbod en vraag met elkaar worden vergeleken en op basis daarvan worden gestuurd wordt pas mogelijk als de federale overheid in voldoende middelen voorziet.

Ik wil erop wijzen dat het budget voor de ziekteverzekering in 1999 met 6 tot 8 miljard frank werd overschreden. De thuisverpleging en bejaardentehuizen zijn twee sectoren die verantwoordelijk zijn voor deze overschrijding. Decentralisaties mogen dit belangrijke aspect van de financiële middelen niet uit het oog verliezen. Indien de bijsturing van het aanbod gebeurt op het niveau van de welzijnsregio's, moet dit ook financieel haalbaar zijn voor Vlaanderen en de federale overheid.

U stelt voor in de bejaardensector te werken met zorgstrategische plannen. We kunnen dit aanvaarden onder een heel strikte voorwaarde : in het bejaardenbeleid mag zich niet hetzelfde scenario afspeelen als in de ziekenhuissector. De invoering van de zorgstrategische plannen heeft in hoofdzaak studiebureaus in Vlaanderen geen windeieren gelegd. De complexiteit van het opstellen van een dergelijk plan, maakt het voor de voorzieningen immers onmogelijk om deze taak op zich te nemen. Bijgevolg worden ze uitbesteed aan privé-studiebureaus. De kostprijs voor de voorzieningen is niet gering. Uiteindelijk betaalt de overheid mee voor deze studiebureaus via de subsidiëringen.

Helsen

Het systeem van de zorgstrategische plannen heeft kwaad bloed gezet bij de voorzieningen. Enige lijn in de besluitvorming is ver zoek. We menen dan ook dat de invoering van die plannen voor de bejaardensector enkel kan indien er een zware doorlichting komt van het huidige systeem van de zorgstrategische plannen in de ziekenhuissector, en indien het stelstel een zekere graad van doorzichtigheid krijgt. Men opereert nu in het duister.

De voorzitter : Mevrouw Van Cleuvenbergen heeft het woord.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen : Ik wil even terugkomen op de zorgstrategische plannen. Ze worden nu ook al gehanteerd in de ouderensector. Ik ben het er wel mee eens dat dit moet worden herzien. Dit werd trouwens ook gesteld door de administratie tijdens de begrotingsbesprekingen. De plannen zijn te administratief opgevat en vergen te veel tijd.

We mogen wel de bedoeling die eraan ten grondslag ligt, niet weggooien. We moeten vermijden dat ouderenvoorzieningen worden gesubsidieerd om tegen dat ze klaar zijn, leeg te staan. Met dit dilemma zullen we in de toekomst worden geconfronteerd.

De voorzitter : Minister Vogels heeft het woord.

Minister Mieke Vogels : Ouderenvoorzieningen die een beroep doen op het VIPA, moeten een zorgstrategisch plan opstellen. Ouderenvoorzieningen die geen beroep doen op het VIPA en met eigen middelen investeren, moeten dat niet doen. Als de Vlaamse overheid deze zorgstrategische plannen niet oplegt, kan ze geen beleid voeren. Er kunnen immers situaties ontstaan waarbij in een bepaalde gemeente op basis van de planning aan een gesubsidieerde voorziening wordt gezegd dat ze niet in bijkomende bedden mag voorzien omdat er volgens de planning voldoende bedden zijn in de betrokken regio. Daarentegen mag het jaar nadien de privé-voorziening die niet bouwt met VIPA-subsidies wel in twintig of 25 bijkomende bedden voorzien, ten koste van de RIZIV-begroting die nu al niet meer in de hand kan worden gehouden. Als we een eigen Vlaams ouderenbeleid willen voeren, moeten we het zorgstrategisch plan kunnen veralgemenen.

Ten tweede zijn de zorgstrategische plannen op dit ogenblik te complex. We zijn volop aan het werken om de administratie voor het ouderenbeleid cliënt-

vriendelijker te maken ten aanzien van de instellingen.

Bepaalde privé-bureaus werden inderdaad beter van de zorgstrategische plannen. Dit is een niet bedoeld neveneffect. Het zorgstrategisch plan op zich is in Vlaanderen wel nodig om een beleid te kunnen voeren.

De heer Koen Helsen : Mevrouw de minister, ik wilde enkel mijn bezorgdheid uitdrukken. Bij ons bezoek aan de administratie hebben we ondervonden dat werk wordt gemaakt van een vereenvoudiging van de zorgstrategische plannen. Op termijn zouden ze sterk vereenvoudigd kunnen worden.

De voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer André Denys : In de regeerverklaring stond dat de regering de administratieve rompslomp wil verminderen. In de beleidsnota vind ik hier echter niet veel van terug. Probeert men via meetstaven de rompslomp te verminderen ? Ik hoor van vele bejaardentehuizen dat ze met een enorme administratieve rompslomp worden geconfronteerd. Op welke manier tracht men hier iets aan te doen ?

Minister Mieke Vogels : Dat is vooral terug te vinden in het visitatieconcept, dat voor de inspectie van de voorzieningen wordt uitgebouwd. Het uitgangspunt daarbij is veel minder het indienen van lijvige rapporten die door de administratie in ontvangst worden genomen, waarna ze beslist wie al dan niet een vergunning krijgt. Men stapt meer als partner naar de voorziening. Gedurende een aantal dagen gaat men dan na hoe de kwaliteit kan verbeteren. De administratie moet dus uit haar heilig huisje komen. We maken hier werk van. Dit kan echter niet worden gerealiseerd van de ene dag op de andere. Men moet de administratie immers omvormen om een ander beleid te voeren. Dat is niet zo gemakkelijk. We hebben daar wel middelen voor opzijgezet.

De heer Koen Helsen : Mevrouw de minister, ook het vooropgestelde beleid voor de gehandicaptensector houdt een belangrijke deugd in. Men stelt de mens centraal. Van daaruit pleit de beleidsnota terecht voor een evolutie van een aanbod- naar een vraaggestuurd beleid. De eerste veruitwendiging van deze basishouding is wellicht een decretale verankering van het persoonsgebonden assistentiebudget, nu het experiment vrij positief werd geëvalueerd en een aantal knelpunten werden vastgesteld en uitgeklaard.

Helsen

De door u aangekondigde persoonsgebonden en meer gedifferentieerde benadering met betrekking tot tewerkstelling, past volledig in de VLD-visie over de integratie van de gehandicapten op de arbeidsmarkt. Niet alleen moet de financiering worden gekoppeld aan de competenties en het arbeidsmatig functioneren van de gehandicapte ; de financiering zou eigenlijk als een rugzak met de werkzoekende gehandicapte moeten worden meegegeven. Op die manier kan hij zich aanbieden bij een werkgever en meteen duidelijk maken op welke tegemoetkoming de werkgever recht heeft bij een tewerkstelling. Vandaag ligt die opdracht bij de werkgever. De kleine werkgevers zijn dan ook bijzonder terughoudend om een mindervalide in dienst te nemen.

Een beleid waarbij de gehandicapte centraal staat, maakt een gebruikersvriendelijke administratie noodzakelijk. Dat impliceert uiteraard een drastische vereenvoudiging van de administratie. De in te vullen formulieren bij de aanvraag van elk voordeel of elke tegemoetkoming, is indrukwekkend en zelfs afschrikwekkend. Ik verwijs hierbij naar de operatie binnen de Rijksdienst voor Kinderbijslag. Men is daar overgegaan tot de vereenvoudiging van de formulieren, waarbij men uitgaat van het standpunt van de gebruiker. De huidige ingewikkeldheid van de administratie maakt dat heel wat gehandicapten er niet in slagen het voordeel of de tegemoetkoming te ontvangen waarop ze recht hebben. Als gevolg daarvan leeft bij velen in de sector de overtuiging dat een gehandicapte nood heeft aan een soort persoonlijke manager die hem of haar begeleidt in de administratieve doolhof om een aanvraag voor één of ander voordeel tot een goed einde te brengen.

De eerste opdracht tot succes is dan ook een inspanning inzake de vereenvoudiging van de administratie. Indien u daarin slaagt, dan wordt het voor heel wat gehandicapten mogelijk te krijgen waarop zij recht hebben.

Vanuit de beleidsvisie 'zorg op maat' spreekt men van een uitbreiding van de ambulante zorg. Hoewel dit de laatste jaren niet populair is, pleit ik voor een gerichte uitbreiding van het aantal plaatsen in de residentiële sector. In het bijzonder de volwassen gehandicapten worden geconfronteerd met lange wachtlijsten. Dit leidt tot onaanvaardbare situaties. Meer specifiek verdienen posttraumati, die een bijzondere groep uitmaken en die niet zelden terechtkomen in rustoorden omdat ze geen geschikte opvang vinden, onze prioritaire aandacht.

Naar aanleiding van vragen van een aantal collega's enkele weken geleden, hebt u reeds een eerste indicatie gegeven. Het zou nuttig zijn om te specificeren hoe u op een structurele wijze vraag en aanbod op mekaar afstemt, op basis van de noden van de gehandicapten zelf. De initiatieven met betrekking tot de uitbouw van de palliatieve zorg zijn mijns inziens in de beleidsnota veeleer marginaal aanwezig. De beleidsnota maakt enkel gewag van de verdere ondersteuning van de palliatieve netwerken en de uitbouw van verschillende zorgsystemen om de patiënt zorg op maat te kunnen aanbieden. Ik citeer uit de beleidsnota : 'Er zal onderzocht worden hoe de toegankelijkheid kan worden verbeterd. Een betere financiering zal zich wellicht opdringen.'

Volgens ons is het essentieel dat prioritair werk wordt gemaakt van de uitbouw van een kwalitatief palliatief zorgaanbod. Ik refereer hier aan een voorstel van resolutie dat de VLD in het Vlaams Parlement indiende. Daarin wordt gepleit voor de ontwikkeling van een behoeftegestuurd palliatief plan. Daarin staat de terminale patiënt centraal, en alle zorgvormen als thuiszorg, dagcentra, palliatieve netwerken en palliatieve samenwerkingsverbanden en -eenheden, moeten op mekaar en vooral op de behoeften van de patiënt worden afgestemd.

De behoeften zijn gekend. Meer dan 70 percent van de bevolking wenst thuis te sterven. Maar in de praktijk sterft meer dan 70 percent in ziekenhuizen. Slechts 3 percent sterft in palliatieve eenheden. Slechts 20 percent van de mensen kan thuis stervensbegeleiding krijgen. Op het vlak van de palliatieve zorgverstrekking bestaan er nog vele tekortkomingen. De vergrijzing van de bevolking en de toename van het aantal kanker- en aids-patiënten, naast de toename van het aantal sterk aftakelende chronisch zieken, zullen in de toekomst een groter aanbod van palliatieve voorzieningen noodzakelijk maken. Op dit ogenblik bestaat er onvoldoende continuïteit in de financiering van de bestaande initiatieven. Sommige initiatieven overleven louter dankzij liefdadigheid, terwijl andere in hun werking worden gehinderd door een gebrekkige financiële ondersteuning.

Momenteel wordt de patiënt die thuis wordt verzorgd, financieel benadeeld ten opzichte van de patiënt die ziekenhuisverpleging krijgt. Als we het recht op vrije keuze van de patiënt willen garanderen, moeten we voor de palliatieve thuiszorg meer middelen uittrekken. De ontoereikende voorbereiding van de zorgverstrekkers, de gebrekkige ondersteuning van de mantelzorgverleners en het tekort

Helsen

aan oppasdiensten behoren ook tot de knelpunten van de palliatieve zorgverstrekking.

Aangezien de bevoegdheden voor palliatieve zorg zijn verdeeld over de gemeenschappen en de federale overheid, moet een uitgebouwd palliatief zorgbeleid steunen op een verregaande samenwerking van de verschillende overheden. Daarom vragen de heer De Gucht en mevrouw Ceysens in een voorstel van resolutie aan de Vlaamse regering initiatieven te nemen om een akkoord met de federale staat over palliatieve zorgverlening af te sluiten. In de tekst wordt de Vlaamse regering verzocht om een palliatief beleidsplan te ontwikkelen.

Naar aanleiding van de besmetting van een aantal personen met de legionella-bacterie drong een ernstig preventiebeleid zich op. Bij een nieuwe besmetting moet men efficiënte maatregelen kunnen nemen. Er moet ook werk worden gemaakt van de oprichting van een Vlaams crisiscentrum met één vast oproepnummer, en een vaste procedure om acute crisissituaties in de toekomst efficiënt aan te pakken. Naar aanleiding van een vraag die ik tot de minister richtte, erkende ze dat er een zeer beperkt noodscenario voor rampen met besmettelijke ziekten bestaat, en dat er slechts één oproepnummer bestaat. Ze was er eveneens van overtuigd dat er dringend moet worden nagedacht over de vraag hoe in de toekomst grote rampen efficiënt moeten worden aangepakt.

We wachten vol spanning het draaiboek af. We willen weten hoe contact kan worden opgenomen met artsen in noodsituaties. We rekenen erop dat u, zoals beloofd, werk maakt van de uitbouw van een eigen urgentiedienst van de gezondheidsinspectie, met inbegrip van investeringen in personeel. Het legionella-stappenplan mag niet falen. We rekenen op een droge Batibouw-expositie en duidelijke richtlijnen voor organisatoren en uitbaters. Inmiddels verheugt het ons dat de betrokken instanties werden geïnformeerd via een legionellabrochure en dat de artsen nog deze maand een themanummer over legionella zullen ontvangen.

Tot slot wil ik het nog even hebben over twee kleine ondeugden, onder meer inzake de omvorming van het OCMW tot een Sociaal Huis. Dit Sociaal Huis, een niet onbelangrijk punt in het regeerakkoord, wordt in de beleidsnota een beetje stiefmoederlijk behandeld. Het moet voor de burger een lokaal aanspreekpunt zijn waar hij terecht kan met zijn problemen inzake hulpverlening. Het moet de burger helpen zijn weg te vinden binnen

de administratie. Vooral in het kader van de armoedebestrijding is het van belang dat het Sociaal Huis die functie van wegwijzer vervult. Welke opdrachten zal men het Sociaal Huis toevertrouwen en hoe zal het eruitzien op het vlak van organisatie, personeel en middelen? Ik nodig u alvast uit op het komende congres in Antwerpen waar we de kerntaken van het Sociaal Huis volgens onze visie zullen vastleggen.

Welke concrete stappen zal de regering nemen om de nepstatuten om te zetten in reguliere tewerkstelling? Welk tijdschema legt de regering zichzelf terzake op? Wanneer zal deze voor de welzijnssector zeer belangrijke operatie worden afgerond? Het lijkt me erg belangrijk dat op het terrein duidelijkheid komt, te meer daar uw collega aan de in nepstatuten tewerkgestelden een beter statuut heeft beloofd.

De oriëntatienota bevat een aantal interessante punten over de toekomstige organisatie in de welzijnssector, waarvan de deugden talrijkeren groter zijn dan de ondeugden. Tijdens de komende 5 jaren zullen we een boeiend debat kunnen voeren inzake gehandicapten- en bejaardenzorg. Ik hoop dat we een aantal scheefgegroeide toestanden uit de vorige jaren kunnen rechttrekken. (*Applaus*)

De voorzitter : De heer Aers heeft het woord.

De heer Wilfried Aers (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, de medewerkers van de minister hebben hard gewerkt. De beleidsnota telt 99 bladzijden vol goede voornemens. Wat ik echter vooral mis in deze beleidsnota is het streven naar een overheveling van op zijn minst de gezondheidszorg naar Vlaanderen. U spreekt heel voorzichtig over een tot op heden onvoltooid deel van de Vlaamse symfonie. Uw voorganger ging verder en pleitte in haar nota voor de federalisering van de gezondheidszorg. We moeten de lat hoger durven leggen en streven naar een volledige overheveling van de sociale zekerheid. Waarom dit noodzakelijk is, hoef ik niet meer uit te leggen. Er zijn ter zake voldoende studies verricht en de cijfers zijn bekend. Onze misplaatste solidariteit met de Walen begint steeds meer op een georganiseerde diefstal te lijken.

Ik zal me vandaag beperken tot het ouderenbeleid en de gehandicaptenzorg. U schrijft terecht dat we de negatieve beeldvorming over de ouderen moeten ombuigen tot een positieve waardering. Deze negatieve beeldvorming is hoofdzakelijk te wijten aan de moderne, Westerse, op actie gerichte samenleving. Ze kent een centrale plaats toe aan drie ac-

Aers

tiegerichte waarden, met name arbeid, jong zijn en gezondheid. Men ziet het ouder worden als een proces van geestelijke en lichamelijke aftakeling. De oudere moet dit maar aanvaarden en zich terugtrekken. Dit valse beeld kan sommige ouderen hun eigenwaarde ontnemen, zodat ze langzamerhand aan dit beeld beantwoorden.

De meerderheid van de ouderen is gezond en actief. Het Vlaams Blok klaagt dan ook de mentaliteit aan die oudere mensen tot nietsdoen veroorzaakt. Gezonde mannen en vrouwen worden tegen hun eigen wil in naar een brugpensioen gedreven. Hierop komt nu stilaan reactie, onder andere omdat deze maatregel financieel niet langer houdbaar is.

Onze maatschappij berokkent zichzelf veel schade door ouderen uit de samenleving te bannen in plaats van dankbaar gebruik te maken van hun rijke ervaring. Ik ben geen groot voorstander van de Amerikaanse maatschappij, maar een van hun sterke punten is dat zij de leeftijd van de bekwame mensen die zij in het bedrijfsleven en in de politiek inzetten, niet als criterium hanteren. Het Vlaams Blok is voor het opheffen en wettelijk verbieden van discriminatie op basis van leeftijd. De ouderen vormen tenslotte een steeds grotere groep in de Vlaamse gemeenschap. Ze vertegenwoordigen één vierde van de bevolking en één derde van het kiezerskorps.

De ouderen hebben recht op een veilige leefomgeving. De straatcriminaliteit vormt wat dit betreft de voornaamste bedreiging. Naast preventieve maatregelen, is er ook nood aan begeleiding en opvang voor de oudere slachtoffers van wat men eufemistisch kleine criminaliteit blijft noemen.

Ouderen moeten zich ook veilig kunnen verplaatsen. Er is op vele plaatsen een gebrek aan behoorlijke voetpaden. Ook de verplaatsingen met het openbaar vervoer vormen soms een probleem. Bus- en tramhaltes staan vaak te ver van rusthuizen en ontmoetingscentra voor ouderen verwijderd. Zelfs een treinrit vormt in vele gevallen een probleem. Vooral bij de oudere treinmodellen is de opstap zo hoog dat de ouderen verplicht zijn om met de auto te reizen. De oversteeftijd is aan tal van verkeerslichten veel te kort, zelfs voor iemand die goed te been is. Tijdig oversteken blijft vaak een hele prestatie. Er is in vele gemeenten een dringende nood aan nieuwe en veilige fietspaden.

Ook de veiligheid in huis verdient meer aandacht. Eén op acht ouderen is arm. Deze mensen wonen noodgedwongen in huizen die in slechte staat verkeren. Dit brengt een aanzienlijk brandgevaar mee.

Er zou eindelijk een einde moeten komen aan de politieke willekeur bij het verkrijgen van een sociale woning. Mensen uit ons eigen volk moeten bij de toekenning van sociale woningen alleszins voorrang krijgen. Het Vlaams Blok is bovendien voorstander van een gemeentelijke huisvestingsambtenaar die de ouderen kan adviseren. Het Vlaams Blok steunt de onafhankelijkheid van de ouderen en hun wens om zo lang mogelijk in hun eigen omgeving te blijven. De OCMW's moeten dan ook bijzondere aandacht schenken aan zaken zoals thuisverzorging, dagopvang, waakdienst, poetsdienst en warme maaltijden.

Gezinnen die hulpbehoevende ouders verzorgen, moeten worden gesubsidieerd. Ze moeten hun woning met de steun van de overheid kunnen aanpassen. Die overheidssteun mag het kadastraal inkomen uiteraard niet beïnvloeden. Zoals op vele domeinen is ons parlement wat dit betreft nog niet bevoegd.

De gemiddelde leeftijd waarop een persoon beslist om in een rusthuis in te trekken is 81 jaar. De gemiddelde leeftijd van de resident van een rusthuis is 84 jaar. De rusthuizen moeten echter voor iedereen betaalbaar worden en dit is enkel haalbaar in een onafhankelijk Vlaanderen.

Het is toch niet normaal dat Vlaanderen wel bevoegd is voor de gezondheidszorg maar niet voor de ziektekosten. Het Vlaams beleid wordt ook op dit vlak door de federale overheid geremd of onmogelijk gemaakt.

Veel rusthuizen zijn, gezien de hoge leeftijd van de residenten, eigenlijk RVT's, ook al hebben ze niet allemaal een erkenning. Die erkenningen moeten er dringend komen. Als erkende RVT's kunnen die rusthuizen namelijk over meer personeel beschikken en kunnen de bejaarden in hun eigen gemeente of stad blijven.

Ook op het gebied van de palliatieve zorgen moet Vlaanderen een grotere inspanning leveren. De beleidsnota van mevrouw Demeester uit 1994 heeft tot een eerste doorbraak geleid. In 1995 heeft de Vlaamse regering namelijk besloten om de palliatieve netwerken te erkennen en te subsidiëren. Het grote nut van de palliatieve zorgen is ondertussen voldoende bewezen. De verdere ontwikkeling van de palliatieve zorgverlening kan een belangrijke

Aers

bijdrage leveren om van de dood een menswaardig gebeuren te maken. In plaats van voor een wetgeving inzake euthanasie te pleiten zou men er beter aan doen eerst een voldoende goede palliatieve zorg uit te bouwen en in een gedegen opleiding te voorzien, om pas daarna in een latere fase na te gaan in welke mate er nog nood zou kunnen zijn aan een dergelijke wetgeving. In het belang van de zieken moeten ook op het gebied van de palliatieve zorgen alle bevoegdheden worden overgeheveld naar één instantie, namelijk het Vlaams Parlement.

Een belangrijke bekommernis voor ouder worden de mensen blijven de ontoereikende pensioenen. Ook hier is er een gelijkaardige situatie : Vlaanderen is bevoegd voor de ouderenzorg, maar heeft niets te zeggen over de pensioenen. De minimumpensioenen moeten worden opgetrokken zodat het stelsel van toelagen en gewaarborgd minimuminkomen kan worden geïntegreerd in het pensioenstelsel. Ook om dit te kunnen verwezenlijken moet Vlaanderen zelfstandig worden. Ondertussen pleiten we voor de gelijkschakeling van de basispensioenen, onder meer tussen zelfstandigen en werknemers. Er moet duidelijkheid komen in de hele wirwar van ouderentoeelagen.

Ook het hoofdstuk over gehandicaptenzorg in Vlaanderen bevat veel goede zaken. Ook hier moet echter dringend werk worden gemaakt van de goede voornemens, want de gehandicapten zijn de echte kansarmen in onze maatschappij. Ik geef slechts een paar voorbeelden. Volgens de huidige regeling moeten de gehandicapten rekening houden met twee instanties : enerzijds is er het ministerie van Sociale Zaken, dat de graad van handicap moet bepalen en de uitkering moet toekennen, anderzijds is er het Vlaams Fonds, dat moet instaan voor de integratie. In de praktijk gaat het dan over belangrijk materiaal, zoals rolstoelen. Voor de patiënten is dit een ingewikkeld systeem, vooral daar het Vlaams Fonds soms de bal terugspeelt naar Sociale Zaken. Door verschillende instanties kan dus worden beslist of de gehandicapte recht heeft op een uitkering, hulpmiddelen en dergelijke. Als een gehandicapte geen goede maatschappelijke assistentie heeft, komt hij gewoon niet te weten hoe een en ander administratief in elkaar zit. Hij kan dus ook niet weten waarop hij recht heeft. De gehandicapten moeten blijven zoeken tussen de diverse federale en regionale instanties om hun rechten te kunnen genieten.

Minister Mieke Vogels : Zelfs de koning weet het niet. Hij stuurt de brieven die hij daarover ontvangt door naar mij.

De heer Wilfried Aers : Er is dan ook de zogenaamde graad van zelfredzaamheid en het behalen van punten om de graad van invaliditeit te bepalen. Hier speelt in sommige gevallen de willekeur van de medisch adviseur. Het Vlaams Fonds laat de patiënten vaak te lang wachten op de uitslag van de evaluatie en geeft soms weinig uitleg. Zo kan het gebeuren dat een gehandicapte na drie maanden wachten enkel te horen krijgt dat men de aanvraag heeft ontvangen.

Ik verneem nu dat het kabinet van de minister het Vlaams Fonds de opdracht heeft gegeven te besparen in de sector van de hulpmiddelen. Het Vlaams Fonds kwam voor 1999 inderdaad ruim 130 miljoen frank tekort om alle toegekende hulpmiddelen uit te betalen. Het fonds zal dus een aantal terugbetalingen moeten schrappen of geld halen op andere begrotingsposten. Voor het jaar 2000 zou het budget stijgen van 368 tot 500 miljoen frank, maar al in 1999 was dit bedrag van 500 miljoen nodig om alle kosten te kunnen betalen. Wat de bijdrage voor elektronische rolstoelen betreft, werd de reglementering door de vorige minister versoepeld. Ik geef grif toe dat deze versoepeling tot misbruiken heeft geleid. In sommige gevallen werd de prijs van de rolstoel opgedreven, waarna de winst waarschijnlijk werd gedeeld. Het is dus terecht dat men aan deze misbruiken paal en perk wil stellen, maar dan moet men vooral het voorschrijfgedrag van de revalidatieartsen controleren en niet opnieuw striktere regels hanteren voor de gebruiker zelf. Men moet de problemen aanpakken waar ze zich bevinden in plaats van opnieuw te besparen in de individuele tussenkomsten. Dit is kortzichtig, want met de nodige hulpmiddelen moet de individuele gebruiker in mindere mate een beroep doen op professionele hulp.

De voorbije jaren was er telkens geld te kort. Het Vlaams Fonds probeerde dit op te lossen door in de laatste maanden van het jaar niet meer uit te betalen en de toegekende budgetten in het volgende boekjaar uit te keren. Dit is geen gezonde praktijk. Wij zijn voorstander van een persoonsgebonden budget, maar ook hier moet er nog veel werk worden verricht. Ook het oprichten van provinciale coördinatiepunten inzake toegankelijkheid is een goed initiatief.

Mijnheer de voorzitter, ik wil afronden met een zeer eenvoudig voorstel. Voor gehandicapten is het niet altijd evident om in het centrum van de stad een parkeerplaats te vinden in de omgeving van hun huis. In een aantal centra van Duitse steden heeft men dit als volgt opgelost. De gehandicapte doet een aanvraag bij het stadsbestuur en de situ-

Aers

atie wordt gecontroleerd. Indien zich daadwerkelijk problemen voordoen, wordt ter hoogte van – of in de directe omgeving van – de woonplaats een metalen paaltje geplaatst, met daarop het identificatienummer van de gehandicapte. Deze plaats is dus strikt voorbehouden aan de gehandicapte ten persoonlijke titel. Eventuele misbruiken zijn zo goed als uitgesloten. Indien de minister dit eenvoudige voorstel bij de verschillende instanties zou verdedigen, kunnen er op korte termijn resultaten worden geboekt. Ik ben ervan overtuigd dat deze eenvoudige maatregel veel gehandicapten zou helpen om een menswaardig leven te leiden. (*Applaus bij het VB*)

De voorzitter : De heer Swennen heeft het woord.

De heer Guy Swennen (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, waarde collega's, de beleidsnota van de minister heeft een doopnaam meegekregen die hier vandaag al verschillende keren over de lippen is gegaan. Men spreekt van een symfonie. In de redevoeringen van vandaag werd er al heel veel gebruik gemaakt van muziekterminologie.

Een voorgevoel zegt me dat over die benaming en over het gebruik van die muziekterminologie in de loop van de komende regeerperiode nog heel wat noten zullen worden gekraakt. Eigenlijk moet men helemaal geen aanleg voor voorgevoelens hebben om dat te beseffen. Een analyse van deze beleidsnota op basis van de juiste definitie van het woord of het begrip symfonie spreekt immers boekdelen.

In de jongste uitgave van van Dale vinden we twee betekenissen achter het woord symfonie. Ten eerste is het een veelstemmig muziekstuk, meestal geschreven voor vol orkest, gewoonlijk bestaande uit vier delen. Ten tweede is het een harmonisch geheel, en zo het tegenovergestelde van kakofonie. Zo een symfonie is dus een muziekstuk of een bepaald soort partituur. Een partituur is volgens van Dale een volledige notering – alle partijen onder elkaar – van een koor of orkestcompositie, die als leidraad voor de dirigent dient en waarin men de uitvoering kan volgen. Daar kom ik straks nog op terug.

Collega's, ik ga met de deur in huis vallen en vooruitlopen op mijn conclusie. Hoewel er heel wat vernieuwende muziek in deze nota zit, is deze beleidsnota toch duidelijk geen symfonie. Ze is ook geen kakofonie. Het is iets ondefinieerbaars ertussenin. Ik zou het een voorlopig onbenoemd muziekstuk

willen noemen, en zal, aan de hand van een zestal analyses van de beleidsnota, proberen een benaming voor het muziekstuk te vinden.

Mijn eerste analyse is dat bepaalde onderdelen van deze beleidsnota degelijk zijn uitgewerkt, met name de sectoren gehandicaptenzorg en ouderenbeleid, terwijl de delen over andere sectoren minder doorwrocht en vager zijn. Sommige mensen uit de sector zeggen me dat de oorzaak daarvan ligt in de bestaffing van het kabinet. Relatief veel mensen uit uw kabinet zouden uit die sectoren komen. Als dat zo is, dan is dat geen toonbeeld van nieuwe politieke cultuur. Ik hoop dat u mij van het tegendeel kunt overtuigen.

Minister Mieke Vogels : Mijnheer Swennen, ik snap niet wat u bedoelt.

De heer Guy Swennen : Twee delen van de beleidsnota, over ouderenbeleid en gehandicaptenzorg, zijn heel degelijk uitgewerkt. Andere stukken zijn in verhouding veel minder uitgewerkt. Door mensen uit die andere sectoren wordt me gezegd dat dit komt omdat er op uw kabinet veel meer mensen uit die eerste sectoren zouden aanwezig zijn. Mocht dit zo zijn, dan zou ik dat niet goed vinden. Ik hoop dat u me van het tegendeel kunt overtuigen.

Minister Mieke Vogels : Ik kan daar niet veel aan doen. In tegenstelling tot mijn voorganger beschik ik in mijn kabinet slechts over één kabinetsadviseur voor de gehandicaptenzorg en één raadgever voor ouderenzorg en gezinszorg. U weet dat we nu veel kleinere kabinetten hebben.

We hebben de beleidsnota opgemaakt in samenwerking met de administratie. Geheel in de geest van het bestuursakkoord zijn verschillende raadgevers twee of drie dagen op stap gegaan met de mensen die in de administratie werken aan de diverse thema's, zodat ze zich samen konden beraden. Het heeft dus zeker niets te maken met meer of minder bestaffing van het kabinet. Het is wel mogelijk dat door de administratie voor bepaalde delen meer werd aangedragen dan voor andere stukken.

De heer Guy Swennen : Mevrouw de minister, ik wil u op uw woord geloven. U hebt me dus, zoals ik vroeg, van het tegendeel overtuigd. Ik wilde echter signaleren wat ik meerdere malen heb horen zeggen. Als ik het maar één keer had gehoord, zou ik het niet ter sprake hebben gebracht.

Swennen

Ik ben benieuwd hoe u mij zult overtuigen van het tegendeel van mijn tweede analyse. In tegenstelling tot een serie beleidsnota's van andere ministers, ontbreekt in deze beleidsnota de strategische planning. We kennen allemaal de verantwoording van zo een strategische planning : objectivering, transparantie, controleerbaarheid, meetbaarheid, duidelijkheid, enzovoort. De essentie van zo een planning is dat ze doelstellingen bevat, en dat ze een perfecte analyse van de doelstellingen en van het beleid mogelijk maakt.

Minister Mieke Vogels : Ook daar wil ik u onmiddellijk op antwoorden. Ik heb inderdaad, heel bewust, niet gewerkt met strategische plannen. We hebben het wel gedaan voor de opmaak van de begroting 2000 en de algemene toelichting. De mensen in de commissie hebben toen gezegd dat het een ongelooflijke chaos was.

Telkens weer misten we strategische doelstellingen. Ik heb de indruk dat dergelijke dure bureaus, die eigenlijk niets van de sector kennen, ons dwingen in een soort keurslijf van missies en strategische doelstellingen, waardoor de zaken gewoonlijk niet helderder worden. We hebben er daarom bewust voor gekozen om niet met die bureaus te werken voor deze algemene beleidsnota voor vijf jaar. Voor de concrete uitwerking zal dat echter wel nodig zijn.

De heer Guy Swennen : Waarom doen andere ministers in andere beleidssectoren dat dan wel ? Ook hier beweren kwatongen dat dit is om in de loop van de rit zoveel mogelijk de handen vrij te hebben.

Minister Mieke Vogels : U gaat te veel met kwatongen om. De ministers hebben een aanbod gekregen van een extern bureau en de administraties hebben de zaak voorbereid. Dergelijke bureaus worden echter snel rijk. Het was een vrij aanbod en ik ben er niet op ingegaan, net als twee andere collega's. De reden waarom heb ik u daarnet gegeven. Ik zie niet in hoe minister-president Dewael bijvoorbeeld, wiens nota wel volgens dat systeem is opge maakt, meer zou gebonden zijn dan ik. Ik raad u aan wat minder naar de tamtam en de kwatongen te luisteren.

De heer Guy Swennen : U moet dit niet ridiculiseren. Ik heb me ter zake geïnformeerd bij een aantal mensen, die geen kwatongen zijn. Ik gebruik het beeld van de boze geesten, maar het gaat om men-

sen die weten waarover ze praten. Ze zeggen dat zo een strategische planning erop neerkomt dat men voor een bepaalde periode targets vooropstelt. Zo zal men fasegewijs maandelijks of drie-maandelijks controleren wat al dan niet werd uitgevoerd.

Minister Mieke Vogels : Het is niet de bedoeling, ook niet bij de andere ministers, om elke drie maanden te controleren hoe ver men staat. Het is wel de bedoeling om dit in de begrotingen verder in te vullen. Maar dit is een ander debat, namelijk dat over zin en onzin van strategische plannen. Ik zal u morgen enkele voorbeelden geven die zijn opgemaakt volgens strategische plannen. Dan moet u mij eens zeggen in hoever die targets een bepaalde minister binden. Men gebruikt vaak zeer holle woorden, waar men nog alle kanten mee uitkan. Ik sta hier erg kritisch tegenover.

De voorzitter : Mevrouw Van Cleuvenbergen heeft het woord.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen : Ik merk aan de nota dat u hebt gewerkt met uw administratie, want ik zie enorm veel vakterminologie. Dat maakt het voor mensen die niet tot de sector behoren, niet makkelijker.

Minister Mieke Vogels : Daar hebt u gelijk in, maar dat is een totaal andere problematiek. De nota is herschreven met de bedoeling die vakterminologie er gedeeltelijk uit te halen. Deze sector heeft enorm veel vakterminologie. In de strategische plannen wordt men echter met een nog veel zwaardere vakterminologie geconfronteerd, weliswaar uit het managementsdenken. Men heeft het over targets en missie en dergelijke, en men voelt zich er vaak meer missionaris dan beleidsmaker bij.

De voorzitter : Mevrouw Van Den Heuvel heeft het woord.

Mevrouw Ria Van Den Heuvel : Mijnheer Swennen, een beleidsbrief kan een omschrijving zijn van een aantal dingen, maar de minister zal wel met strategische meerjarenplannen werken, bijvoorbeeld omtrent armoede. Het is in haar beleidsplan ingeschreven dat we in maart 2000 met een strategisch meerjarenplan van haar hand zullen kunnen kennismaken.

De heer Guy Swennen : Ik denk dat we over iets anders praten. De minister geeft trouwens toe dat ze er niet mee werkt en waarom. Het is dan vrij eigenaardig vast te stellen dat sommigen in de rege-

Swennen

ring bij die techniek zweren, en anderen dat helemaal niet zien zitten. Tot nader order zie ik in een strategisch plan een objectief instrument tot meting van uitvoering. In deze beleidsnota ontbreekt een echte probleemanalyse. Er wordt wel gewag gemaakt van alarmerende berichten over kindermishandeling, hooliganisme en dergelijke meer.

U zult in deze ambtstermijn meer dan 350 miljard frank besteden op basis van een vrij schrale diagnose. Exacte gegevens, een oorzaak-gevolganalyse, een effectenrapport, enzovoort, van het gevoerde ouderen-, jeugd-, gehandicapten- en gezondheidsbeleid vinden we in deze nota niet terug. We beseffen dat dit een kwaad is dat al lang groeit en het zou dan ook verkeerd zijn u te beladen met alle zonden Israël's. We kennen de verzachtende omstandigheden die u zeer terecht in dit verband kunt invoeren.

Eén van de oorzaken van het ontbreken van een degelijke probleemanalyse spruit voort uit de aanslepende moeilijkheden met de gegevensregistratie. De gegevensregistratie via het GEWIS-systeem bestaat drie jaar en is nog steeds onbruikbaar. En het gaat dan nog maar om het inwinnen van de meest essentiële gegevens zoals geslacht, woonplaats en leeftijd van de cliënten van welzijnsvoorzieningen.

De voorzitter : Minister Vogels heeft het woord.

Minister Mieke Vogels : Dit kunt u moeilijk op mijn persoonlijke palmares schrijven.

De heer Guy Swennen : Dat heb ik ook niet gedaan.

Minister Mieke Vogels : Als we de balans zouden opmaken van het informaticabeleid dat in de voorbije jaren werd gevoerd, dan zou op grond van dat verslag de vraag kunnen worden gesteld of wel altijd de juiste beleidskeuzes zijn gemaakt. Zo hebben we jarenlang aan de OCMW's gevraagd alle cijfers en gegevens te inventariseren, maar na al die jaren blijken we niet in staat te zijn om die gegevens te verwerken. Dit is een situatie die mij als minister rode kaken bezorgt. Een dringende inhaaloperatie is dan ook broodnodig, maar die kan niet in negen maanden worden verwezenlijkt.

Ook het informaticabeleid is ondertussen ook al geoutsourced naar één van die bureaus die meenden het goed te weten en die met allerlei mission statements en doelstellingen zwaaiden, doelstellin-

gen die echter nooit werden gehaald. Er blijkt nu nog een paar miljard frank nodig te zijn om maar het meest essentiële van het beloofde toch nog te kunnen halen. Het ware interessant dat het parlement deze zaken eens van naderbij zou bekijken.

De heer Guy Swennen : Ik heb enkel duidelijk willen maken dat u en de sector waarvoor u bevoegd bent, nu wel met de gevolgen daarvan worden geconfronteerd. Een degelijke diagnose als basis voor een beleid, ontbreekt. Dit betekent dat het beleid voor heel wat zaken 'op de tast' zal worden voortgezet.

De voorzitter : Mevrouw Van Cleuvenbergen heeft het woord.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen : Ik wilde toch even de administratie verdedigen. Ook de administratie heeft verklaard heel wat moeilijkheden te ondervinden met de outsourcing waartoe door voormalig Vlaams minister Van den Bossche was beslist.

Toch stel ik vast dat de administratie grote pogingen doet om daar nu op eigen kracht uit te komen en ik vraag dan ook dat men de zaken wat zou relativeren. Ook de administratie ziet zelf in dat ze er goed aan doet een aantal zaken opnieuw in eigen handen te nemen en ik heb er vertrouwen in dat het haar wel zal lukken.

De heer Guy Swennen : Eén van de constructieve voorstellen die wij zouden willen formuleren om het probleem op te lossen, heeft betrekking op het contract met CIPAL. Het loopt volgens u mis met de verwerking van de gegevens, niet met de registratie ervan. Maar mij vertelt men dat ook de registratie al mank loopt en ik vraag dan ook dat men zich eens ernstig zou bezinnen over het eventueel beëindigen of toch het grondig herbekijken van het contract.

Zou het ook niet aangewezen zijn indien de minister zou voorzien in meer middelen en mensen voor de administratie met het oog op de uitwerking van die probleemanalyse en voor de verwerking van de gegevens ?

Onze vierde analyse luidt dat we helemaal achter de geformuleerde uitgangspunten, die u de lijnen van de notenbalk noemt, staan : behoeftegestuurd aanbod, toegankelijkheid, vermarkting, het belang van de vrijwilligers, de mantelzorg en de zorg op maat. Maar we vinden daarvan slechts in een aantal hoofdstukken de concrete neerslag terug : opnieuw die over ouderen en gehandicapten. In de

Swennen

andere hoofdstukken vinden we dezelfde positieve systematiek niet terug. Dit komt de overzichtelijkheid en diepgang van de nota niet ten goede. De vermarkting van de thuiszorg en van de gezondheidszorg, de toegankelijkheid van de samenlevingsopbouw, het belang van vrijwilligerswerk en mantelzorg in de thuiszorg, en de toegankelijkheid van het algemeen welzijnswerk vallen buiten het perspectief van deze beleidsnota. Nochtans zijn al deze zaken vrij essentieel.

Uw uitgangspunten zijn wel positief, maar er is een bijkomende analyse nodig van de vermarkting. Die moet de volgende vragen beantwoorden. Wat komt in aanmerking voor vermarkting? Hoe wordt de patiënt cliënt en consument? Op welk vlak moet de concurrentie spelen: op kwaliteit of ook op prijs-kwaliteit? Hoe verhoudt de concurrentie zich tot de versterkte afstemming op en de samenwerking met de welzijnssector? Voor heel wat lijnen van de notenbalk ontbreekt de uitwerking. De lijnen die wel werden uitgewerkt, juichen we heel erg toe.

In de vijfde analyse van de beleidsnota merken we de voortzetting van de structurele vernieuwing op die tijdens de vorige regeerperiode werd gestart. In de commissie hebben we de twee vorige ministers herhaaldelijk gewezen op het structureel gesleutel. De sector werd het moe dat steeds nieuwe structuren ontstonden en snakte naar inhoudelijke vernieuwingen. We merken dat het structuralisme in de beleidsnota wordt voortgezet. Er wordt veel aandacht besteed aan de structuren. Zo worden er nieuwe taken toebedeeld aan afdelingen en voorzieningen. De LOGO's worden uitgebouwd, er zijn nieuwe taken voor de afdeling preventieve en sociale gezondheidszorg, en er wordt een wettelijke regeling opgesteld voor de ICEM. Er worden ook nieuwe afdelingen opgericht zoals een intersectorale preventiecel voor welzijn, een milieukundig expertisecentrum, een wetenschappelijk gezondheidsinstituut, een interdepartementale commissie voor gelijke kansen, enzovoort. Ook komen er nieuwe voorzieningen zoals de Vlaamse en provinciale steunpunten voor vrijwilligerswerk.

De moraal van dit verhaal is dat we op onze honger blijven op het vlak van de vernieuwende inhoud. Aan de vele bestaande vergadertafels worden nog een aantal tafels en stoelen toegevoegd. Dezelfde mensen komen elkaar steeds vaker tegen aan deze tafels. De sector is overgestructureerd. Stilaan groeit de onduidelijk waarover moet wor-

den vergaderd: over de themata, de programma's, de centen? Op dit vlak is er geen trendbreuk.

Tijdens de vorige regeerperiode hebben we er reeds op gewezen dat vooral in het gezondheidsbeleid het aantal nieuwe structuren en organen die zullen worden opgezet, veel te omvangrijk zijn om ook nog werkbaar te zijn, zeker op het vlak van de transparantie. We zijn verwonderd dat de Gezins- en Welzijnsraad en de Vlaamse Gezondheidsraad niet aan de orde komen in de nota. We hebben in de commissie reeds gemeld dat deze instanties kampen met ernstige problemen. De Gezins- en Welzijnsraad heeft een veel te logge structuur die quasi onwerkbaar is en de Vlaamse Gezondheidsraad heeft onvoldoende slagkracht door personeelsgebrek. Uw plannen met deze sleutelorganen zouden best zo snel mogelijk duidelijk worden.

We hebben ook gehoord dat u de Vlaamse Raad voor Personen met een Handicap zou willen oprichten, met meer gebruikers. U bevestigt of ontkent dat niet. Ook daar is duidelijkheid nodig.

Ik wil deze voorlaatste analyse afsluiten met de bedenking dat na de inzet en de energie om te hervormen, om bijkomende structuren op te zetten – wat tot uitputting heeft geleid – een rustperiode aangewezen is. Er is ook versnippering. Moraal van het verhaal is dat op tal van notenbalken de noten te dicht bij elkaar, over elkaar of soms te ver uit elkaar staan.

Dan kom ik tot de zesde en laatste analyse. Die gaat over de onduidelijkheid en onvolledigheid van bepaalde sectoren. Ik kan heel wat voorbeelden aanhalen, maar ik beperk me tot de zorgverzekering. In de beleidsnota vinden we daarover twee pagina's en vier regels. Al wat daar instaat, komt eigenlijk neer – en ik ben blij met deze akte van geloof – op het herformuleren van wat in dit parlement op 30 maart 1999 is beslist. Een en ander staat in de bijbehorende memorie van toelichting en het verslag van de commissie. Op zich is dat een nobel gegeven, maar we hadden toch graag in de beleidsnota gezien dat duidelijke knopen werden doorgehakt, dat duidelijke beleidskeuzes op het vlak van de uitvoering werden gemaakt. Dat is niet zo.

Ik was dan ook verbaasd toen ik op het radiojournaal over een nieuwe financieringsmethode hoorde praten. Ondertussen heb ik begrepen dat u voor een groeiscenario en een tweestappensysteem pleit met in aanvang algemene middelen en slechts op termijn bijdragen. Dat is zoals het Latijns spreekwoord zegt 'nil novi sub sole', of in het

Nederlands : niets nieuws onder zon. Dat is immers in de memorie te vinden.

Minister Mieke Vogels : De verwarring inzake de zorgverzekering geldt evengoed voor mij. Ik zat ook in de auto toen ik op de radio hoorde dat ik de zorgverzekering had uitgevonden en ging voorstellen aan het Vlaams Parlement. Daarna volgde een interview met het VEV. De minister-president heeft me gevraagd wat ik aan de media had meegedeeld, maar ik heb helemaal niets gezegd. Het VEV had een perscommuniqué over alle beleidsnota's opgemaakt en dat werd eruit gepikt.

De heer Guy Swennen : U kunt blijkbaar miraculeus in de media komen. Er zijn mensen die over verborgen gaven beschikken.

Ik heb wel iets nieuws gehoord van mevrouw Ceysens. De VLD zou een minidecreet verkiezen. Ik begreep eerst niet zo goed wat dat inhield. Ik heb nu de persverklaring, het bericht van Belga, gelezen. Daarin staat : 'Vermits het systeem zal starten in een gewijzigde context, wil Patricia Ceysens dat de Vlaamse regering een en ander vastlegt in een minidecreet.'

Op 30 maart 1999 werd unaniem een decreet goedgekeurd. De basisprincipes, zoals de verplichting en de solidariteit, liggen daarin vast, al de rest situeert zich in de uitvoeringsbesluiten. Als men een stukje uitwerkt in een minidecreet, kunnen de basisprincipes, zonder dat het opvalt, zonder dat men het wil, worden genegeerd, en kan de zorgverzekering worden verengd en uitgehold. Ik sta huiverig tegenover een minidecreet.

De voorzitter : Mevrouw Ceysens heeft het woord.

Mevrouw Patricia Ceysens : Mijnheer Swennen, dat Belgabericht werd hier op de perstribune geneoteerd tijdens mijn betoog, ik heb geen verklaring afgelegd.

De uitvoering van de zorgverzekering zou vijf tot zeven uitvoeringsbesluiten vergen. De regering moet een doelgroep vastleggen en een meetinstrument ontwikkelen of terugvallen op een bestaand instrument. De zwaar zorgbehoevenden zijn nu met 40.000 in Vlaanderen. Die groep lijkt me iets te klein om een instrument te creëren voor meting, toekenning, controle en beroepsmogelijkheid. Het lijkt me zinvoller om tijdelijk een beperkte regeling – een minidecreet – uit te werken. Uiteraard wachten we op het grote werk, het zorgverzekeringsdecreet voor iedereen op basis van een solidaire bijdrage.

De voorzitter : Mevrouw Becq heeft het woord.

Mevrouw Sonja Becq : Het was me in het begin ook niet duidelijk wat dat minidecreet moest inhouden. Wij hebben altijd gevraagd dat de uitvoeringsbesluiten zouden worden voorgelegd aan het parlement en dat het parlement inspraak zou krijgen. Een minidecreet voor een beperkte en bepaalde groep houdt in dat daarna een nieuw minidecreet volgt voor een andere groep. Waar wilt u daarmee naartoe ?

De voorzitter : De heer Swennen heeft het woord.

De heer Guy Swennen : U hanteert een gevaarlijke redenering, mevrouw Ceysens. Als ik het goed begrijp, zou u voor de kleine groep van zwaar zorgbehoevenden niet dat uitgebreide instrumentarium willen ontwikkelen. Een apart minidecreet houdt natuurlijk het risico in dat, zodra het decreet er is, de zin verdwijnt om voort te werken met de fundamentele instrumenten die dienen voor het geheel. Mevrouw Ceysens, ik beweer niet dat u dit zo bedoelt, maar met een minidecreet verkleint de prikkel om het systeem van de grond te krijgen. Ik blijf erbij dat dit een gevaarlijk procédé is.

De voorzitter : Mevrouw Ceysens heeft het woord.

Mevrouw Patricia Ceysens : Mevrouw Becq, een minidecreet biedt veel meer garanties. In een besluit kan men immers veel gemakkelijker sleutelen aan de doelgroepen vooraleer de zorgverzekering van start gaat. Een minidecreet biedt daarentegen slechts een tijdelijk kader voor het opstarten van de zorgverzekering voor een beperkte doelgroep. Het lijkt me veel logischer dat alles wordt gecoördineerd in een minidecreet dan dat vijf, zes uitvoeringsbesluiten aan het parlement worden voorgelegd. Zodra de zorgverzekering is opgestart en er meer duidelijkheid is, kan men de zaak gewoon spelen.

Het is cruciaal voor de VLD-fractie dat de zorgverzekering een verplicht systeem is met eigen bijdragen die gekapitaliseerd worden. Nu is er enkel een collectieve kapitalisatie, en geen individuele. We willen dit verduidelijken in het minidecreet.

De voorzitter : Mevrouw Becq heeft het woord.

Mevrouw Sonja Becq : Het wordt me nog onduidelijker wat de meerderheid al dan niet wil. Ik wacht nog steeds op een concreet stappenplan waarin de verschillende stappen die mevrouw Ceysens decretaal wil invullen, worden verduidelijkt. In welke mate verhoudt dat stappenplan zich tot de minide-

Becq

creten die mevrouw Ceysens vooropstelt ? Hoe lang moeten we nog op een duidelijk antwoord wachten ?

De voorzitter : Mevrouw Ceysens heeft het woord.

Mevrouw Patricia Ceysens : Mevrouw Becq, u hebt geïnterpelleerd in de commissie. U hebt daar een antwoord gekregen op uw vraag. Dit is gewoon een aanbod van de VLD-fractie. We vragen enkel of het niet duidelijker wordt als we het opstarten van de zorgverzekering kaderen binnen een minidecreet.

De voorzitter : De heer Swennen heeft het woord.

De heer Guy Swennen : Laten we hopen dat de onduidelijkheid over hoe mini het minidecreet zal zijn, de volgende dagen zal opklaren. We zijn zeker nog niet gerustgesteld.

Ik zal afronden aan de hand van de zes analyses. We vonden dat dit geen symfonie is, hoewel er veel muziek, ook nieuwe muziek, in zit. Het is wel een onvolledige partituur, die niet perfect gedownloade MP3-muziek bevat. We zullen het hierbij houden. De SP-fractie staat positief tegenover de beleidsnota. De gehandicapten- en ouderenzorg als dusdanig zijn al een vooruitgang. Ik had hier deugden en ondeugden naast elkaar kunnen plaatsen. Ik had u kunnen bedwelmen met wierookgeuren over andere passages, maar men vraagt ons enige spankracht in dit debat te brengen. Vandaar dat de meerderheid de oefening heeft gemaakt om de minpunten op een positieve en kritische wijze te benaderen zodat we de zaak vooruit kunnen helpen. Daarover gaat het trouwens ook. (*Applaus bij de meerderheid*)

De voorzitter : Mevrouw De Martelaer heeft het woord.

Mevrouw Ann De Martelaer (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, er werd hier vandaag zeer veel over muziek gesproken. Dit werd zelfs een beetje uitgelokt door de beleidsnota een partituur te noemen. U zult merken dat we allemaal echte muzikanten zijn, want we bekijken uw partituur allemaal vanuit onze hoek. Ikzelf heb uw muziek een aantal keren moeten beluisteren vooraleer goed te begrijpen waarover u het hebt en welke structuur er in de partituur steekt.

U gebruikt als sleutel 'preventie'. Mevrouw Van Den Heuvel heeft het daar al over gehad. Uw no-

tenbalken benoemt u met de begrippen 'dialogo', 'toegankelijkheid', 'vermarkting', 'vrijwilligerswerk' en 'zorg op maat'. Daarmee wilt u vijf symfonieën componeren.

Ik zal me beperken tot het analyseren van een aantal nieuwe geluiden en timbres die me zijn opgevalen en die vernieuwend zijn. Het is belangrijk dat u die zaken realiseert. Ik wil u daarnaast ook wijzen op een instrument dat een belangrijke plaats inneemt in uw orkest.

In uw beleidsnota stelt u terecht dat de kwaliteit van het leven, met andere woorden het verhogen van het welzijn in 2000, met tijd en onthaasting te maken heeft. We hollen ons gek, elke dag weer. We hollen van thuis naar de kribbe en vandaar terug naar huis. We hollen van thuis naar de school en terug. We hollen naar ons werk en daarna naar een avondvergadering. We worden moe, gestresseerd en ongelukkig. We leven in een tijd waarin de economische participatie centraal staat. Uw collega-ministers hebben beleidsnota's klaar waarin maatregelen staan om mensen zoveel mogelijk aan het werk te zetten.

Moeten we ons echter niet afvragen of er niet zoiets bestaat als een veralgemeende economie, een algemeen welzijn, het zich goed voelen ? Daar ligt voor velen het probleem. We komen dan van het economische domein terug op uw beleidsnota over het welzijn. Op verscheidene plaatsen staat het nieuwe begrip 'zorgkrediet'. Het gaat om het recht van werknemers om over de gehele beroepsloopbaan 1 jaar zorgverlof te nemen. Als minister van Welzijn bent u bevoegd voor de uitbouw van de noodzakelijke kinderopvang, de opvang van zieke kinderen, de voor- en naschoolse opvang, opvang van zieken en bejaarden. In uw nota zegt u zelf dat de overheid niet alles kan realiseren. We kunnen niet tot in het absurde opvang organiseren. Eigenlijk weet iedereen dat wanneer we de kans krijgen, we liever zelf een kind of een familielid opvangen in plaats van een beroep te doen op een dienst of een derde. Het uitbouwen van een vorm van zorgkrediet zou in ieder geval mannen zowel als vrouwen de kans geven om die zorg zelf te verstrekken.

Het zorgkrediet is een begrip dat een aantal malen wordt vernoemd in uw partituur. Het wordt aangehaald in het hoofdstuk over kinderen, gezinnen en bij de ondersteuning van de mantelzorg. Dit begrip moet nog verder worden uitgewerkt. Inhoudelijk hoort het misschien meer thuis bij de federale overheid. Dat wil echter niet zeggen dat we als Vlaamse volksvertegenwoordigers het debat over tijd en onthaasting, de tijd die gezinnen aan hun

De Martelaer

kinderen of zieke familieleden kunnen besteden, niet kunnen voeren. Het is onze verantwoordelijkheid dit debat te activeren en het te voeren in het licht van de invulling van welzijn in een samenleving die vooral vanuit de economische gedachte wordt georganiseerd.

Voor een nieuw geluid in uw muziekstuk kijk ik naar het deel dat handelt over 'van diagnose naar dialoog'. Deze begrippen komen een aantal keren aan bod in de beleidsnota. Zo is er het hoofdstuk over samenlevingsopbouw. Daarin wilt u het opbouwwerk als partner beschouwen in plaats van als voortrekker. Het opbouwwerk beschikt inderdaad over heel wat knowhow om samen met de lokale besturen, buurtbewoners of achtergestelde groepen te werken aan nieuwe vormen van communicatie en samenwerking.

De communicatie die we vanuit Brussel versturen via papieren, verslagen, TV- en radiospots, bereikt niet altijd degenen voor wie het is bedoeld. We schatten hun problemen op een andere manier in. 'Van diagnose naar dialoog' staat ook voor de overgang van een aanbod- naar een behoeftegestuurd beleid, voor minder betutteling. U wilt daarmee niet naadloos bij elke vraag om hulp een pasklaar aanbod bieden.

Een ander hoofdstuk dat ik wil aansnijden, is de gehandicaptenzorg. Tijdens de begrotingsbespreking heb ik u erop gewezen dat het belangrijk is dat we naar integratie van de gehandicaptenzorg moeten streven. Door ze niet weg te stoppen in gespecialiseerde instellingen worden gehandicapten zichtbaar in onze samenleving. U stelt in uw beleidsnota de invoering van persoonsgebonden en op zorgfuncties gerichte financieringssystemen voor, zodat cliënten zelf de zorg kunnen aankopen via een individueel toegekend, persoonsgebonden budget. Ik wil daarbij even vermelden dat er hier al over verscheidene begrippen is gesproken : persoonlijk assistentiebudget en persoonsgebonden budget. We moeten een keuze maken en oppassen voor begripsverwarring. Als we dat alles kunnen invoeren, zullen we een trendbreuk in het beleid kunnen bewerkstelligen. Dit gaat immers uit van een totaal nieuwe kijk op de financiering van de zorg. U introduceert in uw beleidsbrief nieuwe begrippen zoals zorgfuncties, zorgtraject, zorginkopen. Met het Vlaams Fonds zal een open dialoog nodig zijn om dit project uit te voeren.

In een laatste punt wil ik erop wijzen dat de welzijnswerker een belangrijk muziekinstrument in het orkest is. De werknemers van deze sector zijn de voorbije maanden met reden op straat gekomen om hun ongenoegen te uiten. Het kan niet dat personeelsleden die instaan voor het welzijn van anderen, tewerkgesteld worden in nepstatuten. Ze leveren prestaties die als absoluut noodzakelijk worden beschouwd. Het gaat evenmin op dat zorgverleners die hetzelfde werk presteren een verschillend loon ontvangen. Het kan evenmin dat zorgverleners ziek worden van het zorgen voor anderen omdat hun job zo stresserend is, en men vooral avond-, weekend en nachtwerk moet presteren. Het kan niet dat de werknemers van de zorgsector minder verdienen dan werknemers uit andere, meer economische sectoren. Ik wil het hier even simplistisch voorstellen. Zou u, als minister van Welzijn, het fair vinden dat u een ander statuut zou krijgen en minder zou verdienen dan de andere ministers ?

Ik wil ook uw aandacht vestigen op de positie van de welzijnswerkers. Een nieuwe zorgverlening impliceert ook dat de mensen een ander statuut, andere verantwoordelijkheden en een andere taakomschrijving krijgen. Ik denk in de eerste plaats aan arbeidsrechtelijke wijzigingen. Maar ook een nieuwe invulling van hun taken hoort daartoe. Niet enkel de werkgevers maar ook de werknemers moeten bij dat veranderingsproces worden betrokken. U ziet het, mevrouw de minister : de welzijnswerker is een belangrijk instrument in uw orkest. *(Applaus bij AGALEV, de VLD en VU&ID)*

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter : Dames en heren, hiermede zijn wij aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vandaag.

Wij komen morgen om 10.30 uur en 14 uur opnieuw bijeen om onze agenda verder af te handelen.

De vergadering is gesloten.

– *De vergadering wordt gesloten om 18.36 uur.*
